

Годишен консолидиран доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

Холдинг Български Държавни Железници ЕАД

31 декември 2022 г.

Съдържание

	Страница
Годишен консолидиран доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Пояснения към консолидирания финансов отчет	7

БДЖ BDZ

“ХОЛДИНГ БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ” ЕАД

ул. „Иван Вазов“ № 3, София 1080
тел. +359 2 981 1110 | факс +359 2 987 7151
holding.bdz.bg | holding@bdz.bg | bdz@bdz.bg

КОНСОЛИДИРАН

АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА

на

“ХОЛДИНГ БДЖ” ЕАД - ГРУПА

ЗА 2022 г.

I. Основни финансови показатели

(в хил. лева)

"ХОЛДИНГ БДЖ" ЕАД ГРУПА	Отчет 2022 г.	Б П 2022 г.	Отчет 2021 г.	Отчет/БП		Отчет/Отчет	
				+	%	+	%
в хил. лева							
Финансови показатели							
Приходи - Общо	467 194	414 612	380 872	52 582	13%	86 322	23%
Приходи от продажби, в т.ч:	202 309	196 995	161 701	5 314	3%	40 608	25%
- от превоз на товари	140 573	146 874	117 715	(6 301)	-4%	22 858	19%
- от превоз на пътници	60 386	49 057	42 777	11 329	23%	17 609	41%
- от външни клиенти (ТР дейност, спедиция)	1 350	1 065	1 209	285	27%	141	12%
Други приходи	8 591	9 614	24 144	(1 023)	-11%	(15 553)	-64%
Компенсации по договор за ЗОУ	196 150	196 190	187 683	(40)	0%	8 467	5%
Фин. помощ от Държавния бюджет	60 144	11 812	7 344	48 332	409%	52 800	719%
Оперативни разходи (преки разходи)	(454 106)	(425 835)	(391 837)	(28 271)	7%	(62 269)	16%
Материали, горива, енергия	(195 324)	(152 437)	(118 105)	(42 887)	28%	(77 219)	65%
Разходи за персонала	(197 171)	191 470)	(178 694)	(5 701)	3%	(18 477)	10%
Външни услуги	(63 236)	(86 297)	(86 623)	23 061	-27%	23 387	-27%
Други разходи	(15 385)	(13 134)	(23 171)	(2 251)	17%	7 786	-34%
Себестойност на продадени стоки и други тек. активи	(149)	(250)	(1 089)	101	-40%	940	-86%
Промени в наличностите на готовата продукция	1 667	1 219	1 594	448	37%	73	5%
Придобиване на ДМА по стоп. начин	15 492	16 533	14 251	(1 041)	-6%	1 241	9%
Печалба/ Загуба от продажба на ДМА и КМА	719	4 741	7 227	(4 022)	-85%	(6 508)	-90%
Печалба/Загуба от продажба "дълг срещу собственост"	-	720	-	(720)	-100%	-	-
Нетен ефект от извънредни приходи/разходи	18 692	120	-	18 572	15477%	18 692	-
Приходи	20 841	120	-	20 721	17268%	20 841	-
Разходи	(2 149)	-	-	(2 149)	-	(2 149)	-
ЕБИТДА	32 499	(5 643)	(3 738)	38 142	676%	36 237	969%
Приходи от амортизиране на други финансираня от ДБ	29 181	24 852	16 921	4 329	17%	12 260	72%
Приходи от амортизации на други финансираня	-	84	-	-84	-100%	-	-
Разходи за амортизации	(57 201)	(55 473)	(47 751)	-1 728	3%	(9 450)	20%
ЕБИТ	4 479	(36 179)	(34 568)	40 658	112%	39 047	113%
Нетен резултат от финансова дейност	(869)	(250)	(444)	(619)	247%	(425)	96%
Финансови приходи	105	299	90	-	-	-	-
Финансови разходи	(974)	(549)	(534)	-	-	-	-
Данъци	(1 284)	-	(2 405)	(1 284)	-	1 121	-
Нетна печалба	2 326	(36 430)	(37 417)	38 756	106%	39 743	197%
Друг всеобхватен доход /загуба/	571	0	-837	571	-	1 408	247%
Общ всеобхватен доход	2 897	(36 430)	(38 254)	39 327	108%	41 151	197%
Обемни показатели							
Средносписъчен брой на персонала (брой)	7 484	7 413	7 790	71	1%	(306)	-4%
Превозени тонове (хил.)	7 016	7 446	7 139	-430	-6%	(123)	-2%
Нетотонкилометри (млн.)	2 143	2 198	2 123	-54	-2%	20	1%
Превозени пътници, (хил. пътника)	23 074	18 900	17 147	4 174	22%	5 927	35%
Пътниккилометри, (млн.)	1 603	1 256	1 205	348	28%	399	33%
Производителност на едно лице (хил./ 1 лице)	499	466	427	33.35	7%	72	17%

Резултатите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група за 2022 г. са силно повлияни от ефектите свързани с инфлацията, ръста на енергийните цени, издръжката на настанените лица в почивните бази и извършване превоз на украински граждани, получили временна закрила на територията на Република България, вследствие на военните действия в Украйна, съгласно

Решение №318 от 20.05.2022 г. и Решение №346 от 30.05.2022 г. на Министерски съвет. Въпреки наличието на посочените неблагоприятни условия и произтичащи от тях затруднения, „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група завършва 2022 г. с печалба в размер на 2 897 хил. лева.

Приходите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група са в размер на 467 194 хил. лева и са увеличени с 13% спрямо планираните в Бизнес програмата на дружеството за 2022 г., а спрямо 2021 г. са увеличени с 23%.

Оперативните разходи на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група за 2022 г. са увеличени с 28 271 хил. лева спрямо планираните, а спрямо 2021 г. увеличението е с 16%.

ЕБИТДА За 2022 г. този показател е положителна величина в размер на 32 499 хил. лева. Спрямо 2021 г. ЕБИТДА се подобрява с 36 237 хил. лв. в резултат на увеличаване на оперативните приходи с 23%, увеличаване на оперативните разходи с 16% (основно от ел. енергия и гориво) и отчетения еднократен положителен нетен ефект от спечеленото дело ПИБ и споразумение с "БДЖ Пътнически превози" ЕООД в размер на 18 692 хил. лв.

Спрямо бизнес програмата на дружеството ЕБИТДА е 38 142 хил. лева повече, основно от еднократни ефекти в резултат на постъпилите средства по делото ПИБ с нетен ефект 18 692 хил. лв. и 50% намаление на инфраструктурните такси за 2022 г. съгласно ПМС №118/09.06.2022 г.

ЕБИТ За 2022 г. ЕБИТ бележи положителна стойност в размер на 4 479 хил. лева, и сравнен с 2021 г. се наблюдава подобрение с 39 047 хил. лева. Спрямо планирания за 2022 г. показател подобрението е 40 658 хил. лева и се дължи на подобрение на показателя ЕБИТДА.

Нетна печалба (загуба) По отчет „Холдинг БДЖ ЕАД“ Група приключи 2022 г. с печалба в размер на 2 897 хил. лева, при отчетена загуба - 38 254 хил. лева за 2021 г., т.е. подобрение с 41 151 хил. лева.

Планираният в бюджета 2022 г. финансов резултат е загуба в размер на 36 430 хил. лева или спрямо отчетения в края на 2022 г. резултат има подобрение с 39 327 хил. лева. Основни причини за този резултат са:

1) Спечелен дългогодишен съдебен спор срещу ПИБ АД, съгласно съдебно определение 42/31.01.2022 по т.д. №781 за неоснователно изплатено задължение от страна на Групата по финансов лизинг. Отчетена е печалба в размер на 18 692 хил. лв., формира като разлика между възстановена сума от 20 841 хил. лв. (включваща стойността на изплатените погасителни вноски за периода от 07.05.2009 г. до 24.05.2011 г., разноски, законна и мораторна лихва) и отчетени разходи в размер на 2 149 хил. лв. (юридическо обслужване и услуги - 1 351 хил. лв. и съдебни такси - 798 хил. лв.).

2) Изменение на методиката за изчисление на инфраструктурните такси съгласно ПМС №118/09.06.2022 г.:

- Размерът на ставките за влаккилометър, брутотонкилометър и ставката за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия, се намалява с 50 на сто в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/312 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2020/1429 по отношение на продължителността на референтния период за прилагането на временни мерки във връзка с налагането на такси за ползване на железопътната инфраструктура.

- Такса за заявен и неизползван капацитет не се събира в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/312.
- Таксата за използване на електрозахранващото оборудване за задвижваща електроенергия е намалена от 56,93 лв. за мегаватчас на 29,04 лв. за мегаватчас за отчетния период на 2022 г.

В следствие на ПМС №118/09.06.2022 г. Групата отчита ефект на намаление спрямо бюджета на разходите за инфраструктурни и други такси, в размер на 14 080 хил. лева. За отчетния период Групата е получила кредитни известия от ДП „НК ЖИ“ на основание ПМС № 304/29.09.2022 г. за намаляване с 50 на сто инфраструктурни такси, такса за използване на електрозахранващо оборудване, както и сторниране изцяло на такса за заявен и неизползван капацитет, след отчитането им ефекта за Групата е намаление на разходите за инфраструктурни такси спрямо 2021 г с общо 25 347 хил. лева, без ДДС.

3) Компенсация във връзка с ръста на енергийните цени - отчетен приход от финансиране по одобрена от МС Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, в общ размер на 59 046 хил. лева.

4) Финансовата помощ от Министерство на туризма в размер на 1 058 хил. лв. във връзка с настанените украински граждани под временна закрила в почивните бази на „Поделение за почивна дейност“ към „ХБДЖ“ ЕАД, съгласно Решение №318 от 20.05.2022 г. на Министерски съвет (МС).

5) Възстановен на акциз за периода юли-декември 2022 г. от Агенция Митници в размер на 67 хил. лв. в съответствие на промяна на акцизно законодателство в „Закон за акцизите и данъчните складове“ от 05.07.2022 г.

6) Възстановени разходи, реализирани от „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД за осигуряване на безплатен превоз с ЖП и автобусен транспорт на украински граждани получили временна закрила, в следствие на военните действия в Украйна от Министерство на транспорта и съобщенията в размер на 2 139 хил. лв., съгласно Решение №346 от 30.05.2022 г. на Министерски съвет и подписан договор с Министерство на транспорта и съобщенията № 03-43-76 от 01.07.2022 г.

1. Приходи

За 2022 г. реализираните приходи на „Холдинг БДЖ ” ЕАД Група, са както следва:

Приходи "Холдинг БДЖ" ЕАД Група	Отчет	БП	Отчет	Отчет	Отчет
	2022 г.	2022 г.	2021 г.	2022/БП	2022/2021
				+/ -	+/ -
1. Приходи от превоз на пътници	60 386	49 057	42 777	11 329	17 609
2. Приходи от превоз на товари	140 573	146 874	117 715	-6 301	22 858
3. Други приходи (приходи от наеми, от ТРД, спедиция и др.)	9 941	10 679	25 353	-738	-15 412
4. Приходи от продажба на ДА и КМА/нетно	719	4 741	7 227	-4 022	-6 508
5. Приходи от финансираня	285 475	232 939	211 948	52 536	73 527
<i>в т. ч.: финансираня по Договор за ЗОУ от ДБ</i>	<i>196 150</i>	<i>196 190</i>	<i>187 683</i>	<i>-40</i>	<i>8 467</i>
Общо приходи от оперативна дейност	497 094	444 289	405 020	52 805	92 074
6. Приходи с еднократен характер от спечеленото дело ПИБ	20 841	120		20 721	20 841
7. Финансови приходи	105	299	90	-194	15
Общо хил. лева:	518 040	444 708	405 110	73 332	112 930

За 2022 г. общите приходи на ниво Група спрямо Бизнес програма 2022 г. са увеличени с 16% или 73 332 хил. лева, като приходите, генериращи по-висок размер от планираните по бюджет са:

- Получена Финансова помощ от Държавния бюджет за компенсиране на разходите за ел. енергия и Финансовата помощ от Министерство на туризма за изхранване на настанените под временна закрила украински граждани в почивните бази на „Поделение за почивна дейност“ към „ХБДЖ“ ЕАД е с 48 332 хил. лева повече от планираната;

- От превоз на пътници с 11 329 хил. лева.
- ТР дейност, спедиция, други приходи от експлоатационна дейност с 285 хил. лева.

Намаление отбелязват:

- Приходи от превоз на товари с 6 301 хил. лв по-малко от планираните.
- Други приходи с 1 023 хил. лв. по-малко от предвидените.

Спрямо отчета за 2021 г., общите приходи на “Холдинг БДЖ” ЕАД Група по оперативен отчет са увеличени с 23 % или 86 322 хил. лева, от 380 872 хил. лева през 2021 г. на 467 194 хил. лева през 2022 г. Изменението се дължи на увеличение на приходи от:

- Превоз на товари с 22 858 хил. лева; Дължи се на увеличение на нетната приходна ставка спрямо миналата година с 18%.

- Превоз на пътници със 17 609 хил. лева;
- Компенсации по договор за ЗОУ с 8 467 хил. лева;
- Получена е финансова помощ от Държавния бюджет с общ размер 60 144 хил. лева, изплатени за компенсиране на високата цена на ел. енергията и по програмата за настаняване на украински граждани. Тя е с 52 800 хил. лева повече от получената през 2021 година.

- ТР дейност, спедиция, други приходи от експлоатационна дейност със 141 хил. лева;

Намаление отбелязват други приходи с 15 553 хил. лв., основно от:

- Такси от ЧЖПА за вагони с 971 хил. лева;
- Приходи от продажба на материали с 5 951 хил. лева;
- Приходи от ремонт и поддръжка на подвижен състав с 477 хил. лв.
- Приходи от почивни бази от външни клиенти с 412 хил. лв.;
- Приходи от безвъзмездно получени активи с 474 хил. лева и др.

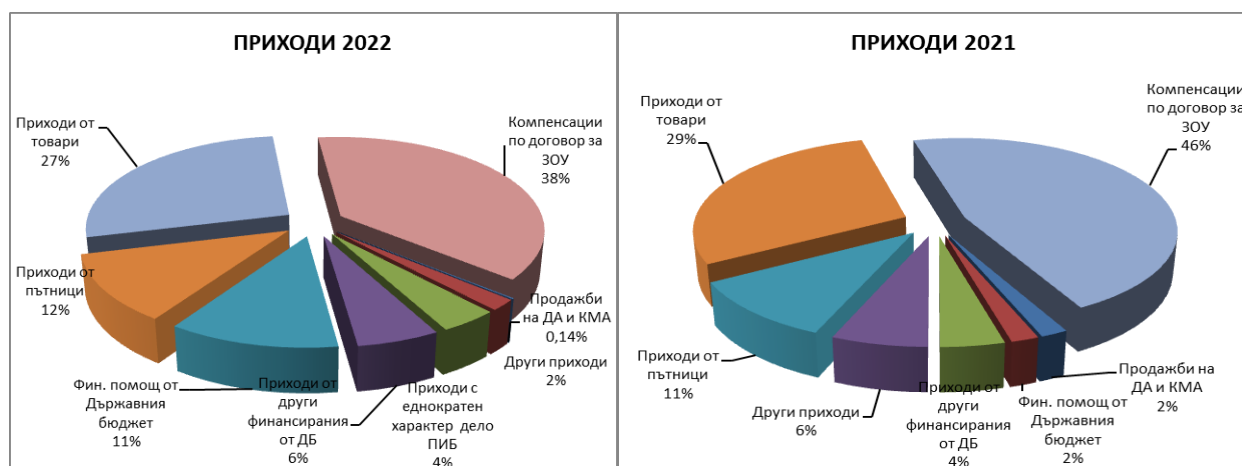
Печалба/ (Загуба) от продажба на ДМА и КМА

Спрямо бюджета се отчита неизпълнение на планираната печалба от продажбата на неоперативни активи с 4 022 хил. лева. **Отчетената печалба от продажби** на „Холдинг БДЖ” ЕАД е 719 хил. лева, а бюджетираната 4 741 хил. лева. Дължи се на нереализирани продажби на бракуван подвижен ЖП състав.

Спрямо отчета за 2021 година печалбата от продажба на активи е намалена с 6 508 хил. лева хил. лева, дължащо се на:

- Реализирани с 819 хил. лева по-малко приходи от продажба на дълготрайни активи;
- Реализирани 5 689 хил. лева по-малко приходи от продажба на вагони;

Заложената в Бизнес програмата печалба от продажба на активи по схемата "дълг срещу собственост" в размер на 720 хил. лева също е нереализирана.

2. **Разходи** - спрямо Бизнес програмата за 2022 г. се отчита 7% увеличение или 28 271 хил. лева повече оперативни разходи, а спрямо 2021 г. увеличението е с 62 269 хил. лева или 16%.

В следващата таблица са посочени всички разходи на „Холдинг БДЖ ЕАД“ Група.

Разходи "Холдинг БДЖ" ЕАД Група	Отчет 2022	Б П 2022	Отчет 2021	Отчет	Отчет	Отн. Дял
				2022/БП 2022	2022/2021	
				+ / -	+ / -	
Разходи за материали	195 324	152 437	118 105	42 887	77 219	38%
материали	15 737	14 440	13 882	1 297	1 855	3%
вода	504	509	465	-5	39	0.1%
горива	19 568	15 499	13 061	4 069	6 507	4%
ел. енергия	158 613	121 160	90 163	37 453	68 450	31%
топлоенергия	902	829	534	73	368	0%
Външни услуги	65 385	86 297	86 623	-20 912	-21 238	13%
услуги	11 364	13 032	8 792	-1 668	2 572	2%
имуществени и други застраховки	7 279	7 635	5 316	-356	1 963	1%
инфраструктурни такси	24 243	39 261	51 515	-15 018	-27 272	5%
други услуги от НК "ЖИ"	5 998	5 060	4 073	938	1 925	1%
техн. обслужване и текущ ремонт	12 384	18 626	14 074	-6 242	-1 690	2%
наем подвижен състав	1 243	1 956	2 140	-713	-897	0.2%
такса битови отпадъци	725	727	713	-2	12	0.1%
разходи с еднократен х-р, спечелено дело ПИБ	2 149	0	0	2 149	2 149	0.4%
Персонал	197 171	191 470	178 694	5 701	18 477	38%
заплати	153 120	143 893	137 859	9 227	15 261	30%
социални осигуровки и надбавки	44 051	47 577	40 835	-3 526	3 216	8%
Други разходи	15 385	13 239	23 171	2 146	-7 786	3%
лихви просрочени плащания	2 135	362	3 073	1 773	-938	0.41%
обезценка на активи	1 203	380	6 724	823	-5 521	0.23%
бракуване на активи	182	288	1 045	-106	-863	0.04%
други разходи	11 865	12 208	12 329	-343	-464	2%
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	-1 667	-1 219	-1 594	-448	-73	-0.3%
Придобиване на машини и съоръжения по стопански начин	-15 492	-16 533	-14 251	1 041	-1 241	-3%
Амортизации	57 201	55 473	47 751	1 728	9 450	11%
Финансови разходи	974	549	534	425	440	0.19%
Себестойност на продадените стоки и активи	149	250	1 089	-101	-940	0.03%
Данъци	1 284	0	2 405	1 284	-1 121	0.25%
Общо разходи	515 714	481 962	442 527	33 752	73 187	100%

Увеличение към планираните отбелязват:

- Преките материални разходи с 42 887 хил. лева, от които разходи за ел. енергия се увеличават с 37 453 хил. лева, разходи за горива с 4 069 хил. лева, разходи за консумирана топлоенергия със 73 хил. лева. Увеличение отбелязват и разходите за материали с 1 297 хил. лева. Увеличението се дължи основно на увеличените цени на енергия и гориво.

- Разходи за персонал с 5 701 хил. лева.
- Лихви просрочени плащания увеличени с 1 773 хил. лева основно от „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД.
- Разходи за обезценка увеличение с 823 хил. лева.

Към заложените в Бизнес програмата за 2022 г разходи, намаление се отбелязва при:

- Разходи за външни услуги с 20 912 хил. лева, дължащо се на отчетени по-малко разходи за:
 - текуща поддръжка и ремонт с 6 242 хил. лева,

- намаление на инфраструктурни такси и други услуги от НК „ЖИ“ в размер на 14 080 хил. лева, съгласно ПМС №118/09.06.2022 г. размерът на инфраструктурните такси за 2022 г. намалява с 32% спрямо бюджета за 2022 г.

- имуществени и други застраховки с 356 хил. лева,
- други външни услуги намалени с 1 670 хил. лв;
- наеми на подвижен жп състав от външни организации /без ЖИ/ със 713 хил. лева.

Спрямо отчета за 2021 г. оперативните разходи отбелязват увеличение с 16% в резултат на:

- Увеличение на преки материални разходи със 77 219 хил. лева, от които разходи за ел. енергия се увеличават с 68 450 хил. лева, разходи за горива с 6 507 хил. лева и топлоенергия с 368 хил. лв. Увеличение отбелязват и разходите за доставени материали с 1 855 хил. лв. и за вода с 39 хил. лв. Увеличението се дължи основно на кризата с цените на енергоносителите и многократното увеличение на цените в края на 2021 г.

- Разходи за персонал – увеличени с 18 477 хил. лева (15 261 хил. лв. от възнаграждения и 3 216 хил. лв. от социални осигуровки и надбавки). Нарастването на стойността се формира основно от увеличението на основни заплати в съответствие с увеличението на минималната работна заплата за страната (от 650 лв. за 2021 г. на 710 лв. от 01.04.2022 г. с ПМС № 37/24.03.2022) и нормативно променения механизъм за изчисляване на извънредния труд. Отчетени са повече изплатени обезщетения за неизползван платен годишен отпуск от минали години. Увеличението на средствата за извънреден труд се дължи на начина на отчитане и изплащане на възнагражденията за извънреден труд, както и на недостига на локомотивен, превозен и маневрен персонал, което генерира повече часове за извънреден труд.

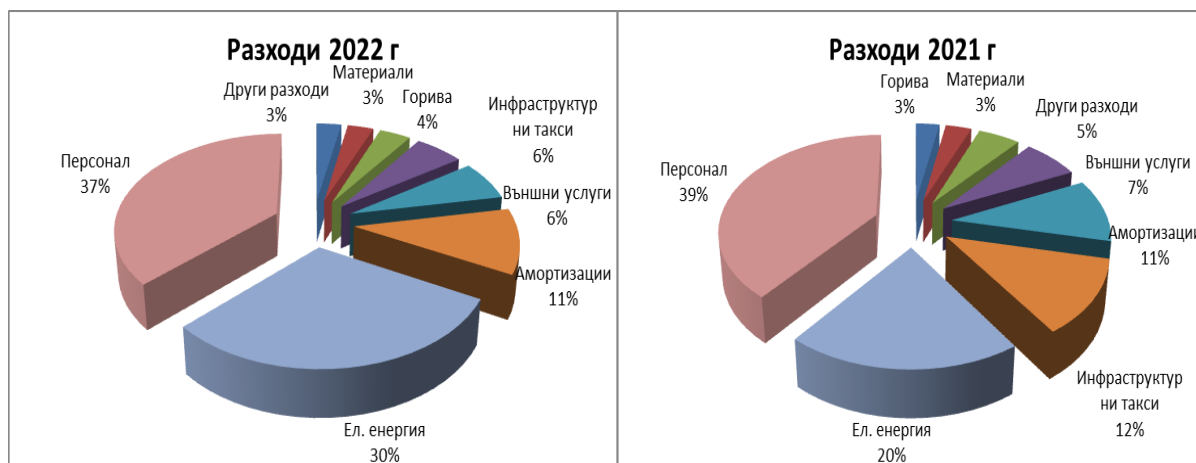
Разходите за **социални осигуровки и надбавки** за 2022 г. са увеличени с 3 216 хил. лева спрямо 2021 г. в резултат на нарастване на средствата за възнаграждения. Увеличени са средствата и за други социални разходи в натура социална сума в размерна 150 лв. по чл.68, ал.2 т.3 от КТД – при ползване на половината от полагащия се основен платен годишен отпуск и социални придобивки за компенсиране на служителите за невъзможност да ползват почивните бази поради настанените украински граждани с начислена еднократна сума от 100 лв. на служител, както и увеличаване размера на предоставяните средства за храна от 80 лв. на 150 лв. от 01.09.2022 г.

- Във външни услуги се увеличават разходите за:
 - Охрана с 2 330 хил. лева;
 - Имуществени застраховки с 1 690 хил. лева;
 - Такси със 791 хил. лева;
 - Транспортни услуги увеличени с 205 хил. лева
 - Маневрена дейност със 142 хил. лева и др.
- В Други разходи увеличение се наблюдава при начислените километрични възнаграждения със 614 хил. лв. спрямо 2021 г., увеличаване на разходи за загубени съдебни дела от БДЖ със 118 хил. лв., разходи за начислен ДДС със 152 хил. лв. във връзка с невъзстановени разходи за настанените украински граждани под временна закрила в почивните станции.
- Юридически услуги са увеличени с 1 424 хил. лева.

Намаление спрямо отчета за 2021 отбелязват следните разходи:

- Във външни услуги:
 - Намалени инфраструктурни такси с 25 347 хил. лв. в резултат на 50% намаление за периода от началото на 2022 г.;
 - Разходи за ремонт и поддръжка от външни изпълнители в размер на 12 384 хил. лева намалени с 1 690 хил. лв.
 - Наеми от чуждестранне железопътни администрации намалени с 897 хил. лева;

- В Други разходи намаление бележат:
 - Разходи за лихви глоби и неустойки с 938 хил. лева
 - Разходи за обезценка ДМА, държани за продажба с 1 708 хил. лева;
 - Разходи за охрана на труда с 36 хил. лева;
 - Разходи за брак на нетекущи активи – с 926 хил. лева;
 - Разходи за специално и работно облекло със 165 хил. лева;
 - Разходи за униформено облекло със 74 хил. лева;
- **Амортизации** - за 2022 г. са отчетени 57 201 хил. лева, което е 11% от общите разходи. Спрямо бюджета се отчита увеличение с 1 728 хил. лева. Спрямо 2021 г. разходите за амортизация са увеличени с 9 450 хил. лева. Основна причина са капитализирани ремонти на ДМА, при което се увеличава отчетната стойност на активите.

3. Баланс

Данните за движението на активите и пасивите по баланс към 31.12.2022 г., показват:

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	ЯНУАРИ – ДЕКЕМВРИ				
	Отчет 31.12.2022	БП 31.12.2022	Отчет 31.12.2021	изменение	
				1/2 (%)	1/3 (%)
в хил. лева	1	2	3	4	5
Нетекущи активи	674 927	686 043	682 172	-1.62%	-1.06%
Текущи активи, в т.ч.:	153 576	99 233	129 017	54.76%	19.04%
Материални запаси	48 338	48 967	50 003	-1.28%	-3.33%
Краткосрочни вземания	40 331	39 697	46 386	1.60%	-13.05%
Краткосрочни финансови активи	1 847	1 847	1 847	0.00%	0.00%
Парични средства	63 060	8 721	30 781	623.07%	104.87%
Активи държани за продажба	6 344	8 416	5 614	-24.62%	13.00%
Текущи пасиви, в т.ч.:	144 579	144 138	126 419	0.31%	14.36%
Краткосрочни заеми	10 263	9 817	9 997	4.54%	2.66%
Работен капитал (текущи активи - текущи пасиви)	8 997	-44 905	2 598	120.04%	-246.30%
Зает капитал (актива- текущи пасиви)	690 268	649 554	690 384	6.27%	-0.02%
Нетекущи пасиви	338 525	546 933	341 733	-38.10%	-0.94%
Чиста стойност на активите	351 743	102 621	348 651	242.76%	0.89%
Печалба (загуба)	2 326	-36 430	-37 417	106.38%	106.22%
Финансов резултат от минали години	-424 397	-635 860	-388 929	-33.26%	9.12%
Резерви	524 891	525 988	526 074	-0.21%	-0.22%
Основен капитал	248 923	248 923	248 923	0.00%	0.00%
Собствен капитал	351 743	102 621	348 651	242.76%	0.89%

Нетекущите активи на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група към 31.12.2022 г. са 674 927 хил. лева и са намалени нетно със 7 245 хил. лева спрямо края на 2021 година.

Текущите активи – увеличени със 24 559 хил. лева, основно в резултат на увеличаване на паричните средства с 32 279 хил. лв., същевременно краткосрочните вземания намаляват със 6 055 хил. лв.

Собствен капитал - се увеличава с 3 092 хил. лева спрямо 2021 г., в резултат на отчетената печалба за 2022 г.

Нетен оборотен капитал постига положителна стойност за 2022 г. в размер на 8 997 хил. лева. В сравнение 2021 година стойността му нараства с 6 399 хил. лева, в резултат на увеличаване на текущите активи, най-вече от увеличаване на разполагаемите парични средства.

През 2022 г. Групата в частност „БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД продължава да изпълнява своите инвестиционни намерения за обновяване на наличния подвижен състав, с цел повишаване на качеството на предлаганата услуга. Към настоящия момент е одобрен от Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД актуализиран списък с приоритетни поръчки до края на 2022 г. Осигуряване наличието на достатъчен брой ТПС в експлоатация ще подобри качеството на предлагана услуга чрез редуциране закъсненията и отмяната на влакове. Извършен ремонт на подвижен ЖП състав, както следва:

- Капитален ремонт на 19 бр. пътнически вагони
- Среден ремонт на 49 бр. пътнически вагони
- Капитален ремонт на 12 бр. пътнически локомотиви
- Голям периодичен ремонт на 15 бр. пътнически локомотиви
- Подемен ремонт на 11 бр. пътнически локомотиви
- Среден ремонт на 220 бр. товарни вагони
- Превантивен ремонт 285 бр. на товарни вагони
- Подемен ремонт на 8 бр. товарни локомотиви
- Голям периодичен ремонт на 11 бр. товарни локомотиви.

Вземания

Отчетната стойност на вземанията към 31.12.2022 г. е в общ размер 116 038 хил. лева, в т.ч: търговски вземания, вземания от свързани лица и други вземания. След извършена обезценка на търговските и други вземания през текущата година и предходни периоди балансовата им стойност е 40 331 хил. лева, което е с 6 055 хил. лева по-малко спрямо 31.12.2021 г.

Вземанията от чуждестранни железопътни администрации към края на 2022 г. са в размер на 3 796 хил. лева и са намалени с 1 573 хил. лева спрямо 2021 г. Най-голямо намаление на вземанията се наблюдава при Сърбия карго – 1 305 хил. лева.

Вземанията от други търговски контрагенти в края на 2022 г. са в размер на 15 616 хил. лева, като към 2021 г са били 13 668 хил. лева т.е има увеличение с 1 948 хил. лева. По-съществените увеличения на вземанията се наблюдават при:

Контрагент	към 31.12.2022 г	към 31.12.2021 г	изменение
Лукойл България ЕООД	2 161	698	1 463
Транса Спедишън/Шенкер ЕООД	1 232	218	1 014
ТТЛ ЕООД	2 696	1 990	706
Лукойл Нефтохим АД	1 350	692	658
Трансленд ООД	825	248	577
Вулкан АД	497	60	437

Други вземания са с балансова стойност в размер на 15 727 хил. лева в края на 2022 г., намалени с 4 745 хил. лева спрямо 2021г.

Задължения

Консолидираните задължения на „Холдинг БДЖ“ ЕАД към 31.12.2022 г. са увеличени с 14 952 хил. лева спрямо 31.12.2021 г. Дългът към ДП „НК ЖИ“ включва задължения на групата, които са част от подписани споразумения за разсрочено плащане, които към 31.12.2022 г. се изпълняват от Групата, съгласно договорените условия. Дългосрочните задължения към ДП „НК ЖИ“ са в размер на 58 496 хил. лева, а краткосрочните в размер на 13 742 хил. лева.

Задължения	СУМА	СУМА	СУМА	Изменение
	към 31.12.2022	към 31.12.2021	към 31.12.2020	2022/2021
Нетекущи задължения:	338 525	341 733	273 829	-3 208
Дългосрочни задължения към свързани лица	58 496	67 233	58 163	-8 737
Финансиране	243 190	241 176	187 564	2 014
Дългосрочни задължения към банки	3 492	2 826	2 600	666
Дългосрочни пенсионни и други задължения към персонала	10 187	8 439	6 392	1 748
Отсрочени данъчни пасиви	23 160	22 059	19 110	1 101
Текущи задължения:	144 579	126 419	107 070	18 160
Провизии	2 760	2 659	3 277	101
Търговски задължения	27 640	31 784	22 144	-4 144
Финансиране	32 976	23 089	11 908	9 887
Задължения по финансов лизинг	8 423	8 423	8 423	0
Краткосрочни задължения към свързани лица	23 531	18 706	25 371	4 825
Краткосрочни задължения към банки	1 840	1 574	400	266
Краткосрочни пенсионни и други задължения към персонала	32 556	28 119	26 243	4 437
Други задължения	14 853	12 065	9 304	2 788
Общо текущи и нетекущи задължения	483 104	468 152	380 899	14 952

Просрочените задължения по финансов лизинг за доставка на пътнически вагони са в размер на 8 423 хил. лв., които продължават да бъдат обект на съдебен спор с „Първа инвестиционна банка“ АД.

Търговските задължения намаляват с 4 144 хил. лева. Формират се от задължения към чужди железопътни администрации (намалени с 1 407 хил. лева) и задължения по доставки (намалени с 2 737 хил. лева)

Задълженията към свързани лица се увеличават с 4 825 хил. лева от 18 706 хил. лева към 31.12.2021г на 23 531 хил. лева в края на 2022 г. Дължи се на текущите задължения към Министерство на транспорта и съобщенията са в размер на 9 474 хил. лева и са увеличени спрямо 2021 г с 6 413 хил. лева. Тези задължения са формирани в резултат на неусвоената част от отпуснатите капиталови трансфери по ПМС № 31/17.03.2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. – 7 916 хил. лева, наложена санкция от собственика за неизпълнение на договора по ЗОУ – 1 058 хил. лева и провизиран размер на санкция за последно тримесечие на 2022 г. - 500 хил. лева.

II. Обемни показатели

Анализът на развитието и резултатите от дейността на дружествата в групата включват и нефинансови (количествени) показатели, относими към съответната дейност.

Обемни показатели по оперативни данни за превозените товари и пътници и извършена работа за 2022 г., сравнени с бюджета и с отчета за 2021 г., са отразени в следната таблица:

ПОКАЗАТЕЛИ	ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ				
	2022 г.	Бизнес план 2022 г.	2021 г.	2022/2021(%)	2022/ПЛАН (%)
Превозени пътници (хил. бр.)	23 074.43	18 899.97	17 147.28	34.6%	22.1%
Пътниккилометри (млн)	1 603.20	1 255.59	1 204.55	33.1%	27.7%
- вътрешно съобщение					
- пътници - хил. бр.	21 425.39	18 507.97	16 868.54	27.0%	15.8%
- пътниккилометри - млн.	1 567.65	1 244.06	1 198.44	30.8%	26.0%
- международно съобщение					
- пътници - хил. бр.	1 649.05	392.00	278.74	491.6%	320.7%
- пътниккилометри - млн.	35.55	11.53	6.11	482.1%	208.4%
Превозени товари (хил. тона)	7 015.81	7 446.20	7 139.07	-1.7%	-5.8%
Тонкилометри(млн)	2 143.10	2 197.55	2 122.66	1.0%	-2.5%
- вътрешно съобщение					
- превозени товари (хил.тона)	5 206.48	5 523.17	5 206.59	0.0%	-5.7%
- тонкилометри - млн.	1 690.16	1 733.27	1 670.23	1.2%	-2.5%
- международно съобщение					
- превозени товари (хил.тона)	1 809.33	1 923.03	1 932.48	-6.4%	-5.9%
- тонкилометри - млн.	452.94	464.28	452.43	0.1%	-2.4%

Обемни показатели при пътнически превози

- През 2022 г. са превозени 23 074,44 хил. пътници, с 34,6% или с 5 927,16 хил. пътника повече в сравнение със същият период на 2021 г. и с 22,1% повече от разчетените в бизнес програмата на дружеството.
- Във вътрешно съобщение са превозени 21 425,39 хил. пътници, с 4 556,86 хил. пътници повече от отчетените през 12-те месеца на 2021 г. и с 2 917,42 хил. пътници повече от разчетените в бизнес програмата.
- В международно съобщение са превозени 1 649,05 хил. пътници, с 1 370,31 хил. пътника повече от отчета за 12-те месеца 2021 г. и с 1 257,05 хил. пътника повече от бизнес програмата.
- Принос в отчетения по-голям брой превозени пътници през 2022 г. е извършения превоз на украински граждани, търсеци временна закрила в България с Решение №346 от 30.05.2022 г. на Министерски съвет и подписан договор между „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД и Министерство на транспорта и съобщенията № 03-43-76 от 01.07.2022 г.

Обемни показатели при товарни превози

- През 2022 г. са превозени 7 016 хил. тона товари, с 6% по-малко в сравнение с Бизнес програмата за 2022 г., поради нереализирани товари, заложи в Бизнес програмата. Спрямо предходната година са превозени с 2% по-малко товари.
- Нетонкилометровата работа е намалена с 2% спрямо Бизнес програмата за 2022 г. и е увеличена с 1% спрямо 12-те месеца на 2021 г.. Причината е, че е увеличено средното превозно разстояние с 3% спрямо 2021 г.
- Средното превозно разстояние е увеличено с 4% спрямо Бизнес програмата за 2022 г. и е увеличено с 3% спрямо 2021 г. Причини за това увеличение са промяна в структурата на превозените товари по видове, както и увеличение на нето тонкилометровата работа с 1% спрямо 2021 г.
- Нетната приходна ставка е намалена спрямо Бизнес програмата за 2022 г. с 2%, а спрямо 12-те месеца на предходната година е увеличена с 18%, поради увеличаване цената на транспортната услуга.

III. Събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният консолидиран финансов отчет:

1. Настъпили събития след края на отчетния период до датата на одобрение – 01.08.2023г.

След провеждане на конкурсни процедури по реда на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия с Протокол №ПД-6/06.01.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията, са освободени като членове на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД – Петко Петков, Иво Тодоров, Калин Стоянов, Валя Петрова и Атанас Атанасов, като избрани и назначени членове, както следва:

- за представители на държавата: Атанас Атанасов
- за независими членове: Владимир Дунчев и Валя Петрова.

С Протокол №ПД-14 от 19.01.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е освободен като член на Одитния комитет Гергана Михайлова – Борисова.

На 10.02.2023 г. с Протокол №ПД-37/10.02.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е назначен за член на Одитния комитет на Групата Владимир Туджаров

На 16.03.2023 г. е получило разпределен дивидент от Eurofima за 2022 г. в размер на 7 хил. лева.

На 20.01.2022 г. е издадена банкова гаранция в размер на 282 хил. лева от „Уникредит Булбанк“ АД за обезпечаване на сключен договор за железопътен превоз на товари с „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД със срок на валидност до 30.01.2023 г. С Промяна № 1/10.01.2023 г. валидността е удължена до 31.01.2024 г., като сумата по гаранцията е увеличена с 163 хил. лева до нов максимален размер от 444 хил. лева. За обезпечаване на банковата гаранция е учредено парично обезпечение с прехвърляне правото на собственост в размер на 100% на издадената гаранция по доверителна сметка на банката издател съгласно чл. 2, ал.1 и ал.2 от Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/.

На 22.03.2023 г. е издадена банкова гаранция в размер на 541 хил. лева от „Уникредит Булбанк“ АД за обезпечаване на сключен договор за железопътен превоз на товари с „Лукойл България“ ЕООД със срок на валидност до 30.01.2024 г. За обезпечаване на банковата гаранция е учредено парично обезпечение с прехвърляне правото на собственост в размер на 100% на издадената гаранция по доверителна сметка на банката издател съгласно чл. 2, ал.1 и ал.2 от Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/.

На 10.04.2020 г. е издадена банкова гаранция № L/G01001468/10.04.2020г. в полза на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ за обезпечаване изпълнението на договор за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“. Нейната валидност е удължена с Промяна №1/12.03.2021 г. С Промяна № 2/12.01.2022 г. е намален размерът на банковата гаранция до 1 186 хил. лева и е удължен срокът до 31.01.2023 г. С Промяна № 3/22.02.2023 г. валидността е удължена до 31.01.2024 г., като сумата по гаранцията е увеличена с нов максимален размер от 1 235 хил. лева. За обезпечаване на Банковата гаранция е учреден залог върху всяка част от всички бъдещи условни вземания от клиенти на обща стойност във всеки един момент в размер на 125% от размера на гаранцията.

Не са възникнали коригиращи събития и други значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

2. Настъпили събития след датата на одобрение до датата на издаване на одиторския доклад

На 07.08.2023 г. с протоколно решение № ПД – 152 на Министъра на транспорта и съобщенията са освободени от състава на Съвета на директорите на Групата Атанас Атанасов, Владимир Дунчев и Валя Петрова, като са назначени за членове – Георги Друмев, Юлия Варадинова – Милкова и Димитър Михайлов. С договори за управление

и контрол от 07.08.2023 г. е възложено управлението на „Холдинг Български Държавни Железници“ ЕАД на новия борд. От 08.08.2023 г. длъжността Изпълнителен директор се изпълнява от Георги Друмев.

Не са възникнали коригиращи събития и други значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на издаване на одиторски доклад върху него.

IV. Прогноза за развитието на Групата

1. Стратегически цели

Основните стратегически цели, които си поставя „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група са **подобряване на качеството на предоставяните транспортни услуги, възстановяване на конкурентоспособността и нарастване на пазарния дял на товарните превози в жп транспорта** чрез:

- Устойчиво подобряване на финансовото състояние на Групата;
- Подобряване на обслужването на клиентите и увеличаване на тяхната удовлетвореност;
- Модернизация и обновяване на подвижния състав;
- Дигитализация на процесите и комуникационните канали с клиентите чрез внедряване на интегрирани информационни системи за оперативно, административно и маркетингово управление;
- Намаляване на въглеродния отпечатък на железопътния транспорт върху околната среда, чрез интензифициране на инвестициите в устойчив транспорт;
- Повишаване на ангажираността на служителите, чрез подобряване на условията на труд, осигуряване на справедливо възнаграждение спрямо работните резултати и създаване на условия за пълноценна почивка, спорт и други дейности;
- Промяна на вътрешната култура на служителите с фокус върху отговорност за резултатите, професионално развитие, лична инициатива и активно взаимодействие между всички звена.

2. Краткосрочни и средносрочни цели

- Осигуряване на всички условия с цел продължаване на договора за обществена услуга с държавата след 2024 г. ;
- Реструктуриране активите и пасивите на цялата група с цел ефективно осъществяване на планираните бъдещи цели свързани с цялостната визия и в частност с модернизация и обновяване на подвижния състав;
- Оптимизиране на собствените ресурси, процеси и персонал с цел подобряване на ефективността и административно управленския капацитет;
- Намаляване времетраенето на пътуването с железопътен транспорт;
- Увеличаване на обема на извършените превози;
- Постигане на устойчиво развитие чрез трайно подобряване на финансовото състояние на дружествата от групата;
- Модернизиране и ремонтване на ремонтните депа;
- Подобряване на условията на труд;

- Въвеждане на съвременна система за управление на персонала, за да се поддържа висока компетентност, мотивация и удовлетвореност;
- Повишаване репутацията на организацията чрез стриктно спазване на приложимите закони и други изисквания към нейните аспекти по околна среда.

3. Допускания при изготвяне на Бизнес програмата за 2023 г.

При „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД:

Освен допусканията за макроикономическата среда са направени следните специфични допускания при определяне на показателите, свързани с изпълнението на дейността на „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД:

- Получаване на финансова помощ от Държавния бюджет за компенсиране на високите цени на ел. енергията през 2023 г в същия размер и при същите условия както и през 2022 година;
- Инфраструктурните такси са изчислени с предвидените в Референтен документ на Национална компания „Железопътна инфраструктура“, а именно:
 - Такса за реализираните **брутотонкилометри – 0,00192 лв.** за брутотонкилометър, независимо от вида на влаковете, техните категории, както и от категорията и вида на железопътната линия.
 - Такса за реализираните **влаккилометри – 0,5821 лв.** за влаккилометър, независимо от вида на влаковете, техните категории, както и от категорията и вида на железопътната линия.
 - Такса за **заявен и неизползван капацитет – 1,8293 лв.** за влаккилометър от неизползвания заявен и утвърден с годишния график за движение на влаковете капацитет, под формата на трасе на влак, независимо от вида на влаковете, техните категории, както и от категорията и вида на железопътната линия.
 - Такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия – **38,25 лв. за мегаватчас (MWh).**
 - Разпределение на тягова електрическа енергия – 142,74 лв./MW
 - Увеличение на нетната приходна ставка с 11% спрямо Бизнес програмата за 2022 г.
 - Намаление на превозените товари с 4% спрямо Бизнес програма 2022, което отговаря на получените предварителни план-програми на клиентите за 2023 г. ;
 - Планирано е увеличение на средната работна заплата от месец януари до месец юни 2023 г. с 10% и от м.юли до края на 2023 г. – увеличение с 10 %,
 - Заложените цени на електрическата енергия са направени на база информацията от енергийни борси, които задават индикативни цени през следващите години.
 - Разходите за гориво са изчислени при единична цена на гориво за 2022г. – 2,80 лв./л без ДДС. Планирани са на база обем превози с дизелова тяга, заложена е разходна норма на брутотонкилометър за дизелова тяга и получените количества са умножени по прогнозна средна цена на дизеловото гориво за 2023 г.;
 - Разходите за материали растат с годишния ръст на прогнозната инфлация за макро показателите;
 - Разходи за амортизация и обезценка (АО) са в зависимост от извършената брутотонкилометрова работа и извършени капитални ремонти;
 - Актуализация на одобрената бизнес програма при отклонение над 5% на финансовите показатели за първото полугодие на текущата година, при възникване на обективни затруднения или значителни изменения в дейността на дружеството, в целите на държавната политика или на икономическата среда.

При „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД:

График за движение на влаковете 2022/2023 г.

Графикът за движение на влаковете се разработва при спазване правилата за разпределение на железопътния капацитет, уреждащи взаимоотношенията между „Управител на Инфраструктура” и лицензираните железопътни превозвачи на основание Закона за железопътния транспорт, Наредба № 41 от 27.06.2001 г., Наредба № 58 от 01.10.2006 г. и Референтният документ за състоянието на железопътната инфраструктура за 2023 г. Новият график е в сила от 11.12.2022 г. до 09.12.2023 г.

Промените в транспортната схема за 2023 г. са насочени основно към подобряване обслужването между големите административни центрове по основните направления от железопътната мрежа като:

• Назначаване на нови бързи влакове

С влизането в сила на новото разписание се запазва движението на директен бърз влак Горна Оряховица-Пловдив-Горна Оряховица, който пътува през Царева ливада и Карлово с удобна връзка за Габрово, както и за Хисар и възможност за директно пътуване до Казанлък, Калофер и курортните градове Павел баня и Баня. Сезонни нощни влакове ще пътуват между София и Бургас през Подбалканската железопътна линия, както и между Горна Оряховица и Бургас с директни вагони от София, Плевен и Русе с връзка в Мездра за пътуващите от Видин и Враца за Бургас и в обратното направление.

Удължен е маршрута на един бърз влак и във валидностния период на новия график за движение на влаковете ще се движи по маршрута София – Пловдив – Ямбол – Пловдив – София, вместо София – Пловдив – Стара Загора и обратно.

• Подобряване обслужването на регионалния пътникопоток

Допълнително е назначен един чифт крайградски пътнически влакове Самуил – Исперих – Самуил за подобряване на предлаганата транспортна услуга в областта.

Извършени са корекции в маршрутите на някои пътнически влакове за постигане на по-добро обслужване на регионалния пътникопоток.

През 2023 г. обществените превози ще се осъществяват с 86 бързи, 362 крайградски и 127 пътнически влака или **общо 575 влака**. От бързите влакове ежедневно ще се движат 78 бързи влака, 2 влака в определени дни от седмицата и 6 влака в определен период от годината. От общо 489 пътнически влака ежедневно ще се движат 434, в определени дни от седмицата – 53 влака, а в определени периоди от годината - 2 влака.

Планираната средна маршрутна скорост за бързите влакове е 59 км/ч, а за пътническите влакове средната маршрутна скорост е 45 км/ч. За дневните бързи влакове по направленията София-Варна-София и София-Пловдив-Бургас-София планираната маршрутна скорост е 65-71 км/ч.

На базата параметрите на ГДВ и плана за композиране на влаковете са разработени стандартите за надеждност, капацитет и качество на услугите за 2023 г. Планираният обем превози е 21.433 млн. влаккилометри.

В резултат на планираните промени, обемът превози е 21.432 млн. влаккилометри. Услугите, излизащи извън договорения обем ще бъдат извършени в рамките на предвидената компенсация за изпълнение задължението за превоз за 2023 г.

Пазарни сегменти	Влаккилометри (млн.)
Превози с бързи влакове	9.636
Крайградски превози	4.827
Регионални превози за обслужване на малки населени места по главни линии	4.785
Регионални превози по второстепенните жп линии	2.184

4. Основни обемни показатели

Прогнозата за основните обемни показатели е разработена по пазарни сегменти на база графика за движение на влаковете, анализът на структурата и характера на пътничко потока, отчитайки промените в търсенето и предлагането на транспортната услуга и очаквания обем превози за 2023 г.

Група " Холдинг БДЖ" ЕАД в хил. лева	Бизнес програма 2023 г.	Бизнес програма 2022 г.	БП23/БП22	
			+ -	% на изменение
Обемни показатели				
Превозени тонове (хил.)	7142	7446	-304.50	-4%
Нетотонкилометри (млн.)	2140	2198	-58.22	-3%
Нетна приходна ставка превоз товари (лева/хил.нетоткм)	0.07526	0.06766	0.01	11%
Средно превозно разстояние (км)	300	295	4.63	2%
Превоз на пътници (хил.)	22400	19811	2588.56	13%
Средно превозно разстояние (км)	68	71	-2.80	-4%
Пътниккилометри (млн.)	1528	1442	85.88	6%
Нетна приходна ставка (лева)	0.0489	0.0554	-0,0065	-12%

Прогнозата за обемните показатели включва:

- Превоз на 7 142 хил. тона товари - с 4 % по-малко от планираните през 2022 г, което отговаря на получените предварителни план-програми на клиентите за 2023 г. ;
- Нетна приходна ставка за превоз на товари 0,07526 лева/хил. нетоткм, увеличена с 11% спрямо заложената в бюджета за 2022 г.;
- Увеличение на средното превозно разстояние за превоз на товари с 2%;
- Превоз на пътници – 22 400 хил. с 13% повече от планираните за 2022 г.;
- Увеличение на пътниккилометрите през 2023 г с 6%

5. Средства от Държавния бюджет за 2023 г.

Съгласно Договора за извършване на обществени превозни услуги в областта на железопътния транспорт на територията на Република България „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД получава възнаграждение (субсидии) по Договор за компенсиране на непокритите разходи, направени за извършване на превозните услуги и компенсации за извършване на безплатни и с намалени цени пътувания за някои категории граждани.

Поради това, че към момента на изготвяне на бизнес програмата не е приет държавен бюджет за 2023 г. разчетените средства са в същият размер от 2022 г. и са както следва: за компенсации за изпълнение на задължението за превоз по Договора за обществената услуга за 2023 г. са в размер на 196 190 хил. лева, за компенсиране на тарифното задължение за безплатни и с намалени цени пътувания остават в размер на 13 000 хил. лева и за капиталов трансфер също запазват размера си от 49 000 хил. лева.

Планирани са приходи в размер на 505 317 хил. лева, увеличени спрямо планираните за 2022 г с 21%.

Оперативните разходи са за 2023 г. са предвидени в размер на 520 816 хил. лева, което е с 22,3% повече от планираните през 2022 г.

ЕБИТДА е в размер на -11 336 хил. лева и се подобрява спрямо планираната през 2022 г с 5 692 хил. лева.

Нетен финансов резултат за 2023 г е загуба в размер на 33 713 хил. лева намален със 7% спрямо планирана загуба в Бизнес програма 2022 на дружеството.

6. Инвестиционна програма за 2023 г.

Планираните инвестиции за 2023 г. на „Холдинг БДЖ“ ЕАД са в размер на 2 194 хил. лева.

Планираните инвестиции за „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД са показани в следващата таблица:

№	показатели	Мярка	Бизнес програма 2023 г.	в заводи	в депа
I.	Ремонт на пътнически вагони	хил. лева	28 830	15 885	12 945
1	Капитализиран ремонт на вагони	хил. лева	18 640	15 885	2 755
2	Текущо поддържане на пътнически вагони	хил. лева	10 190	0	10 190
II.	Ремонт на локомотиви	хил. лева	76 440	28 192	21 461
1	Капитализиран ремонт	хил. лева	36 917	28 192	12 533
2	Текущо поддържане	хил. лева	39 523		8 928
	Капитализирани разходи за ремонт	хил. лева	55 557	58 293	17 114
	Ремонт на сгради, железен път, съоръжения и ново строителство	хил. лева	1 560		
	Други инвестиции	хил. лева	300		
	общо инвестиции:	хил. лева	57 417	58 293	17 114

При осигуряване на финансов ресурс се планира през 2023 г. инициране на обществени поръчки за закупуване на нови локомотиви 10 броя и за доставка на нови 40 броя пътнически вагони.

В Бизнес програмата за 2023 г. на „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД са планирани средства за поддържане на добро техническо състояние на подвижния състав, както в депа и ВР Цехове, така и в заводи на обща стойност 18 160 хил. лева.

Инвестиционната програма на „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД включва следните позиции:

Ремонти в депа на "БДЖ-Товарни превози" ЕООД	Брой	2 023
Локомотиви в депа на "БДЖ-Товарни превози" ЕООД	26	2 787
Вагони в депа на "БДЖ-Товарни превози" ЕООД	525	3 574
Общо в депа на дружеството	551	6 361

Ремонти в заводи	Брой	2 023
Товарни вагони	168	3 849
ПР - Подемен ремонт серия 46	2	1 050
ПР - Подемен ремонт серия 55	4	1 800
КР- Капитален ремонт серия 46	2	1 800
ОР - Основен ремонт серия 07	2	2 000

Общо в Заводи	178	10 499
Ремонти по необходимост на сгради и железен път		1 300
Общо инвестиции	хил. лева	18 160

За осъществяване на ремонтната дейност и осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в депа и ВРЦехове на дружеството, е необходимо и инвестиция в дълготрайните активи, сграден фонд и съоръжения.

В тази връзка за 2023 година са предвидени инвестиции за ремонт на сгради и железен път в локомотивните и вагонни депа в размер на 1 300 хил. лева. В Бизнес програмата на „БДЖ - Товарни превози“ ЕООД за 2023 година се предвижда ремонта на локомотиви и вагони в депа и ВР цехове на дружеството да се осъществи със собствени средства.

V. Действията в областта на научноизследователската и развойната дейност

В структурата на група „Холдинг БДЖ“ ЕАД не са осъществени действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

VI. Наличие на клонове на предприятието

„Холдинг БДЖ“ ЕАД - основната дейност на “Холдинг Български Държавни Железници” ЕАД и неговите дъщерни предприятия (Групата) се състои в предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и товари във вътрешно и международно съобщение, поддръжка и ремонт на подвижен състав и всички други дейности, които не са забранени от закона. Предприятието майка „Холдинг БДЖ“ ЕАД функционира като управленски център за стратегическо развитие и контрол, като създава обща ръководна линия и цели на дъщерни дружества и подпомага извършваните от тях основните бизнес дейности като железопътни превозвачи.

„БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност, което съществува от 26.10.2007 г. и е единственото в страната, което притежава лиценз за железопътен превоз на пътници.

Дружеството организира, осъществява и отговаря за изпълнението на задължения по дългосрочен договор от 25.06.2009 г., сключен с Министерство на транспорта на Република България за извършване на обществени превозни услуги в областта на железопътния транспорт на територията на Република България, като осигурява качествени и безопасни обществени превозни услуги в съответствие с него.

Основният предмет на дейност на дружеството е извършване на железопътни превози на пътници във вътрешно и/или международно съобщение, наемане на локомотивна тяга и вагони за извършване на железопътни превози на пътници, поддръжка и ремонт на подвижен състав (локомотиви и вагони), който е в съответствие с ISO 9001:2015.

„БДЖ - Товарни превози“ ЕООД е търговско дружество, със 100 % собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, като правата на едноличния собственик се упражняват от Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД.

Предметът на дейност на Дружеството е извършване на железопътни превози на товари във вътрешно и/или международно съобщение, наемане на локомотивна тяга и вагони за извършване на железопътни превози на товари, поддръжка и ремонт на тягов и подвижен

състав, както и всяка друга дейност, която не е забранена със закон. Дружеството притежава постоянен/ безсрочен лиценз за железопътен превоз на товари, издаден от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, който се преразглежда на определени периоди и в случаите, предвидени в приложимото законодателство.

„БДЖ – Булвагон” ЕАД - е еднолично акционерно дружество, със 100% собственост на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД. Основната дейност на „БДЖ-Булвагон“ ЕАД се състои в организация на производство, модернизация, и ремонт на пътнически железопътен подвижен състав, производство и ремонт на други промишлени изделия, търговия и търговско посредничество.

Използвани от предприятията от Групата финансови инструменти

В дейността на Групата на „Холдинг БДЖ” ЕАД не са използвани механизми и предимства на финансови инструменти и политика на хеджиране (форуърдни договори, суапове, опционни сделки, деривативни продукти, фючърсни договори и др.).

Георги Друмев

Изпълнителен директор „Холдинг БДЖ“ ЕАД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ
КЪМ ГОДИШНИЯ КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА
„ХОЛДИНГ БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ“ ЕАД
ЗА 2022 г.,
съгласно чл.51 от Закона за счетоводството

Долуподписаният,
Георги Друмев Друмев, в качеството си на Изпълнителен директор на
„Холдинг Български държавни железници“ ЕАД, с ЕИК: 130822878, със седалище и адрес
на управление гр. София 1000, ул. „Иван Вазов“ №3

ДЕКЛАРИРАМ, че:

I. ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

„Холдинг БДЖ“ ЕАД като продължител на „БДЖ“ ЕАД е дружество - майка и е регистрирано в Република България в съответствие със Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 г., с Решение на Софийски градски съд от 15 януари 2002 г. Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Иван Вазов“ №3. Едноличен собственик на капитала на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е българската държава. Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 2 894 973 броя поименни акции с номинал 10 лева за акция. Всяка акция дава право на глас в Общото събрание, право на дивидент и ликвидационен дял.

Основната дейност на “Холдинг Български Държавни Железници” ЕАД и неговите дъщерни предприятия (Групата) се състои в предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и товари във вътрешно и международно съобщение, поддръжка и ремонт на подвижен състав и всички други дейности, които не са забранени от закона. Основната дейност на предприятието майка „Холдинг БДЖ“ ЕАД се състои в придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензни за използване на патенти на дружествата, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на производствена дейност; всички други дейности, които не са забранени от закона.

„БДЖ“ ЕАД е регистрирано с Решение № 1 от 15.01.2002 г. постановено по ФД № 7 от 2002 г. на СГС. Същото е пререгистрирано по реда на Закона за търговския регистър на 24 април 2008 г. с ЕИК: 130822878. На 23.11.2010 г. е променено фирменото наименование на дружеството от „БДЖ“ ЕАД на „Холдинг БДЖ“ ЕАД.

С извършеното преобразуване на „Холдинг БДЖ“ ЕАД на 24.05.2011 г. е прехвърлена собствеността на товарни и пътнически вагони, локомотиви, електро-мотрисни влакове (ЕМВ), дизелови мотрисни влакове (ДМВ), локомотивни депа и локомотивен персонал на дъщерните дружества „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД, необходими за осъществяваната от тях дейност – предоставяне на товарни и пътнически жп превози вътрешно и международно съобщение. След тази дата основните приходи на „Холдинг БДЖ“ ЕАД се формират от продажбата на неоперативни активи и почивно дело.

Към момента на преобразуването през м. май 2011 г. „Холдинг БДЖ“ ЕАД остава длъжник по всички натрупани краткосрочни и дългосрочни задължения, с изключение на тези, които са възникнали по договори, сключени от съответните поделения на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, които при преобразуването преминават към дъщерните дружества. С вътрешни споразумения през 2012 г. и 2013 г. всички кредити към финансовите институции, с изключение на Втория облигационен заем и задълженията към структурите на Световната банка, са прехвърлени към дъщерните дружества, съобразно придобитите от тях активи при последното преобразуване.

„Холдинг БДЖ“ ЕАД остава собственик на всички неоперативни активи, които дружеството притежава към момента на преобразуването и извършва всички сделки на управление и разпореждане с тези активи.

Седалището и адреса на управление на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група е в гр. София, район „Средец“, ул. „Иван Вазов“ № 3.

„Холдинг БДЖ“ ЕАД извършва социалната дейност, свързана с осигуряване на отдих и почивка на собствените си работници и служители, както и на работниците и служителите от дъщерните си дружества в почивните бази, които при преобразуването през 2007 г. са останали собственост на холдинга

Организационната структура на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група се състои от: „Холдинг БДЖ“ ЕАД, двете дъщерни дружества „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ и дъщерното дружество на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД – „БДЖ – Булвагон“ ЕАД. Целта, стратегията и следваните политики по отношение на основните и спомагателните дейности на дружествата са разписани в Декларации за политиките по качество и безопасност на ръководството на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД.

Системата за сигурност в дружествата от групата, като част от критичната инфраструктура на страната е интегриран компонент от системата за национална сигурност при управлението в условията на кризи.

Дружествата от групата изпълняват общата стратегия на управление на сигурността в „Холдинг БДЖ“ ЕАД, организират взаимодействието с другите държавни органи и изграждат благоприятна и предвидима среда за сигурност в посока на негативните процеси и лошите практики за постигане на стабилна социално-икономическа обстановка, осигуряваща условия за изпълнение на Стратегията за развитие и Плана за оздравяване на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група.

В дружествата от групата функционира система за вътрешен контрол, която гарантира ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация.

Дружествата от групата са приели „Правила за етично поведение на служителите в „Холдинг БДЖ“ ЕАД.

Правилата определят задължителните етични норми за поведение на служителите в „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните дружества и имат за цел да се определят корпоративните ценности, да се укрепи общественото доверие в морала и професионализма на служителите на групата и да се повиши нейния престиж. С приемането на правилата за вътрешен контрол, етика и лоялност и мерки за превенция и разкриване на подкупи на служителите на „Холдинг БДЖ“

ЕАД и дъщерните дружества се подпомага осигуряването на адекватна контролна среда, което е един от основните елементи на системите за вътрешни контроли.

Правилата за етично поведение определят задължителни норми на поведение, при които служителите на групата не могат да разгласяват информацията, станала им известна при или по повод изпълнение на служебните им задължения, включително след като престанат да бъдат служители. Използването на тази информация с цел лично облагодетелстване или в чужд интерес е абсолютно недопустимо. В обхвата на тази информация влиза всяка такава, касаеща извършваните от дружествата сделки, информацията относно клиенти, доставчици, лични данни на персонала и условията за неговото назначаване, счетоводни данни, компютърни програми и софтуер, както и всички непубликувани данни относно дейността на дружеството, в устна или писмена форма, съхранявана на хартиен или магнитен носител, наричана по-нататък вътрешна информация.

Задължението за конфиденциалност не се прилага по отношение разгласяване на вътрешна информация, когато служителите са задължени по силата на закон да разкрият такава информация или да свидетелстват пред съд, както и по отношение на информацията, която по силата на закон е достъпна на трети.

II. ОПИСАНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ, КОИТО ПРЕДПРИЯТИЕТО Е ПРИЕЛО И СЛЕДВА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ ВЪПРОСИ:

1. Управлението на отпадъците

Групата на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е предприела мерки за постигане на целите в съответствие с Националната политика за управление на отпадъците и действащото законодателство.

Дружествата от групата и през 2022 г. в резултат на експлоатационната и ремонтна дейност генерират отпадъци, като събирането на отпадъците се извършва ежедневно в подходящи контейнери и съдове във всяко от поделенията в страната. Периодично, при набиране на подходящи количества, се обявява търг за тяхната продажба на лицензирани за тази дейност организации. Ежемесечно се водят отчетни книги за образуваните и/или предавани отпадъци, като тази отчетност и през 2022 г. е докладвана пред външни институции, като ИАОС, НСИ и др.

За битовите отпадъци се спазва реда и организацията, утвърдена със съответните общински наредби, уреждащи дейностите с битови отпадъци в съответната община.

Една от основните задачи на дружествата в групата е предотвратяване изпускането на опасни химични вещества и смеси в почвите, водите и въздуха вследствие на разливи, разсипване или разпрашаване, включително чрез използване на съдове и/или съоръжения за съхранение, съобразени с опасните свойства на съхраняваните опасни химични вещества или смеси. Набавянето на Информационни листове за безопасност за всички продукти е задължително.

Дружествата от групата са създали и поддържат документирани процедури за мониторинг и редовно измерване на ключови характеристики на операциите и дейностите си, които могат да имат значително въздействие върху околната среда. Задължителен мониторинг са водните проби на питейно-битовите води от собствени водоизточници, водни проби на отпадни води, заустени в повърхностни, както и емисиите, които се отделят от неподвижните източници на емисии, отделящи замърсители в околната среда.

В „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД са назначени експерти по екология, които да извършват контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване.

През 2022 г. в дружеството в резултат на експлоатационната и ремонтна дейност, за генерираните отпадъци е организирано разделно съхранение на отпадъци по видове на обособени площадки или в подходящи контейнери и съдове, във всяко едно от поделенията в страната. Периодично се сключват договори и се следи предаването на отпадъци само на фирми, имащи разрешения по Закона за управление на отпадъците.

През 2022 г. дружеството е предало: 396,586 тона отпадък за рециклиране, от които 40,500 тона опасни отпадъци.

За всички изградени площадки за съхранение на отпадъци са определени със заповед отговорни лица и ежесечно се водят отчети за образуваните и предавани отпадъци, чрез Информационна система за управление на отпадъците, поддържана от Изпълнителна агенция по околна среда.

За реализиране и постигане целите на разделното събиране, нашите служители са обучени колко е важно всички отпадъци да се сортират правилно, за да са годни за рециклиране след това.

За битовите отпадъци се спазва реда и организацията, утвърдена със съответните общински наредби, уреждащи дейностите с битови отпадъци в съответната община.

Чрез разделното събиране на отпадъци се стремим към изваждането на възможно най-много видове отпадък от общия битов отпадък, с цел минимизиране на депонирането и увеличаване на дела на рециклирането. Така например отпадъци от хартия, картон и пластмаса на територията на поделенията в страната се рециклират, като се предават разделно на местата, които са обособени от местните общински власти. Дружеството организира рециклиране и на текстилни материали (напр.: дюшеци, работното облекло на служителите ни и др.), като при невъзможност да се преизползват в ремонтните цехове, като парцали, същите се предават на фирма притежаваща законово изискваните разрешителни документи. През 2022 г. стартирахме и инициатива по разделно събиране на отпадъци от опаковки при почистването на пътнически вагони на гара Бургас, която също има за цел да ни помогне да избегнем депонирането.

„БДЖ – Товарни превози“ ЕООД

Независимо, че железопътният транспорт е екологично най-безопасния вид транспорт, за използването на това предимство, както и за устойчивото развитие на транспортната система е необходимо хармоничното съчетаване на техническото развитие на подвижния състав и инфраструктурата с опазването на околната среда. Поради това всички жп администрации разширяват изградените системи за управление на околната среда.

С електрическа тяга се извършват над 93% от превозите на товари от общия обем превози и едва 7% от превозите се осъществяват с дизелова тяга.

В резултат на производствената си дейност (извършване на ремонти и поддръжка на подвижен състав), „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД генерира отпадъци. Явява се потенциален замърсител на водата, въздуха и почвите.

Формираните отпадъци се водят на отчет, съгласно нормативните изисквания. При натрупване се предават на лицензирани фирми, чрез сключване на писмени договори.

Дружеството извършва превоз на отпадъци и опасни отпадъци. В тази връзка спазва разпоредбите на действащото в момента екологично законодателство и транспонираните в него европейски директиви.

В „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД се осъществява контрол по компоненти и фактори на околната среда.

Превозът на опасни товари се извършва при спазване изискванията на Правилника за международен железопътен превоз на опасни товари RID (Приложение I към Конвенцията за международни железопътни превози COTIF).

По отношение енергийната ефективност следва да се отчете факта, че енергийното потребление от железопътния транспорт е най-ниско спрямо другите видове транспорт, което го прави и най-енергоефективен.

Като цяло железопътният транспорт има най-малък дял за замърсяването на атмосферния въздух с вредни вещества, като отделеният CO₂ е само 2 % от общите емисии отделяни от транспорта в света.

Железопътният транспорт е най-екологичния транспорт, поради факта, че 70% от железопътната мрежа на Р. България е електрифицирана.

В Дружеството са въведени стандарт EN ISO 14001:2015 и система за документооборота, чрез поддържането на която значително се намалява обема ползвана хартия.

Въведеният стандарт EN ISO 14001:2015 гарантира грижа за околната среда, както и непрекъснато подобряване на резултатността спрямо опазването на природните ресурси.

„БДЖ – Товарни превози” ЕООД разполага с квалифициран персонал, познаващ основните и спомагателни дейности и техническа обезпеченост на дружеството, притежаващ опит в прилагането на екологичните нормативи в железопътната дейност.

За постигане на устойчиво развитие, в „БДЖ – Товарни превози” ЕООД следва да постъпят свежи финансови приходи, дружествената политика да се насочи към повишаване енергийната ефективност на подвижния състав, да се разшири обема и обхвата на интермодалните превози, както и да се търсят възможности за замяна на остарелите локомотиви. Наличието на свободен финансов ресурс ще бъде стимул за разработване на екологични програми, позволяващи да се поддържа и ремонтира подвижен състав при ефикасно управление на рисковете.

2. Преките и непреките емисии в атмосферата (емисиите на парникови газове в метрични тонове еквивалент на въглероден диоксид CO₂ и интензитета на емисиите на парникови газове)

Групата на „Холдинг БДЖ” ЕАД не участва в схемата за търговия с емисии на парникови газове. Дружествата на Група „Холдинг БДЖ” ЕАД са разположени в урбанизирани територии, където измерването на вредни емисии CO, SO₂, NO₂, прахови частици и други емисии, отделяни в атмосферния въздух, се извършва на национално и регионално ниво.

3. Съществена информация, свързана с контрола върху замърсяването на околната среда и мерките за предотвратяването му

Независимо, че железопътният транспорт е екологично най-безопасния вид транспорт, за използването на това предимство, както и за устойчивото развитие на транспортната система е необходимо хармоничното съчетаване на техническото развитие на подвижния състав и инфраструктурата с опазването на околната среда, което от гледна точка на експлоатацията представлява значителен потенциал за намаляване на разходите. Поради това всички жп администрации разширяват изградените системи за управление на околната среда.

В резултат на предприетите действия по освобождаване от неоперативни активи чрез ликвидация и продажба на скрап, дружествата са генерирани отпадъци от черни и цветни метали. Същите се съхраняват разделно на обособени площадки на територията на дъщерните дружества. Периодично се провеждат търгове за предаването на тези отпадъци съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъци. Ежемесечно са водени отчетни книги за наличните като тази отчетност ежегодно се представя пред Изпълнителна агенция по околна среда.

В структурата на Група „Холдинг БДЖ” ЕАД относно дейността по опазване на околната среда се цели при организацията на работа и функциите на персонала да се спазват следните принципи:

„Предотвратяване” – образуването на отпадъци да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;

„Разширена отговорност” – дейностите, които допринасят за замърсяването на околната среда, да се управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;

Превозите, които изпълняват дружествата от „Холдинг БДЖ” ЕАД показват, че с електрическа тяга се извършват 95% от превозите на товари и пътници от общия обем превози и едва 5% от превозите се осъществяват с дизелова тяга.

Поставени са електромери на всеки локомотив, обслужващ пътнически и товарни превози, което дава възможност за отчитане на реално потребление по монтиран уред за измерване на използваната ел. енергия.

Превозите с електрическа тяга са почти с 3 пъти по-ниска себестойност от тези с дизелова тяга и тяхното увеличаване води до намаляване както на себестойността на превозите, така и до намаляване на въглеродните емисии.

4. Влиянието на транспорта върху околната среда

Железопътният транспорт е с най-нисък процент на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух и на парникови газове в сравнение с останалите видове транспорт. Използването на железопътния транспорт създава сериозни предпоставки за постигане на заложените цели за декарбонизация в транспорта, тъй като характеристиките му позволяват бързо и удобно придвижване на пътници и товари, чрез значително намаляване на вредните емисии и негативното въздействие от процеса на придвижване.

Ползите при използването на железопътен транспорт, в сравнение с автомобилния, са:

- намаляване замърсяванията на въздуха в следствие намалените емисии на парникови газове;

- намаляване на шумовото замърсяване, тъй като то се появява само при преминаване на отделни влакови композиции;

5. Разработването на екологично чисти продукти, услуги и технологии

Група „Холдинг БДЖ” ЕАД залага обслужването да се осъществява от квалифициран персонал, познаващ основните и спомагателни дейности и техническата обезпеченост на предприятието, притежаващ опит в прилагането на екологичните нормативи в железопътната дейност. Стремещт ни е насочен към спазване на изискванията на националното и европейско законодателство, действащите стандарти, норми и правила, свързани с опазването на околната среда, намаляване на трафика по пътищата и ПТП от пренасочване на движението.

III. СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ И ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА УСЛУГАТА, ПРЕДЛАГАНА ОТ ПРЕДПРИЯТИЯТА В ГРУПАТА:

1. Политика по отношение на социалните въпроси:

Предвид установената тенденция на недостиг на квалифициран персонал, стремещт на дружествата в Групата е насочен към полагане на постоянна грижа, така че всеки работник и служител да се чувства удовлетворен и мотивиран от работата си, и да вижда възможности за лично и професионално развитие.

За постигане на посоченото „Холдинг БДЖ” ЕАД Група осигурява равнопоставеност и зачитане на човешките права, като стриктно се спазва нормативната уредба на страната и не се

допускат прояви на дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, гражданство, произход, религия или вяра, убеждения, политическа принадлежност, увреждания, възраст, имуществено състояние или други признаци.

В дружествата от групата действат индивидуални Колективни трудови договори /КТД/ и на база залегналите клаузи в тях, работниците и служителите:

- получават по-високи размери на допълнителните възнаграждения за придобит трудов стаж и професионален опит, и за всеки отработен час нощен труд, спрямо определените в нормативните актове;
- получават допълнително възнаграждение за по-висока лична квалификация;
- които изпълняват служебните си задължения по време на пътуване, се изплащат суми за пропътуван километър вместо командировъчни пари;
- имат право на платен годишен отпуск в завишен размер спрямо определения в Кодекса на труда, както и на допълнителен отпуск в случаите на чл. 157, ал. 1, т.т. 1-3 КТ.

За изпълнение на целите си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, дружествата от групата:

- осигуряват ресурси за организационно-технически, технологични и други проекти за подобряване условията на труд;
- осигуряват провеждането на всички видове инструктажи, съгласно изискванията на Наредба № РД-07-2/16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- осигуряват на работниците и служителите обслужване от Служба по трудова медицина;
- осигуряват профилактични прегледи;
- прилагат мерки за отстраняване и намаляване на риска за здравето и безопасността при работа на работниците и служителите;
- осигуряват ваучери за храна, съгласно изискванията на Наредба № 11/21.12.2005 г.;
- предоставят на работните места ободряваща напитка при полагане на нощен труд, чай – при ниски температури под 10°C, минерална вода – при температури над 30°C;
- осигурява по график веднъж в годината 5 дни безплатен профилакториум за възстановяване работоспособността и здравето на работниците и служителите от втора категория труд при пенсиониране;
- осигуряват лични предпазни средства, работно и униформено облекло;
- застраховат работниците и служителите за застрахователен риск „Трудова злополука“.

С цел подобряване на социалния статус на персонала, в „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група има социални програми, част от които са:

- средствата за поевтиняване на храната;
- социалната сума при ползване на платен годишен отпуск;
- социалните парични помощи;
- картите за пътуване на служителите, легитимациите и безплатни билети на членовете на семействата им за пътуване по железопътната мрежа на страната.

Наред с гореизложеното, с цел постоянния стремеж към подобряване на уменията и компетенциите на персонала, в дружествата от групата ежегодно се планират и провеждат обучения на персонала за придобиване на нови правоспособности, за усъвършенстване на професионалната квалификация, за придобиване на ключови компетентности. Дейностите по обучение и развитие в дружеството са насочени към подобряване на изпълнението на работата, чрез:

- придобиване на нови и развитие на съществуващите знания и умения;
- развитие на потенциала на служителите в съответствие с изискванията на работата и приоритетите на дружеството;
- подобряване изпълнението на служебните задължения и работата на екипите;
- повишаване на удовлетворението от работата и личната мотивация;
- даване на възможност за делегиране на по-сложни задачи на служителите, развитие на иновативно мислене и др.

Подробна информация за числеността на персонала от различни полове по области на заетост и по професии се съдържа в индивидуалните нефинансови декларации на дружествата от Групата на „Холдинг БДЖ“ ЕАД

2. Политика по корпоративна и социална отговорност

Политиката на дружествата от групата и по специално на „БДЖ–Пътнически превози“ ЕООД в тази посока е ключова. Дружествата имат изключително важна и съществена роля за мероприятия, които са с принос към обществото, като подкрепят инициативите за социална адаптация и интеграция на децата, лишени от родителска грижа, на които трябва да бъде дадена възможност да живеят в равностойно положение и да заемат своето достойно място в обществото.

Като пример за извършваните инициативи, част от политиката по корпоративна и социална отговорност, може да се посочат:

- През април 2022 г. „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД осигури бесплатно пътуване на талантиливи деца в неравностойно положение от СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Пордим, за да могат да участват в детския национален фолклорен конкурс „Диньо Маринов“. Общо 23 деца в неравностойно положение и техните придружители пътуваха с влак от Плевен до Варна и обратно, като инициативата е в сътрудничество с Национално сдружение на сираците в България (НССБ).
- През май 2022 г. „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД осигури бесплатно пътуване на млади хора от цялата страна, участници в състезание на Програмата за насърчаване на предприемачеството сред учениците в 10-ти и 11-ти клас – „Тийноватор“. БДЖ традиционно съдейства с осигуряване на превоз на младите участници в програмата „Тийноватор“, която през настоящата учебна година реализира своето четвърто издание.
- „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД традиционно организира благотворително атракционно пътуване за деца в неравностойно положение на 1-ви юни. През 2022 г. подари на деца в неравностойно положение незабравимо пътуване с влак в специален ретро вагон от композицията „Витоша Експрес“ по маршрут Мездра – Своге и обратно. Инициативата е организирана съвместно с Национално сдружение на сираците в България (НССБ). В специалния влак пътуваха 37 деца на възраст от 7 до 18 години и техните ръководители от Комплекс за социални услуги в град Роман.

- По повод Международния ден на детето и през 2022 г. „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД по традиция предостави безплатно пътуване на всички деца на възраст до 14 години.
- През юни 2022 г. „БДЖ - Пътнически превози” ЕООД за поредна година осигури безплатно пътуване на децата, участници във фестивал за детско медийно изкуство „Арлекин”. 35 младежи и техните ръководители пътуваха от София и Горна Оряховица до Варна и обратно с влак, за да вземат участие в детския фестивал.
- През август 2022 г. „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД осигури безплатно пътуване до Варна и обратно за 30 деца в неравностойно положение и техните ръководители. Инициативата за осъществяване на лятна почивка за децата от Комплекс за социални услуги за деца и семейства в гр. Роман е на Национално сдружение на сираците в България (НССБ).
- През декември 2022 г. в сградата на Централна гара София се проведе Коледен турнир по стрийт фитнес. Турнирът е част от националната кампания "Коледа за всяко дете". Събитието беше организирано със съдействието на Националното сдружение на сираците в България (НССБ), ДП НКЖИ, Столична Община - район „Сердика“, Национална многопрофилна транспортна болница „Цар Борис III” - гр. София и др. Освен подаръци за участници и присъстващи, БДЖ осигури и тяхното пътуване от различни населени места на страната.

„БДЖ – Пътнически превози” ЕООД предоставя възможност за пътуване чрез железопътен превоз на лица с увреждания и лица с намалена подвижност /ЛНП/. Обслужването на ЛНП се извършва, съгласно сключения тристранен договор на 01.06.2007 г. между Български червен кръст /БЧК/, „Български държавни железници” ЕАД и Национална компания „Железопътна инфраструктура”.

Основните приоритети пред дъщерното дружество, като национален железопътен превозвач, са гарантирането на безопасно придвижване и опазване здравето на клиентите и служителите, а също така и отговорността за осигуряване на транспортното обслужване на обществото.

2.1. Целите, рисковете и задачите, които предстоят по отношение на екологичните и социалните политики, включително описание на такива дейности, които биха довели до неблагоприятно въздействие върху екологията, служителите или други социални въпроси

Ръководството на „Холдинг БДЖ” ЕАД Група се стреми да осигурява реда и последователността на действия при решаването на проблемите към намаляване до минимум и по възможност предотвратяване на замърсяването на околната среда в резултат на своята дейност. Основните цели, които дружествата се стремят да постигнат са:

1. намаляване на рисковете;
2. предотвратяване на замърсяването и други неблагоприятни въздействия върху околната среда;
3. ефикасно използване на ресурсите посредством правилното им разпределение;
4. постигане на съответствие със законовите и подзаконовите изисквания по опазване на околната среда, защото те са обект на задължително правно регулиране и контрол.
5. намаляване на генерираните отпадъци.

През 2022 г. основните дейности на които са наблегнали дружествата от групата с цел минимизиране на неблагоприятното въздействие върху екологията, са както следва:

1. Провеждане на процедури и сключване на договори за предаване на отпадъци на фирми, притежаващи Разрешително за съответните дейности.
2. Изпълнение на дейностите на площадките за съхранение на отпадъци, в съответствие с националното законодателство и националната политика за управление на отпадъците.
3. Несмесване на опасни с други отпадъци или на оползотворими с неоползотворими.
4. Намаляване отпадъците от собствено производство.
5. Своевременно запознаване с новоприетите нормативни документи по опазване на околната среда и тяхното прилагане.
6. Икономия на финансови средства, свързани с намаляване на отпадъците, вредните емисии, обема на глобите и застраховките и т.н..

2.2. По-важните проблеми пред управлението на човешките ресурси в „Холдинг БДЖ” ЕАД Група са:

- застаряване на персонала в дружествата от групата – много нисък относителен дял на работниците и служителите на възраст до 35 години и от 36 до 45 години.
- небалансирана образователно-квалификационна структура на персонала – голяма част от служителите са със средно образование;
- липса на подходящи кандидати, отговарящи на изискванията за образование, квалификация и професионален опит за заемане на определени длъжности;
- високата конкуренция при набиране и подбор на кандидати, която оказват други превозвачи;
- недостатъчно развити умения на служителите, най-вече по отношение на езиковите знания, компютърната грамотност, липсата на необходимите професионални и квалификационни знания, умения и опит в системата на железопътния транспорт;
- липса на мотивация за кандидатстване и работа в дружествата от групата.

Предвид преодоляване на посочените проблеми, ръководствата на дружествата са предприели следните мерки:

- **Ефективно привличане, подбор и оценяване на персонала:**
 - За осигуряването на квалифициран персонал за длъжността „Машинист, локомотивен”, през 2022 година ЦПО към „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД откри пет курса в гр. София, гр. Горна Оряховица и гр. Варна за обща 56 външни на дружеството лица при сключване на договори по условията на чл. 235 КТ, за придобиване на професионална квалификация „Локомотивен машинист на електрически локомотиви серии 42, 43, 44 и 45” и правоспособност „Локомотивен машинист” от входно ниво средно образование, без изискване за притежаване на правоспособност „Помощник локомотивен машинист”;
 - изготвяне и публикуване на обяви за свободни работни места;
 - с цел популяризиране на работодателската марка на дружеството и разширяване на информационните канали за привличане на кадри, служители човешки ресурси участват в специализирани кариерни форуми и събития на национално и регионално ниво, като напр.: участие в организирана от ВТУ „Тодор Каблешков” съвместна среща с работодатели за подкрепа в кандидат-студентската кампания; провеждани срещи с Агенцията по заетостта;
 - активна комуникация с кметове, областни управители и общини;
 - предлагане на стажантски и стипендиантски програми;

- публикуват се обяви за набиране на външни кандидати за участие в обучение при сключване на договор по условията на чл. 235 КТ;
- разширяване сътрудничеството с професионалните гимназии, с цел привличане на повече млади хора в железопътния транспорт. Създаването на бъдещи професионални кадри в железницата е една от приоритетните задачи на „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД. Дружеството предоставя отлични перспективи и възможности за професионално развитие и в тази връзка подкрепя професионалното обучение и образование на ученици, като по този начин се изгражда здрава основа за успешно развитие на БДЖ като бъдещ потенциален работодател. Националният железопътен превозвач поставя акцент, че е един добър избор за бъдещо професионално развитие, с нова визия и стратегически поглед, ориентиран към хората като дългосрочна инвестиция, а не като ресурс. Поради тази причина „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД вече пета година реализира успешно проект за дуално обучение „Заедно напред”, към който са се присъединили пет професионални гимназии, в които се обучават 101 ученика в 10 железопътни паралелки. Предвид положените усилия за поддържане и разширяване на проекта за дуално обучение, „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД бе отличено с награда за проекта „Заедно напред“ от конкурс на Министерство на труда и социалната политика за „Социално отговорен стратегически мениджмънт“ 2022;
- активна комуникация на звеното за подбор с университети и училища, с цел подсигуриране на персонал за т.нар. „ключови позиции”, изискващи по-дълъг период на обучение и специфична квалификация. „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД е в постоянно сътрудничество с професионалните гимназии, в които има разкрити паралелки в дуална форма на обучение специалност „Локомотиви и вагони” – ПГ по железопътен транспорт „Н. Й. Вапцаров” в гр. Горна Оряховица, ПГ „Васил Левски” в гр. Мездра, ПГПСТТ в гр. София и ПГРКК в гр. Русе.
- Обучение и развитие на персонала – предвид постоянния стремеж към подобряване на уменията и компетенциите на персонала, като ключов компонент за осигуряване на необходимите за дружеството човешки ресурси по образование, професионална подготовка и квалификация, е непрекъснатото повишаване на квалификацията и преквалификацията, усъвършенстването и разширяването на знанията и уменията на персонала за ефективно осъществяване на дейността и постигане на целите на дружествата. Това се постига чрез:
 - провеждане на периодични курсове за поддържане нивото на квалификация на персонала и повишаване качеството на предлаганата услуга;
 - провеждане на обучения на персонала за придобиване на нови правоспособности, за усъвършенстване на професионалната квалификация;
 - мотивиране на персонала за повишаване на квалификацията. За подобряване на небалансираната образователно-квалификационна структура на персонала и повишаване на квалификацията и образователно-квалификационното му равнище е целесъобразно насърчаването на индивидуалните форми на обучение за придобиване на друга специалност и/или обучение в по-висока степен на образование, чрез поемане на разходите за обучение от страна на работодателя и сключване на договор за обучение по чл. 234 от Кодекса на труда с обучаващите се лица;
 - обвързване на обучението и повишаване на квалификацията с възможностите за кариерно развитие на служителите.
- **Обучение и развитие на персонала** ключов компонент за осигуряване на необходимите за дружествата човешки ресурси по образование, професионална подготовка и квалификация е непрекъснатото повишаване на квалификацията и преквалификацията,

усъвършенстването и разширяването на знанията и уменията на персонала за ефективно осъществяване на дейността и постигане на целите на дружествата. Това се постига чрез:

- провеждане на периодични курсове за поддържане нивото на квалификация на персонала и повишаване качеството на предлаганата услуга;
- повишаване на професионалното обучение на работниците и служителите при въвеждане на нови модели и/или техники и технологии;
- мотивиране на персонала за повишаване на квалификацията. За подобряване на небалансираната образователно-квалификационна структура на персонала и повишаване на квалификацията и образователно-квалификационното му равнище е целесъобразно насърчаването на индивидуалните форми на обучение за придобиване на друга специалност и/или обучение в по-висока степен на образование, чрез поемане на разходите за обучение от страна на работодателя и сключване на договор за обучение по чл. 234 от Кодекса на труда с обучаващите се лица;
- обвързване на обучението и повишаване на квалификацията с възможностите за кариерно развитие на служителите.

3. Описание на основните показатели за резултатите от дейностите, свързани с екологичните и социалните въпроси.

Дружествата в „Холдинг БДЖ“ ЕАД Група в дейността по опазване на околната среда се стремят да постигнат добра организация по правилното събиране и съхраняване на отпадъци, извършване на ефективен контрол върху поддръжката на съоръженията и инсталациите за производство и ремонт на локомотиви и вагони и строга отчетност на предадените отпадъци по видове на лицензирани за съответната дейност фирми.

В структурата на Дружествата относно дейността по опазване на околната среда се цели при организацията на работа и функциите на персонала да се спазват следните принципи:

- „Предотвратяване” – образуването на отпадъци да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- „Разширена отговорност” – дейностите, които допринасят за замърсяването на околната среда, да се управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- „Превантивност” – потенциалните проблеми с риск за замърсяване на околната среда, да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

С цел проследяване и контрол на риска и дейностите по екология, дружествата са заложили следните дългосрочни цели:

- Извършване на вътрешни проверки с цел контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване, както и за наличието на воденето на необходимата документация за организиране дейността по екология;
- Ежемесечно проследяване на факторите и компонентите, оказващи влияние върху околната среда;
- Поддържане на регистри с база данни по компоненти и фактори относно етапите на изпълнение на заложените в законодателството изисквания.

С прилагането на планираните мерки и мероприятия за ефективно управление на човешките ресурси, дружествата от групата очакват да се постигнат следните резултати:

- Осигуряване на надеждна, целесъобразна, всеобхватна, открита и прозрачна процедура за подбор – гаранция за привличане на кандидати с необходимите за организацията образование, опит и квалификация;
- Възможност за наемането на квалифицирани, компетентни и мотивирани специалисти, с подходящо образование и квалификация;
- Осигуряване на приемственост между служителите;

- Подобряване на възрастовата структура на персонала в „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД и „БДЖ – Товарни превози” ЕООД;
- Задържане на работа на по-добрите работници и служители;
- Подобряване на качеството на предоставяната услуга и обществения имидж на „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД и „БДЖ – Товарни превози” ЕООД;
- Компенсиране на текучеството на персонала и липсата на достатъчно квалифицирани специалисти, желаещи да постъпят на работа в дружествата;
- Подобряване на мотивацията на персонала;
- Повишаване на качеството при изпълнение на задачите.

IV. ПОЛУЧАВАНЕ ОТ ГРУПАТА НА ПИСМЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА УСТАНОВЕНИ СЛУЧАИ НА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ И НАРУШЕНИЕ НА ПРИЕТИТЕ И ОДОБРЕНИ ОТ РЪКОВОДСТВОТО ЗА ПРИЛАГАНЕ ДОКУМЕНТИ, ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА, ПРОЦЕДУРИ И ПОЛИТИКИ, СВЪРЗАНИ С ИЗИСКВАНИТЕ ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО ОПОВЕСТЯВАНИЯ В НЕФИНАНСОВАТА ДЕКЛАРАЦИЯ И ЗА ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ОТСТРАНЯВАНЕ

За спазване на трудовата и финансова дисциплина в дружествата от групата постоянно се осъществява контрол, в резултат на който на работниците и служителите се налагат различни по вид дисциплинарни наказания, съгласно Кодекса на труда. Основна част от наложените дисциплинарни наказания засягат персонала от превозната и билетната дейност.

Настоящата нефинансова декларация е изготвена в съответствие с изискванията на приложимото законодателство.

Георги Друмев
Изпълнителен директор

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

съгласно чл. 100н, ал. 7, т. 1 от Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) във връзка с чл.61, ал.3, т.5 от Правилника за прилагане на Закона за публични предприятия (ППЗПП)

Настоящата декларация за корпоративно управление е изготвена на основание на чл. 61, ал.3, т.5 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия (ППЗПП) във връзка с годишното приключване на 2022 г.

- 1. Информация относно спазване по целесъобразност на: (а) Националния кодекс за корпоративно управление или (б) друг кодекс за корпоративно управление, както и информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от Дружеството в допълнение на кодекса по буква (а) или (б)**

„Холдинг Български държавни железници“ ЕАД („Дружеството“) спазва по целесъобразност Кодекса за корпоративно управление, одобрен от Заместник-председателя на Комисията за финансов надзор („Кодекса за корпоративно управление“). Дружеството приема доброто корпоративно управление като лоялни и балансиранни взаимоотношения между едноличния собственик, ръководството на дружеството, партньори, контрагенти, персонал и други заинтересовани лица.

Ръководството на Дружеството поддържа ефективни връзки с всички заинтересовани лица, като спазва принципите за прозрачност и бизнес етика. Дружеството отчита интересите както на държавата, така и на доставчици, клиенти, служители, кредитори, неправителствени организации и други, и ги идентифицира въз основа на тяхната степен, сфери на влияние и отношение към неговото развитие. Конкретно разписаните правила и политики за спазване на техните интереси са в Етичния кодекс на дружеството. При решаване на определени въпроси винаги се изисква мнението на заинтересованите лица. Успешното и прозрачно управление на Дружеството и конструктивните решения се гарантират от прилагането на приетите правила и политики.

Всички служители на Дружеството са запознати с установените норми на етично и професионално поведение, като за отклонението от тях, представляващи нарушение на вътрешния трудов ред, е предвидена дисциплинарна отговорност, която се реализира по реда на Кодекса на труда.

В своята дейност Дружеството стриктно спазва принципите за защита на интереса на държавата, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на Дружеството. Ръководството работи целенасочено за постигане на устойчиво развитие и постоянен растеж на Дружеството чрез възстановяване конкурентоспособността и нарастване на

пазарния дял на холдинговата група и на жп транспорта като цяло. Дейността се основава на принципите на прозрачност и публичност на процесите, чрез разкриване на информация пред регулаторните органи и обществеността.

Дружеството има изградена система за разкриване на пълна, навременна, вярна и разбираема информация чрез предоставяне на необходимата информация, съгласно законовите изисквания на приложимите нормативни актове – Закон за публичните предприятия (ЗПП) и правилника за неговото прилагане, Търговския закон (ТЗ), Закон за счетоводството (ЗСч) и др. Предвидени са вътрешни правила и процедури за осигуряване на публичност и прозрачност при разходване на средствата на Дружеството. Информацията се публикува на интернет страницата на Дружеството, с цел осигуряване на бърз и лесен достъп до тази информация.

2. Обяснение от страна на Дружеството кои части на Кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква (а) или (б) не спазва и какви са основанията за това, съответно когато не се позовава на никое от правилата на Кодекса за корпоративно управление - основания за това

Дружеството спазва основните принципи на Националния кодекс за корпоративно управление по отношение на всички относими за дейността му негови изисквания и доколкото същите не противоречат на изискванията на приложимия специален Закон за публични предприятия и Правилника за приложението на ЗПП, регламентиращи дейността на Дружеството в качеството му на публично предприятие. Дружеството не прилага следните части от Кодекса за корпоративно управление:

➤ Точка 4 „Възнаграждение“:

Възнаграждението на членовете на Съвета на директорите на Дружеството се определя по реда на ЗПП и ППЗПП.

➤ Частта за защита на правата на акционерите се прилага за защита правата на държавата, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на Дружеството.

➤ Глава шеста „ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ, ПАЗАРИ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И ДРУГИ ПОСРЕДНИЦИ“

Дружеството не извършва дейност на финансовите пазари и за него е неприложима Глава шеста от Кодекса за корпоративно управление.

3. Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на Дружеството, осъществяван от ръководството на Дружеството и неговите служители. Прилага се към всички аспекти от дейността на Дружеството и се осъществява чрез комплекс от взаимосвързани елементи * контролна среда; * управление на риска; * контролни дейности; * информация и комуникация; * мониторинг.

Системата за финансово управление и контрол (СФУК) в Дружеството е съобразена с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Указанията и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, дадени от Министерството на финансите (МФ).

СФУК включва политики, процедури и вътрешни правила за всички дейности и лица в дружеството, с цел да се осигури разумна увереност, че целите на Дружеството са постигнати чрез:

- съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори;
- надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативната информация;
- икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите;
- опазване на активите и информацията;
- предотвратяване и разкриване на измами и нередности, както и предприемане на последващи действия.

СФУК въвежда правила и процедури относно:

- определянето на целите на Дружеството;
- прилагането на стратегически и годишни планове, планове за действие и индикатори за достигане на поставените цели;
- идентифициране, оценка и управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на Дружеството;
- планиране, управление и отчитане на публичните средства, с оглед постигане на целите на Дружеството;
- ефективно управление на персонала и поддържането нивото на компетентността му;
- съхранение и опазване на активите и информацията от погиване, кражба, неправомерен достъп и злоупотреба;
- разделяне на отговорностите по вземане на решение, изпълнение и осъществяване на контрол;
- осигуряване на функцията по вътрешен одит, в съответствие с действащото законодателство;
- наблюдение и актуализиране на СФУК и предприемането на мерки за подобряването им в изпълнение на препоръки от вътрешния одит и други проверки;
- осигуряване на антикорупционни процедури;
- отчетност и докладване за състоянието на СФУК;
- осигуряване на условия за законосъобразно и целесъобразно управление, адекватно и етично поведение на персонала в Дружеството.

Контролните дейности в Дружеството включват:

- система за двоен подпис;
- правила за достъп до активите и информацията;
- политики и процедури за предварителен контрол за законосъобразност;
- политики и процедури за текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажменти и сключени договори;
- политики и процедури за последващи оценки на изпълнението;
- политики и процедури за обективно, точно, пълно, достоверно и навременно осчетоводяване на всички стопански операции;
- политики и процедури за управление на човешките ресурси;
- политики и процедури за спазване на лична почтеност и професионална етика.

4. **Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане**

4.1. Член 10, параграф 1, буква "в"

Значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО;

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е държавата, като правата ѝ се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията.

4.2. Член 10, параграф 1, буква "г"

Притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права;

Дружеството няма притежатели на акции със специални права на контрол.

4.3. Член 10, параграф 1, буква "е"

Всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с Дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа;

Посочената разпоредба не е приложима за Дружеството.

4.4. Член 10, параграф 1, буква "з"

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния акт

Назначаването и освобождаването на членовете на Съвета на директорите се извършва от едноличния собственик на капитала при спазване на реда и условията на ЗПП, ППЗПП, ТЗ и Устава на Дружеството. Изменения в Устава на Дружеството се извършват от едноличния собственик на капитала по реда на ТЗ, ЗПП, ППЗПП и Устава на Дружеството.

Правомощията на членовете на органите на управление и контрол са уредени в ТЗ, ЗПП, ППЗПП, Устава на Дружеството и приетите от Съвета на директорите - Правила за работата на Съвета на директорите.

Дружеството е „публично предприятие“ съгласно ТЗ и ЗПП, с едноличен собственик на капитала българската държава, чиито права се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията. Дружество има едностепенна система на управление.

Едноличният собственик на капитала взема решения от компетентността на Общото събрание на акционерите, в т.ч. за изменение и допълване на Устава; преобразуване и прекратяване на Дружеството; увеличаване и намаляване капитала; избор и освобождаване на членовете на Съвета на директорите; назначаване и освобождаване на регистрираните одитори на Дружеството, одобряване и приемане на годишния финансов отчет след заверка от назначените регистрирани одитори, решения за разпределение на печалбата, за попълване на фонд „Резервен“ и за изплащане на дивидент, освобождаване от отговорност членове на Съвета на директорите и др.

4.5. Член 10, параграф 1, буква "и"

Правомощията на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции.

Решението за издаване на акции или на временни удостоверения се взима от Съвета на директорите на Дружеството.

5. Състав и функционирането на административните, управителните и надзорните органи на Дружеството и техните комитети

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е държавата, като правата ѝ се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията. Дружество има едностепенна система на управление.

Органите на Дружеството са: Общо събрание на акционерите, чийто права се упражняват от едноличен собственик на капитала и Съвет на директорите.

Изискванията, на които трябва да отговарят членовете на Съвета на директорите са разписани в ТЗ, ЗПП и ППЗПП. Членовете на Съвета на директорите се назначават от едноличния собственик на капитала след провеждане на избор чрез процедура на номиниране съгласно ЗПП и ППЗПП. Условието за избор не се основават на характеристики като възраст, пол, раса и др., а са свързани изцяло с наличието на подходяща образователно-квалификационна степен по посочени конкретни специалности, професионален опит, добра репутация, други подходящи умения и компетенции според специфичната дейност на Дружеството. Управлението на Дружеството се възлага на членовете на Съвета на директорите с договори за управление, сключени в съответствие с ТЗ.

Съветът на директорите управлява независимо и отговорно Дружеството в съответствие със стратегическите цели и одобрените бизнес програми на публичното предприятие, като защитава правата на едноличния собственик на капитала и на Дружеството.

Съветът на директорите ръководи и контролира стратегията за развитие на Дружеството и управлява разумно и ефективно неговите ресурси.

Съветът на директорите има изградена система за вътрешен одит и контрол на риска и получава периодична информация. В своята дейност Съветът на директорите се подпомага от Одитен комитет, който се състои от трима членове. Одитният комитет се избира от едноличния собственик на капитала. Дейността на изпълнителният директор се подпомага от ресорни директори.

Съветът на директорите осигурява условия за ефективен контрол върху дейността на изпълнителния директор.

Съветът на директорите разработва бизнес програма и контролира изпълнението ѝ.

По време на своя мандат членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност. Съветът на директорите е приел Етичен кодекс, който спазва и който се спазва от всички работещи в Дружеството.

Съветът на директорите се отчита за своята дейност пред едноличния собственик на капитала.

Към 31.12.2022 г. Съветът на директорите на Дружеството е в състав: членове – Петко, Петков, Атанас Атанасов, Калин Стоянов, Валя Петрова и председател – Иво Тодоров. Длъжността Изпълнителен директор, считано от 08.09.2022 г. се изпълнява от Атанас Атанасов.

Одитен комитет

Съгласно решение на Общото събрание на акционерите (едноличен собственик на капитала) и в съответствие със законовите изисквания и конкретните нужди на Дружеството, са избрани членовете на Одитния комитет, мнозинството от които са независими съгласно чл. 107 от ЗНФО.

Основните функции на Одитния комитет са регламентирани в чл. 108 на Закона за независимия финансов одит и са, както следва:

- Да наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност;
- Да наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в одитираното предприятие;
- Да наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, включително неговото извършване, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията по прилагането на чл. 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014;
- Да проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с изискванията на глави шеста и седма от ЗНФО, както и с чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014, включително целесъобразността на предоставянето на услуги извън одита на одитираното предприятие по чл. 5 от същия регламент;
- Да отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му с изключение на случаите, когато одитираното предприятие разполага с комисия за подбор;
- Да изготвя и предоставя на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в срок до 30 юни годишен доклад за дейността си и др.

6. Описание на политиката на многообразие, прилагана от по отношение на административните, управителните и надзорните органи на емитента във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период

Към настоящия момент Дружеството не е разработило и не прилага политика на многообразие.

.....
Георги Друмев
Изпълнителен директор

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР
ДО ЕДНОЛИЧНИЯ СОБСТВЕНИК НА
„ХОЛДИНГ БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ“ ЕАД
ГР. СОФИЯ**

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Холдинг Български Държавни Железници“ ЕАД и неговите дъщерни предприятия („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, с изключение на възможните ефекти от въпросите, описани в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2022 г., нейните финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на квалифицирано мнение

1. Към 31 декември 2022 година Групата отчита в състава на текущите активи материални запаси в размер на 48 338 хил.лв.(пояснителна бележка 13 „Материални запаси“). Ние не сме присъствали на годишната инвентаризация на материални запаси за годината, завършила на 31 декември 2022 г., тъй като тази дата предхожда датата на нашето назначаване за одитори на Групата за 2022 година.

Поради съществения обем на материалните запаси и голям брой номенклатури, специфичния характер на материалните запаси и придобиването на съществена част от тях в предходни отчетни периоди, голям обем на стопанските операции за отчитане на движението на материалните запаси след 31.12.2022 г. и наличие на значителния времеви интервал между крайната дата на отчетния период и периода на извършване на одиторските процедури, ние не успяхме и чрез извършване на алтернативни процедури, да проследим отчетените стопански операции за заприходяване и потребление на материалните запаси с цел да потвърдим наличностите на материалните запаси към края на 2022 година.

В състава на материалните запаси в консолидирания отчет за финансово състояние към 31 декември 2022 г. са включени неоперативни активи в размер на 1 350 хил.лв. и обездвижени материални запаси в размер на 18 609 хил. лв., които са залежали и обездвижени за период над 2 години и за които не е призната обезценка през отчетната година. С оглед на специфичното им предназначение и необходимостта от поддържане на материални запаси за извършване на

ремонти и обслужване на активите на Групата, ние не можем да кажем каква част от тях са обездвижени и залежали поради липса на необходимост от тях. Съответно, ние не бяхме в състояние да определим дали са необходими корекции по отношение на представената крайна балансова стойност на материалните запаси в размер на 48 338 хил.лв. в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, респективно дали не се налага корекция на финансовия резултат за годината, отчетен в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември 2022.

2. Към 31 декември 2022 година в групата на Имоти, машини и съоръжения (пояснителна бележка 9 „Имоти, машини и съоръжения“) са включени активи в процес на изграждане са с отчетна стойност 7 780 хил.лв. и балансова стойност 3 002 хил.лв., за които в предходни отчетни периоди е била начислена частична обезценка на тези активи в размер на 4 778 хил.лв. През 2022 година Групата не отчита обезценка на тези активи. В състава им са включени разходи, капитализирани през предходни години, които не са въведени в експлоатация. Не ни беше предоставена информация за извършен преглед за обезценка на тези активи, както и очакванията на Ръководството за окончателно им изграждане или завъшване и бъдещите планове за ползване на тези активи в дейността на Групата. Тези обстоятелства са индикация, че съществува вероятност балансовата им стойност да надвишава възстановимата стойност. Ние не получихме достатъчно и уместни доказателства относно възстановимата стойност на тези активи, както и дали са необходими корекции на представените им балансови стойности в консолидирания отчет за финансово състояние към 31 декември 2022 г., както и ефекта от това върху консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за 2022 година.

3. Към 31 декември 2022 година Групата оповестява в отчета за финансово състояние нетекущи активи с балансова стойност 6 344 хил. лв., представляващи подвижен състав, класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5 „Нетекущи активи държани за продажба и преустановени дейности“ в пояснителна бележка 18 „Активи, класифицирани като държани за продажба“. При изпълнение на одиторските процедури за този обект на отчитане, ние установихме, че за 2022 г. има реализирана несъществена продажба от тези активи и очакванията на Ръководството са тези активи да се реализират за по-продължителен период. През предходната година са реализирани чрез продажба само част от активи в тази група. Това е показателно, че освобождаването от активите е продължителен процес във времето. Независимо от това Групата очаква представената балансова стойност да бъде възстановена чрез продажба вместо чрез продължаваща употреба, поради което отчита тези активи по МСФО 5.

Съгласно изискванията на МСФО 5 се разрешава удължаването на периода, изискван за приключване на продажбата ако забавянето е породено от събития или обстоятелства извън контрола на предприятието и ако са налице достатъчно доказателства, че предприятието остава ангажирано с плана си за продажба на актива и е страна по вече получен неотменяем ангажимент за продажба, както и при наличие на обстоятелства, които са били първоначално считани за малко вероятно, че ще се случат. Ние не получихме достатъчно убедителни доказателства относно наличието на събития и обстоятелства, които да ни служат за основание за отчитането на тези активи в групата на МСФО 5. През отчетния период в групата са заведени нови активи за 1 077 хил.лв., за които не ни беше предоставен план за реализация, както и започната активна програма за намиране на купувачи за тези активи, респективно за наличните към 31.12.2022 г. в тази група от предходни години. Ние не получихме достатъчно убедителни

доказателства относно основанията за продължаващата класификация на тези активи като държани за продажба и не можем да определим възможния ефект в консолидирания финансов отчет на Групата към 31 декември 2022 г. за тази група активи.

4. Към 31 декември 2022 г. в пояснителна бележка 15 „Търговски вземания” Групата отчита вземания от чуждестранни контрагенти и железопътни администрации в нетен размер на 3 796 хил. лв., като тяхната историческа стойност е 39 091 хил.лв. и начислена обезценка в размер на 35 295 хил. лв. Вземания с историческа стойност в размер на 36 275 хил.лв. не са събрани през последните две години и същите са отчетени и към 31.12.2021 г. Ние получихме писмени потвърждения от трети страни за несъществуваща част от необезценените вземания и не успяхме да получим достатъчно и уместни доказателства и чрез алтернативни процедури относно съществуването и оценката на тези вземания, съответно ние не бяхме в състояние да определим дали са необходими някакви корекции на тези суми и техния ефект върху консолидирания финансов отчет към 31 декември 2022 г., съответно на представените балансови стойности в консолидиран отчет за финансовото състояние и върху финансовия резултат в консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за 2022 година.

5. Във връзка със заведени събедни дела срещу Групата, които са оповестени в пояснителна бележка 35 „Условни активи и условни пасиви” е възможно да възникнат допълнителни задължения, различни от оповестените и които да се различават от сумата на признатите в консолидирания финансов отчет към 31 декември 2022 година провизии.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не представяме отделно мнение относно тези въпроси.

С изключение на въпросите, описани в параграф „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние решихме, че няма други ключови въпроси, които да бъдат комуникирани.

Параграф по други въпроси

Консолидираният финансов отчет на Групата за годината, приключила на 31 декември 2021 година, е одитиран от друг одитор, който е изразил модифицирано мнение върху този отчет на 29 юли 2022 година.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, в т.ч. нефинансова декларация, декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно балансовата стойност на материалните запаси, нетекущите активи, търговските вземания и провизиите, както и коректното класифициране на активите, държани за прозажба на Групата към 31 декември 2022 г. Съответно, ние не бяхме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа във връзка с този въпрос съществено неправилно докладване на финансовите показатели и съпътстващите оповестявания за този обект.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирания финансов отчет, който не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общото управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидирания финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на ръководството, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“ по-горе.
- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

г) Декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, е представена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 61, ал. 3, т. 5 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия и съгласно чл. 100н, ал. 7, т. 1 от ЗППЦК.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Ековис Одит България ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на „Холдинг Български Държавни Железници“ ЕАД („Дружеството“) с протокол за избор на одитор № ПД-88/02.06.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията, и договор от № 19.06.2023 г., за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г. на Групата, представлява първи ангажимент за задължителен одит на това Групата, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.

Одиторско дружество № 114

ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

Георги Тренчев

Управител

София, 11 август 2023 г.

Диана Рангелова

Регистриран одитор, отговорен за одита

Ековис Одит България ООД

София 1606, бул. "Генерал Е.И. Тотлебен" № 69-73, ет. 5, офис 1

+359 885 47 71 75georgi.trenchev@ecovis.bg

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31 декември	31 декември	1 януари
		2022	2021	2021
		'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
			Преизчислен	Преизчислен
Нетекущи активи				
Нематериални активи	8	86	147	195
Имоти, машини и съоръжения	9	664 484	671 617	627 798
Дългосрочни финансови активи	11	2 831	2 831	2 831
Отсрочени данъчни активи	12	7 526	7 577	6 883
Нетекущи активи		674 927	682 172	637 707
Текущи активи				
Материални запаси	13	48 338	50 003	42 697
Краткосрочни финансови активи	14	1 847	1 847	1 847
Търговски вземания	15	19 412	19 037	17 921
Вземания от свързани лица	34	5 192	6 877	7 348
Други вземания	16	15 727	20 472	16 337
Пари и парични еквиваленти	17	63 060	30 781	35 398
Текущи активи		153 576	129 017	121 548
Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба	18	6 344	5 614	8 491
Общо активи		834 847	816 803	767 746

Поясненията към консолидирания финансов отчет от стр. 7 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември	31 декември	1 януари
		2022	2021	2021
		'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
			Преизчислен	Преизчислен
Собствен капитал				
Акционерен капитал	19.1	248 923	248 923	248 923
Преоценъчен резерв	19.2	386 256	387 688	388 420
Други резерви	19.2	138 635	138 386	139 016
Нагрупана загуба		(422 071)	(426 346)	(389 512)
Общо собствен капитал		351 743	348 651	386 847
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	21.2	10 187	8 439	6 392
Дългосрочни заеми	22	3 492	2 826	2 600
Задължения към свързани лица	34	58 496	67 233	58 163
Финансиране	26	243 190	241 176	187 564
Отсрочени данъчни пасиви	12	23 160	22 059	19 110
Нетекущи пасиви		338 525	341 733	273 829
Текущи пасиви				
Провизии	20	2 760	2 659	3 277
Пенсионни и други задължения към персонала	21.2	32 556	28 119	26 243
Краткосрочни заеми	22	1 840	1 574	400
Задължения по финансов лизинг	10.1	8 423	8 423	8 423
Финансиране	26	32 976	23 089	11 908
Търговски задължения	23	27 640	31 784	22 144
Краткосрочни задължения към свързани лица	34	23 531	18 706	25 371
Други задължения	24	14 853	12 065	9 304
Текущи пасиви		144 579	126 419	107 070
Общо пасиви		483 104	468 152	380 899
Общо собствен капитал и пасиви		834 847	816 803	767 746

Съставил:
 /Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:
 /Георги Друмев /

Дата: 01 август 2023 г.

Одиторско дружество №114
 „Ековис Одит България“ ООД

Георги Тренчев
 Управител

Диана Рангелова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към консолидирания финансов отчет от стр. 7 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв. Преизчислен
Приходи от продажби	25	231 741	185 845
Приходи от финансиране	26	285 475	211 948
Разходи за материали	27	(195 324)	(118 105)
Разходи за външни услуги	28	(65 385)	(86 623)
Разходи за персонала	21.1	(197 171)	(178 694)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	8, 9	(57 201)	(47 751)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(149)	(1 089)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		1 667	1 594
Печалба от продажба на нетекущи активи	29	719	7 227
Придобиване на нетекущи активи по стопански начин		15 492	14 251
Други разходи, нетно	30	(15 385)	(23 171)
Печалба/(Загуба) от оперативна дейност		4 479	(34 568)
Финансови разходи	31	(974)	(534)
Финансови приходи	31	105	90
Печалба/(Загуба) преди данъци		3 610	(35 012)
(Разходи)/Приходи от данък върху дохода	32	(1 284)	(2 405)
Печалба/(Загуба) за годината		2 326	(37 417)
Друг всеобхватен доход (загуба):			
Преценка на задължения по планове за дефинирани доходи		277	(700)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход		(28)	70
Преценка на нефинансови активи		358	(229)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	12	(36)	22
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		571	(837)
Общ всеобхватен доход за годината		2 897	(38 254)

Съставил:
 /Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:
 /Георги Друмев /

Дата: 01 август 2023 г.

Одиторско дружество №114
 „Ековис Одит България“ ООД

Георги Тренчев
 Управител

Диана Рангелов
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към консолидирания финансов отчет от стр. 7 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв	Други резерви	Резерви от актоерски печалби/ (загуби)	Нагрупана загуба	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	248 923	387 688	139 839	(1 453)	(426 346)	348 651
Печалба/ (Загуба) за годината	-	-	-	-	2 326	2 326
<i>Друг всеобхватен доход:</i>						
Преоденка на задължения по планове за дефинирани доходи	-	-	-	277	-	277
Преоденка на нефинансови активи	-	358	-	-	-	358
Данъч върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	-	(36)	-	(28)	-	(64)
Общ всеобхватен доход за годината	-	322	-	249	2 326	2 897
Прехвърляне на преоценъчен резерв в нагрупана загуба	-	(1 754)	-	-	1 949	195
Салдо към 31 декември 2022 г.	248 923	386 256	139 839	(1 204)	(422 071)	351 743

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всяки суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Процентен резерв	Други резерви	Резерви от актоерски печалби/ (загуби)	Нагрупана загуба	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2021 г.	248 923	388 420	139 839	(823)	(388 747)	387 612
Корекция на грешки от преходни периоди (пожнение 5)	-	-	-	-	(765)	(765)
Презчислено салдо към 1 януари 2021 г.	248 923	388 420	139 839	(823)	(389 512)	386 847
Печалба/ (Загуба) за годината	-	-	-	-	(37 417)	(37 417)
Друг <i>всвобхватен доход</i> :						
Проценка на задължения по плановете за дефинирани доходи	-	-	-	(700)	-	(700)
Проценка на нефинансови активи	-	(229)	-	-	-	(229)
Данъци върху дохода, отнасящи се до компонентите на другия всвобхватен доход	-	22	-	70	-	92
Общсвобхватен доход за годината	-	(207)	-	(630)	(37 417)	(38 254)
Прехвърляне на процентен резерв в нагрупана загуба	-	(525)	-	-	583	58
Салдо към 31 декември 2022 г.	248 923	387 688	139 839	(1 452)	(426 346)	348 651

Изготвил: _____
/ Димитър Михайлов /

Изпълнителен директор:
/ Георги Арумев /

Дата: 01 август 2023 г.

Одиторско дружество №114
„Ековис Одит България“ ООД

Георги Тренчев
Управител

Диана Рангелова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от финансиране	196 737	187 256
Постъпления от клиенти	277 616	202 758
Плащания към доставчици	(297 870)	(231 408)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(198 816)	(181 624)
Постъпление от спечелен съдебен спор с ПИБ АД	20 841	-
Възстановен данък добавена стойност	29 557	27 847
Други парични потоци от основна дейност	(8 373)	(6 281)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	19 692	(1 452)
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(35 720)	(96 638)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	944	8 122
Постъпления от финансиране	49 000	84 128
Възстановен неусвоен капиталов трансфер за придобиване нетекущи активи	(2 412)	-
Получени дивиденди	23	23
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	11 835	(4 365)
Финансова дейност		
Получени заеми	37 2 506	1 520
Плащания по получени заеми	(1 574)	(120)
Плащания на лихви	37 (170)	(195)
Нетен паричен поток от финансова дейност	762	1 205
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	32 289	(4 612)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	17 30 781	35 398
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	(10)	(5)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	17 63 060	30 781

Изготвил: _____
 /Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор: _____
 /Георги Друмев/

Дата: 01 август 2023 г.

Одиторско дружество №114
 „Ековис Одит България“ ООД

Георги Тренчев
 Управител

Диана Рангелова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към консолидиран финансов отчет от стр. 7 до стр. 80 представляват неразделна част от него.

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на “Холдинг Български Държавни Железници” ЕАД и неговите дъщерни предприятия (Групата) се състои в предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и товари във вътрешно и международно съобщение, поддръжка и ремонт на подвижен състав и всички други дейности, които не са забранени от закона.

Основната дейност на предприятието майка „Холдинг БДЖ” ЕАД се състои в придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружествата, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на производствена дейност; всички други дейности, които не са забранени от закона.

„Холдинг БДЖ“ ЕАД като продължител на „БДЖ“ ЕАД е дружество - майка и е регистрирано в Република България в съответствие със Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 г., с Решение на Софийски градски съд от 15 януари 2002 г. Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Иван Вазов” №3.

Едноличен собственик на капитала на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е българската държава. Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Министерство на транспорта и съобщенията.

Към 31.12.2022 г. Съветът на директорите на Дружеството - майка е в състав: членове – Петко, Петков, Атанас Атанасов, Калин Стоянов, Валя Петрова и председател – Иво Тодоров. Длъжността Изпълнителен директор, считано от 08.09.2022 г. се изпълнява от Атанас Атанасов.

В Дружеството – майка има назначен Одитен комитет. Към 31.12.2022 г. Одитния комитет на Дружеството -майка е в състав: членове: Петър Стефанов и Гергана Михайлова-Борисова.

Средносписъчният брой на персонала за 2022 г. е 7 484 души (2021 г.: 7 790 души).

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева (‘000 лв.), включително сравнителната информация за 2021 г., освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа за действащо предприятие. Групата отчита печалба след данъци за периода в размер на 2 326 хил. лв. Натрупаната загуба към 31 декември 2022 г. е в размер на 422 071 хил. лв., а текущите активи надвишават текущите пасиви с 41 973 хил. лв. (2021 г.: 25 687 хил. лв.), без да се вземат в предвид активите квалифицирани като държани за продажба в размер на 5 614 хил. лева. и текущата част на получено финансиране за дълготрайни активи. Просрочените задължения по финансов лизинг са в размер на 8 423 хил. лв., които продължават да бъдат обект на съдебен спор с „Първа инвестиционна банка“ АД (виж пояснение 10.1).

С протокол № ПД-107 от 12.07.2022 г. Министъра на транспорта и съобщенията е взел решение да се извърши преобразуване на Групата чрез вливане на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД в „Холдинг БДЖ“ ЕАД. Към датата на годишния консолидиран финансов отчет, както и към датата на неговото одобрение не са налице предприети действия за окончателна реализация на горепосоченото решение.

Военен конфликт на територията на Украйна

Инвазията на Руската федерация в Украйна усложни допълнително макроикономическата среда в света и особено в Европа. Реалния растеж на БВП в ЕС ще се забави по линия на по-високи цени, намален износ към Руската федерация и Украйна, отлагане на част от инвестициите поради високата несигурност, забавяне/затруднения на доставки на определени суровини.

Военните действия получиха широко международно осъждане и множество държави наложиха санкции върху активи и операции, притежавани от Руската държава и определени лица. Инвазията предизвика бежанска криза от украински граждани.

Икономическите последици от военния конфликт в Украйна не могат да бъдат оценени, но вече индикират за изключително сериозни ефекти върху цялостната глобална икономика. Цените на енергията и суровините, включително на пшеницата и другите зърнени култури, се повишиха значително, утежнявайки допълнително инфлационния натиск от смущенията във веригата за доставки и от възстановяването от пандемията, предизвикана от Covid-19. Очаква се ценовите сътресения да окажат влияние и в световен мащаб. Ако конфликтът търпи негативно развитие или се проточи за по-продължителен период от време, икономическите щети ще бъдат значими и се очаква да засегнат всички сектори на икономиката, както на България, така и на ЕС. МВФ отбелязва, че санкциите срещу Русия оказват въздействие върху световната икономика и финансовите пазари, като ще имат значителни странични ефекти и в други държави.

Ситуацията във връзка с военния конфликт промени и икономическите перспективи за България:

Конфликтът ще се отрази на икономиката чрез ограничаване на покупателната способност на домакинствата от по-високата инфлация, по-ниско външно търсене, което забавя износа, и увеличена несигурност, която ще се отрази в отлагане на частни инвестиции.

Военните действия на територията на Украйна затрудняват доставката на някои специфични резервни части за подвижния жп състав, поради факта, че заводите за производството им в Украйна са затворени и възобновяването на дейността им се отлага за неизвестен срок. Групата е изложена на риск от забавяне на доставки на стоки и услуги докато изпълнителите по договорите намерят алтернативни доставчици извън Украйна и Русия.

Военният конфликт има и други негативни последици като намален обем внос на газове и петролни продукти през пристанищата Варна и Бургас, по-продължително времетраене на корабите поради опасност от мини в Черно море.

Групата не е изложена на валутен риск породен от военните събития в Украйна, но е възможно да има негативно влияние върху финансовото ѝ състояние и резултатите от дейността през 2023 г. по отношение на общите ефекти върху националната икономика и инфлационните процеси, свързани с цените на енергийните ресурси.

Ръководството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие на кризите и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на ефектите.

Настъпилите извънредни събития, породени от военните действия в Република Украйна, започнали на 24 февруари 2022 г., доведоха до безпрецедентен миграционен поток на украински граждани, търсещи закрила в Европейския съюз и в Република България. Съгласно одобрената Програма за ползване на хуманитарна помощ на лица, търсещи временна закрила в Република България вследствие на военните действия в Република Украйна, в Решение № 145 от 10 март 2022 г. на Министерския съвет е посочено, че транспортирането на лицата от българския пропускателен пункт до мястото за настаняване може да се осъществи от и за сметка на хотелиера, както и за сметка на бюджетна организация – при настаняване в държавни или общински бази или в обекти на дружества, в които едноличен собственик на капитала е държавата или общината. Групата като единствен превозвач на пътници на територията на Република България, съгласно Договора за извършване на обществени превозни услуги осигурява транспортиране на украински граждани, търсещи закрила в Република България. С решение на Министерски съвет № 328 от 20.05.2022 г. са одобрени средства на стойност 5 000 хил. лв. от Европейския фонд за регионално развитие, включени в бюджета на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, за създаването на специална приоритетна ос в рамките на програмата. С ПМС №161/07.07.2022г. са одобрени допълнителни разходи по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за 2022г. за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД в размер на 1 000 хил. лв. за извършване на обществена превозна услуга – безплатен превоз на украински граждани под временна закрила след първоначалната фаза на приемане и настаняване, с железопътен и автобусен транспорт на територията на Република България до определените населени места за отсядане. Средствата са осигурени чрез реструктуриране на разходи и/или трансфери от централния бюджет за 2022 г. В изпълнение на цитираните по –горе ПМС Групата е отчетла приход от превоз на украински граждани, търсещи закрила в Република България в размер на 2 139 хил. лв., които са изплатени от МТС.

Ситуация във връзка с настанени лица получили временна закрила в почивните бази на Групата:

В изпълнение на Решение на Министерски съвет № 318 от 20.05.2022 г., считано от 28.05.2022 г. в почивните бази, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД – ПВЦ Приморско, ПВЦ Железничар и ЦПВК Паничище (до 30.09.2022 г.), са настанени лица, получили временна закрила на територията на Република България, вследствие на военните действия в Украйна. Групата е отменила всички направени резервации за осигуряване на почивка както на външни, така и на работниците и служителите си и придружаващите ги членове на техните семейства.

Към датата на този отчет със собствени средства Групата е осигурила издръжката на настанените лица (нощувка и изхранване), като дейността свързана с издръжка на настанените украинските граждани отчита загуба в размер на 1 298 хил. лева. За покриване на част от извършените разходи Групата ежесечно е кандидатствала за получаване на финансова помощ по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна, като в отчетената загуба е отразено и получено финансиране за периода в общ размер на 1 058 хил. лева от очакван размер от 1 292 хил. лева (виж пояснение 26).

Рискове, несигурност и потенциални ефекти, свързани с инфлацията и ръста на енергийните цени

Рязкото увеличение на цените на електрическа енергия в края на 2021 г., създаде значителни затруднения на бизнеса в Република България, доведе до спиране на производства и влошаване на икономическото състояние на небитовите клиенти на електрическа енергия, голяма част от които вече изпитват затруднения в резултат на пандемията COVID-19.

С цел облекчаване на тежестта спрямо небитовите клиента и справяне с последиците от съществените и неблагоприятни колебания на цените на електрическата енергия, Министерски съвет, със свое решение № 30 от 2022 г. одобри Програма за компенсирание на небитови крайни клиенти на електрическа енергия. Целта на тази мярка е да се облекчат небитовите потребители на електроенергия в България, като се намалят разходите им за електроенергия в месеците с най-високо потребление и най-високи текущи цени. Без да се отчита изменението в обема на извършения жп превоз на товари и пътници разходите за гориво за 2022 г., спрямо съпоставимия период за 2021 г. се увеличават с 6 507 хил. лв., а разходите за електроенергия нарастват с 68 818 хил. лв.

За периода Групата е отчетала приход от финансиране за компенсирание на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, в общ размер на 59 046 хил. лева.

Рискове, несигурност и потенциални ефекти, свързани с COVID-19

С цел осигуряване на мерки за прилагането на Регламент (ЕС) 2020/1429 на Европейския парламент и на Съвета от 07.10.2020 г. за установяване на мерки за устойчив железопътен пазар с оглед на избухването на COVID-19, е прието постановление № 118 от 09.06.2022 г. на Министерски съвет, с което е допълнена Методиката за изчисляване на инфраструктурни такси. В резултат на което дължимите инфраструктурните такси и таксите за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия се намаляват с 50 на сто за периода от 01.01.2022 г. до 30.06.2022 г. В допълнение таксата за заявен и неизползван капацитет за горепосочения период не се събира. В следствие на ПМС №118 от 09.06.2022 г. Отделно с ПМС № 304 от 29.09.2022 г. се удължава срокът на намалените с 50 на сто инфраструктурни такси и такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия до 31.12.2022.

Ефект от спечелен съдебен спор върху финансовия отчет на Групата

На 16.02.2022 г. по банковата сметката на Групата е постъпила сумата от 20 841 хил. лева. Сумата е преведена доброволно от „Първа инвестиционна банка“ АД в изпълнение на влязло в законна сила решение по т.д. № 1735/2020 г. по описа на САС, ТО, 13 състав, с което е потвърдено решение по т.д. № 2763/2014 г. на СГС, ТО, VI-9 състав. Същата представлява сбор от всички суми за периода от 07.05.2009 г. до 06.03.2014 г., получени от „Първа инвестиционна банка“ АД без основание – въз основа на нищожни Договор за доставка на второкласни пътнически вагони втора употреба на лизинг от 02.06.2007 г. и Договор за продажба на вземане от 10.07.2007 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 30.04.2014 г. до 16.02.2022 г., обезщетение за забавено изпълнение върху главницата за периода от 12.04.2014 г. до 30.04.2014 г. и разноски по компенсация за всички инстанции.

В Консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход е отчетен нетен ефект от спечеления съдебен спор равняващ се на печалба в размер на 18 692 хил. лв., формирана като разлика между отчетения приход от 20 841 хил. лв. представляващ част от възстановена сума от „Първа инвестиционна банка“ АД, включваща изплатените от Групата погасителни вноски за периода от 07.05.2009 г. до 24.05.2011 г., включително извършени разноски, законна и мораторна лихва, и отчетени разходи по делото в общ

размер на 2 149 хил. лв., включващи 1 351 хил. лева за юридическо обслужване и услуги, и 798 хил. лв. съдебни такси.

Независимо от натрупаните загуби Ръководството е анализирано способността на Групата да продължи да функционира в бъдеще. Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на, Групата ще успее да запази постигната финансова устойчивост и да продължи своята дейност, чрез предприети мерки за:

- продажба на дялови участия в предприятия, различни от дъщерни,
- продажба на неоперативни активи,
- провеждане на политика на оптимизиране на разходите, материалните запаси и други елементи на оборотния капитал.

Очакваният резултат от тези мерки е подобряване на ликвидната позиция и оборотния капитал на Групата.

Съгласно подписан Договор за извършване на обществени превозни услуги в областта на железопътния транспорт на територията на Република България, Групата получава средства от Държавния бюджет (субсидии) по Договор за компенсиране на непокритите разходи, направени за извършване на превозните услуги и компенсации за извършване на безплатни и с намалени цени пътувания за някои категории граждани.

Съгласно Приложение № 1, т.18 към чл. 1 на ПМС № 31/17.03.2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. и чл.25, ал.1, раздел II, т.1.2.1.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., разчетените средства по Бюджетна програма „Организация, управление на транспорта, осигуряване на безопасност, сигурност и екологосъобразност” като субсидии за превоз на пътници на територията на Република България с железопътен транспорт са в размер на 196 190 хил. лева.

Съгласно чл. 12, ал. 1, т. 1 на ПМС № 31/17.03.2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени на пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници за пътувания с железопътен транспорт, са разчетени средства в размер до 13 000 хил. лева. Средствата за компенсиране стойността на безплатните и по намалени цени пътувания в страната с железопътен транспорт се предоставят на базата на извършените пътувания със съответните преференции.

Съгласно Приложение № 1, т.18 към чл. 1 на ПМС № 31/17.03.2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. разчетените средства по Бюджетна програма „Развитие и поддръжка на транспортната инфраструктура” и съгласно чл.25, ал.1, т. 2.2.2, като капиталов трансфер за доставка на нов подвижен състав и ремонт на съществуващия са в размер на 30 730 хил. лева. Съгласно чл.87, ал.1 от Закона за публичните финанси и чл.50, ал.2, №3 от Закона за държавния бюджет за 2022 г., през първото тримесечие на 2022 г., на Групата беше предоставен капиталов трансфер за нефинансово предприятие от централния бюджет в размер на 18 270 хил. лева.

Към датата на изготвяне на настоящия отчет държавата работи без приет от Народното събрание бюджет за 2023 г. Съгласно чл.87, ал.1 от Закона за публичните финанси, през 2023 г. Групата получава субсидия, капиталов трансфер и компенсации за тарифни намаления за определени компенсации пътници в размер, не по-голям от размера им за същия период на предходната година.

Към 31 декември 2022 г. Ръководството смята, че не е налице съществена несигурност по отношение на способността на Групата да продължи дейността си като действащо предприятие. Валидността на предположението за действащо предприятие в бъдеще зависи и от бъдещите решения на собственика на капитала.

3. Промени в счетоводната политика, в резултат на промени в Международните стандарти за финансово отчитане

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2022 г.

Групата е приложила следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2022 г., но нямат съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Групата:

Имоти, машини и съоръжения: Постъпления преди предвидената употреба - Изменения на МСС 16

Изменението на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (ИМС) забранява на предприятието да приспада от себестойността на даден актив от ИМС всякакви постъпления, получени от продажба на произведени артикули, докато предприятието подготвя актива за предвидената му употреба. Той също така пояснява, че предприятието „тества дали активът функционира правилно“, когато оценява техническите и физическите характеристики на актива. Финансовото представяне на актива не е от значение за тази оценка.

Предприятията трябва да оповестяват отделно сумите на приходите и разходите, свързани с произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието.

Препратка към Концептуалната рамка - Изменения на МСФО 3

Бяха направени незначителни изменения на МСФО 3 Бизнес комбинации, за да се актуализират препратките към Концептуалната рамка за финансово отчитане и да се добави изключение за признаване на задължения и условни задължения в обхвата на МСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи и тълкуване 21 Налози. Измененията също потвърждават, че условните активи не трябва да се признават към датата на придобиване.

Обременителни договори - Разходи за изпълнение на договора Изменения на МСС 37

Изменението на МСС 37 пояснява, че преките разходи за изпълнение на договор включват както допълнителни разходи за изпълнение на договора, така и разпределение на други разходи, пряко свързани с изпълнението на договорите. Преди да признае отделна провизия за обременителен договор, предприятието признава всяка загуба от обезценка, настъпила върху активи, използвани при изпълнение на договора.

МСФО 9 Финансови инструменти - пояснява кои такси трябва да бъдат включени в теста за 10% за отписване на финансови пасиви.

МСФО 16 Лизинг - изменение на илюстративен пример 13, за да се премахне илюстрацията на плащания от лизингодателя, свързани с подобрения на лизинговите права, за да се премахне всякакво обръкване относно третирането на стимулите за лизинг.

МСФО 1 Приемане на международни стандарти за финансово отчитане за първи път - позволява на предприятия, които са измерили своите активи и пасиви по балансови стойности, записани в счетоводните регистри на техните дружества-майки, също да измерват всички разлики от преизчисления, като използват сумите, отчетени от дружеството-майка. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2022 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Информация за тези стандарти и изменения, които е възможно имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

МСФО 17 Застрахователни договори - дата на влизане в сила: първоначално на 1 януари 2021 г., но удължен до 1 януари 2023 г. от СМСС през март 2020 г.

МСФО 17 е издаден през май 2017 г. като заместител на МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква модел за текущо измерване, при който оценките се преизмерват за всеки отчетен период. Договорите се измерват, като се използват градивните елементи на:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности
- изрична корекция на риска и
- надбавка за договорени услуги (CSM), представляваща не реализираната печалба от договора, която се признава като приход за периода на покритие.

Стандартът позволява избор между признаване на промените в дисконтовите ставки или в отчета за печалбата или загубата, или директно в друг всеобхватен доход. Изборът вероятно ще отразява как застрахователите отчитат своите финансови активи съгласно МСФО 9.

Допълнителен, опростен подход за разпределение на премиите е разрешен за задължението за оставащото покритие по краткосрочни договори, които често се изписват от застрахователи по животозастраховане.

Има модификация на общия модел за измерване, наречен „подход с променлива такса“ за определени договори, сключени от животозастрахователи, при които притежателите на полици участват във възвръщаемостта от базовите елементи. Когато се прилага подходът на променливите такси, делът на предприятието от промените в справедливата стойност на базовите позиции е включен в CSM. Следователно резултатите от застрахователите, използващи този модел, вероятно ще бъдат по-малко променливи, отколкото при общия модел.

Новите правила ще повлияят на финансовите отчети и ключовите показатели за ефективността на всички субекти, които сключват застрахователни договори или инвестиционни договори с характеристики на дискреционно участие.

Целенасочените изменения, направени през юли 2020 г., имаха за цел да улеснят прилагането на стандарта чрез намаляване на разходите за внедряване и улесняване на

предприятията да обясняват резултатите от прилагането на МСФО 17 на инвеститорите и другите потребители на финансови отчети. Измененията, също така отложиха датата на прилагане на МСФО 17 до 1 януари 2023 г.

Допълнителни изменения, направени през декември 2021 г., добавиха опция за преход, която позволява на предприятието да приложи класификационно покритие по избор в сравнителния период(и), представен(и) при първоначалното прилагане на МСФО 17. Класификационното покритие се прилага за всички финансови активи, включително тези, държани по отношение на дейности, които не са свързани с договори в обхвата на МСФО 17. Той позволява тези активи да бъдат класифицирани в сравнителния период(и) по начин, който съответства на това как предприятието очаква тези активи да бъдат класифицирани при първоначалното прилагане на МСФО 9. Класификацията може да се прилага на базата на инструмент по инструмент.

Ръководството на Групата не очаква прилагането на тези изменения в бъдеще да окажат влияние върху консолидирания финансов отчет.

Оповестяване на счетоводни политики (Изменения на МСС 1 и Практическо изявление 2 на МСФО) за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

СМСС измени МСС 1, за да изисква предприятията да оповестяват своите съществени счетоводни политики, вместо значимите си счетоводни политики. Измененията определят какво е „съществена информация за счетоводната политика“ и обясняват как да се определи кога информацията за счетоводната политика е съществена. Освен това те поясняват, че несъществената информация за счетоводната политика не е необходимо да се оповестява. Ако бъде оповестена, тя не трябва да прикрива съществената счетоводна информация. За да подкрепи това изменение, СМСС измени също практическо изявление по МСФО № 2 Изготвяне на преценки за същественост, за да предостави насоки как да се прилага концепцията за същественост към оповестяванията на счетоводната политика.

Определение на счетоводните оценки (изменения на МСС 8) за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

Изменението на МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки изяснява как компаниите трябва да разграничават промените в счетоводните политики от промените в счетоводните оценки. Разграничението е важно, тъй като промените в счетоводните оценки се прилагат перспективно към бъдещи транзакции и други бъдещи събития, докато промените в счетоводната политика обикновено се прилагат ретроспективно към минали транзакции и други минали събития, както и към текущия период.

Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от единична сделка – Изменения на МСС 12, за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

Промените в МСС 12 Данъци върху печалбата изискват компаниите да признават отсрочен данък върху сделки, които при първоначално признаване водят до равни суми на облагаеми и приспадащи временни разлики. Те обикновено се прилагат за сделки като лизинг на лизингополучатели и задължения за извеждане от експлоатация и ще изискват признаване

на допълнителни отсрочени данъчни активи и пасиви. Изменението следва да се прилага за сделки, които се извършват на или след началото на най-ранния представен сравнителен период. В допълнение, предприятията трябва да признават отсрочени данъчни активи (доколкото е вероятно те да бъдат използвани) и отсрочени данъчни задължения в началото на най-ранния сравнителен период за всички приспадащи и облагаеми временни разлики, свързани с:

- активи с право на ползване и задължения по лизинг, и
- извеждане от експлоатация, възстановяване и подобни задължения и съответните суми, признати като част от себестойността на свързаните активи.

Кумулативният ефект от признаването на тези корекции се признава в неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, според случая. МСС 12 по-рано не разглеждаше как да се отчитат данъчните ефекти лизингови договори, признати в баланса и подобни сделки и различни подходи бяха сметени за приемливи. Някои предприятия може вече да са отчитали такива транзакции в съответствие с новите изисквания. Тези субекти няма да бъдат засегнати от измененията.

Нетекущи пасиви с условия (ковенанти) – Изменения на МСС 1, за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.

Измененията, направени в МСС 1 Представяне на финансови отчети през 2020 г., поясниха, че пасивите се класифицират като текущи или нетекущи, в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период. Класификацията не се влияе от очакванията или събитията на предприятието след отчетната дата (напр. получаване на отказ или нарушение на договора). Измененията, също така изясниха какво МСС 1 има в предвид под „уредането“ на пасив. Измененията трябваше да се прилагат от 1 януари 2022 г. Впоследствие обаче датата на влизане в сила беше отложена до 1 януари 2023 г. и след това до 1 януари 2024 г.

През октомври 2022 г. СМСС направи допълнителни изменения на МСС 1 в отговор на опасенията, повдигнати относно тези промени в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи.

Новите изменения поясняват, че условията (ковенантите) към заемите няма да повлияят на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ към датата на отчета, ако предприятието трябва да спазва тези условия (ковенанти) само след датата на отчета. Въпреки това, ако предприятието трябва да спазва условие или преди, или към отчетната дата, това ще повлияе на класификацията като текущо или нетекущо, дори ако условието е тествано за съответствие само след датата на отчета.

Измененията изискват оповестявания, ако дадено предприятие класифицира пасив като нетекущ и този пасив е предмет на условия (ковенанти), които предприятието трябва да спазва в рамките на 12 месеца от датата на отчета. Оповестяванията включват:

- балансовата стойност на пасива
- информация за условията (ковенантите), и
- факти и обстоятелства, ако има такива, които показват, че предприятието може да има трудности при спазването на условията (ковенантите).

Измененията трябва да се прилагат със задна дата в съответствие с нормалните изисквания на МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и

грешки. Прилагат се специални преходни правила, ако предприятието е приело по-рано измененията от 2020 г. относно класифицирането на пасивите като текущи или нетекущи.

Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг – изменения на МСФО 16, за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.

През септември 2022 г. СМСС финализира изменения с тесен обхват на изискванията за трансакции за продажба и обратен лизинг в МСФО 16 Лизинг, които обясняват как предприятието отчита продажба и обратен лизинг след датата на сделката.

Измененията уточняват, че при измерване на пасивите по лизинг след продажбата и обратния лизинг, продавачът-лизингополучател определя „лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови плащания“ по начин, който не води до признаване от страна на продавача-лизингополучател на каквато и да е сума на печалбата или загуба, която е свързана с правото на използване, което запазва. Това може особено да повлияе на трансакциите за продажба и обратен лизинг, когато лизинговите плащания включват променливи плащания, които не зависят от индекс или процент.

Продажба или апорт на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие – Изменения на МСФО 10 и МСС 28

СМСС направи изменения с ограничен обхват на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия.

Измененията изясняват счетоводното третиране на продажби или апорт на активи между инвеститор и техните асоциирани предприятия или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи от това дали непаричните активи, продадени или внесени в асоциирано или съвместно предприятие, представляват „бизнес“ (както е дефинирано в МСФО 3 Бизнес комбинации).

Когато непаричните активи представляват бизнес, инвеститорът ще признае пълната печалба или загуба от продажбата или апорта на активи. Ако активите не отговарят на определението за бизнес, печалбата или загубата се признават от инвеститора само до степента на интересите на другия инвеститор в асоциираното или съвместното предприятие. Промените се прилагат перспективно.

* През декември 2015 г. СМСС реши да отложи датата на прилагане на това изменение до момента, в който СМСС финализира изследователския си проект относно метода на собствения капитал.

Ръководството на Групата не очаква посочените по-горе, изменения на стандарти да имат ефект в бъдеще при първоначалното им прилагане върху консолидирания финансов отчет.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация,

предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя „консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“ в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) преквалифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

Групата е възприела да представя отчета за паричните потоци по пряк метод според изискванията на МСС 7 Отчети за паричните потоци.

През 2022 г. са представени два сравнителни периода, тъй като Групата е извършила ретроспективно преизчисления и преквалификации на позиции в консолидирания финансов отчет. Повече информация относно грешките и прекласификациите е представена в пояснение 5.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2022 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, при които Групата упражнява контрол върху финансовата и оперативната им политика. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява дялът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 „Финансови

инструменти“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между а) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и б) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата

печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита суми за провизии за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези суми за провизии или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват суми за провизии през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като транзакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Групата и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните притежаващи съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието. Инвестициите в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното

предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред “Печалба/(Загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал”. Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които дялът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото дялът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.8. Приходи от услуги или стоки

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги свързани с дейността на дъщерните дружества и продажба на стоки и дълготрайни материални активи. Приходите от основните стоки и услуги са представени в пояснение 25.

За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение. Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничени (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката. При определяне на цената на сделката Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Групата признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Групата разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката. При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

4.8.1. Предоставяне на услуги

Приходите от предоставени услуги са свързани с дейността на дъщерните дружества и се признават в печалби и загуби за периода, когато те са предоставени, в случаите, когато резултатът от предоставената услуга може да бъде надеждно оценен, например когато услугата има фиксирана цена. Това е резултат от съгласието между двете страни. Приход не се признава, ако съществува значителна несигурност относно дължимото възнаграждение, свързаните разходи или възможно връщане на услуга.

Групата отдава под наем някои активи или част от тях при условията на сключени договори, предоставя бази за отпих на работниците от системата на групата и на външни клиенти, изготвя печатни издания.

Приходите от пътнически транспорт се признават към първия ден от валидността на билетите .

Приходите от продажба на услуги се признават в момента, в който услугата е предоставена, или линейно през целия период от време, ако услугите се предоставят с неопределен брой пъти през определения период от време. Полученото плащане първо се признава като договорно задължение, което впоследствие се признава на приход, когато услугата се предоставя на клиент.

Информацията за приходите от пътническият транспорт се отразява в счетоводните регистри на база на информация, генерирана от билетоиздаващата система, която регистрира паричните потоци, плащания с кредитни карти, приходи от електронни платформи и други доходи. Счетоводството на приходите се извършва в момента на събиране на паричните средства. Приходите от предплатени продукти се признават във времето. Предплатените продукти включват например: едномесечни и тримесечни абонаментни карти. При абонаментни продажби възнаграждението се получава предварително. Приходите се признават в текущия период пропорционално на възникналите разходи за извършване на услугата. Останалата част от прихода се отлага за бъдещи периоди. Признаването на прихода става през периода, в който се извършва услугата.

За разлика от вътрешния транспорт, международният транспорт включва и процеса на сетълмент на вземания и задължения към чуждестранни превозвачи и продавачи на международни емисии. В някои случаи такова уреждане може да бъде забавено с няколко месеца. Поради тази причина приходите се начисляват за момента, в който услугата се предоставя, въз основа на информацията, с която разполага Групата. Приходите от предоставени превозни услуги на чуждестранни железопътни компании се признават на база на взаимно признати двустранни протоколи за извършени услуги и се осчетоводяват в периода, за който се отнасят.

Плащанията от Министерството на финансите за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени на пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за пътувания с железопътен транспорт, са ключови приходи и са включени в приходите от продажби пътническият транспорт. Средствата за компенсиране стойността на безплатните и по намалени цени пътувания в страната с железопътен транспорт се предоставят на базата на извършените пътувания със съответните преференции. Тези приходи се отчитат с ежемесечно фактуриране в съответствие с обема на предоставяните услуги.

Приходите от предоставени превозни услуги на чуждестранни железопътни компании се признават на база на взаимно признати двустранни протоколи за извършени услуги и се осчетоводяват в периода, за който се отнасят.

4.8.2. Продажба на стоки

Приходите от продажбата на стоки, в хода на нормалната дейност, се признават по справедливата стойност на полученото, или което възнаграждение се очаква да се получи, намалено с върнатите стоки, отстъпки или работи. Приход от продажба на стоки се признава в момента, когато съществените рискове от собствеността се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие на ръководството в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно. Ако е вероятно, че ще бъдат дадени отстъпки и тяхната стойност може да бъде надеждно измерена, тогава отстъпките се признават като намаление на приходите, в периода когато се признават приходите. Прехвърлянето на рисковете и изгодите варира според конкретните условия на договора за продажба.

При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи. Ако се разменят несходни активи, приходът се признава по справедливата стойност на получените стоки или услуги. Когато справедливата стойност на получените стоки и услуги не може надеждно да бъде оценена, приходът се оценява по справедливата стойност на предадените стоки и услуги, коригирана със сумата на всички преведени парични средства или парични еквиваленти.

4.8.3. Приходи от наеми

Приходите от наеми от части от сгради (помещения) се признават в печалби и загуби по линеен метод за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема.

4.8.4. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.8.5. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятия се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Групата ще получи финансирането и ще изпълни условията при които то е отпуснато. Приходите от финансиранятия за нетекущи активи се признават равномерно за срока на полезен живот на съответните активи. Приходите от финансиранятия за текущата дейност се признават през периода и до стойността на отчетените разходи, за които те са предназначени.

4.8.6. Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.

4.9. Активи и пасиви по договори с клиенти

Групата признава активи и/или пасиви по договор, когато една от страните по договора е изпълнила задълженията си в зависимост от връзката между дейността на компанията и плащането от клиента. Групата представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане. Вземане е безусловното право на предприятието да получи възнаграждение.

Пасиви по договор се признават в отчета за финансовото състояние, ако клиент заплаща възнаграждение или Групата има право на възнаграждение, което е безусловно, преди Групата признава активи по договор, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени и плащането не е дължимо от страна на клиента. Актив по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които Групата е прехвърлила на клиент.

Последващо Групата определя размера на обезценката за актив по договора в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

4.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.13. Нематериални активи

Нематериалните активи придобити от Групата, и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Разходите свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в печалби и загуби в момента на тяхното възникване.

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- софтуер 2 години

- други 7 години

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи“.

Ръководството на Групата е възприело политика на капитализиране на нематериални активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна или надвишава ниво на същественост в размер на 700 лева.

4.14. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на транспортните средства (подвижен жп състав) и земите се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преценка, намалена в следствие с натрупаната амортизация и загуба от обезценка. Направените преоценки се отчитат като преоценъчен резерв, ако преди това не се предхождат от признати преди това разходи. При бракуване на преоценения актив, той се обезценява до неизхабения размер на преоценъчния резерв поради изчерпване на неговите потребителски качества, а частта, която съответства на пренесената стойност при използването му в употреба, се отписва в увеличение на финансовия резултат от минали периоди. При продажба на преоценен актив, който е в добро състояние и не са намалени неговите качества, преоценъчният резерв се отразява във финансовия резултат за минали периоди за сметка на увеличение на печалбата.

Честотата на преоценките се определя при наличието на значителни промени в справедливите стойности на активите, които се преоценяват поне веднъж на 5 години.

Последната преценка на активите, отчитани последващо по преоценена стойност – подвижен жп състав и земи, е направена към 31.12.2020 г. на база на доклади на външни независими оценители, включващи и определен от оценителите остатъчния полезен живот на активите след датата на оценката.

Останалите активи от имоти, машини и съоръжения се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Загубите от обезценка се отчитат като разход в печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи за ремонт и модернизация на имоти, машини и съоръжения, при условие, че удължават срока на тяхното използване или подобряват икономическите ползи над първоначално оценената ефективност, се добавят към балансовата стойност на актива.

Всички други последващи разходи, които възстановяват качествата на активите се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от специалистите от съответните дейности и се одобряват от ръководството на Групата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	10 години
• Транспортни средства	
ДМВ и ЕМВ Дезиро класик	30 години
Ел. локомотиви Siemens Smartron	30 години
Други локомотиви	3-10 години
Рециклирани пътнически вагони	18 години
Вагони пътнически	3-10 години
• Стопански инвентар	7 години
• Компютри	2 години
• Други	7 години

Считано от 01.01.2016 г. амортизацията на класа активи Товарни вагони, се изчислява като се използва метода според произведеното количество услуги, при използване на обемен показател за извършена работа - отчетени брутотон километри.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията в Групата е 700 лв.

4.15. Лизинг

Групата като лизингополучател

За всички нови договори, сключени на или след 1 януари 2019 г., Групата преценява дали договорът е или съдържа лизинг. Лизингът се дефинира като „договор или част от договор, който носи правото да се използва актив (основният актив) за период от време в замяна на заплащане“. За да приложи това определение, Групата оценява дали договорът отговаря на три ключови оценки, които са дали:

- договорът съдържа определен актив, който или е изрично идентифициран в договора, или неявно е посочен, като бъде идентифициран в момента, в който активът е предоставен на Групата;
- Групата има право да получи по същество всички икономически ползи от използването на определения актив през целия период на използване, като се вземат предвид неговите права в определения обхват на договора;
- Групата има право да насочва използването на определения актив през целия период на използване. Групата оценява дали има право да насочва „как и с каква цел“ активът да се използва през целия период на използване.

Оценяване и признаване на лизинг като лизингополучател

На датата на започване на лизинга Групата признава актив за право на ползване и задължение за лизинг в баланса. Активът с право на ползване се оценява по себестойност, която се състои от първоначалната оценка на пасива по лизинга, всички първоначални преки разходи, направени от Групата, оценка на всички разходи за демонтаж и отстраняване на актива в края на лизинг и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинга (без всякакви получени стимули).

Групата амортизира активите с право на ползване на линейна база и/или обемни показатели от датата на започване на лизинга до по-ранния от края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга. Групата, също така извършва преглед за обезценка на актива с право на ползване, когато има такива показатели.

Към датата на започване, Групата оценява лизинговото задължение по настоящата стойност на неизплатените към тази дата лизингови плащания, дисконтирани, като използва лихвения процент, който е включен в лизинговия договор. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Групата използва лихвения процент, който то би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания, включени в оценяването на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания, променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат платими съгласно гаранция за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, разумно сигурни за да се упражняват.

След началната дата Групата оценява пасива по лизинга като увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга и намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизинговите плащания, и преоценява балансовата стойност на пасива, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Групата е изложена на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Когато лизинговият пасив се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или в печалбата и загубата, ако активът с право на ползване вече е намален до нула.

Групата е избрала да отчети краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, като използва освобождавания от изискванията за признаване. Вместо признаване на актив с право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна линия през срока на лизинга.

Групата като лизингодател

Счетоводната политика на Групата, по МСФО 16 не се е променила от сравнителния период.

Като лизингодател Групата класифицира лизинговите си договори като оперативен или финансов лизинг. Лизингодателите класифицират лизинговите договори според степента, до която рисковете и изгодите, произтичащи от собствеността върху основния актив, се прехвърлят по силата на лизинговия договор.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Рисковете включват възможните загуби от неизползвани мощности или технологично остаряване, както и от колебанията

на възвръщаемостта, дължащи се на променящи се икономически условия. Изгодите могат да бъдат представени от очакваната доходоносна експлоатация през икономическия живот на основния актив и очакваната печалба от нарастването на стойността или реализирането на остатъчната стойност.

Дали даден лизингов договор е договор за финансов или за оперативен лизинг зависи от същността на сделката, а не от формата на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на въвеждане и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките или промените в обстоятелствата не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Оперативен лизинг

Признаване и оценяване

Лизингодателят признава лизинговите плащания по договори за оперативен лизинг като приход по линейния метод или на друга систематична база. Лизингодателят прилага друга систематична база, когато тази база отразява по-точно начина, по който се намалява ползата от използването на основния актив.

Лизингодателят прибавя първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативен лизинг, към балансовата стойност на основния актив и ги признава като разход през срока на лизинговия договор на същата база както дохода от лизинг.

Основният актив, предмет на оперативен лизинг, се амортизира с обичайната амортизационна политика на лизингодателя по отношение на подобни активи. Амортизацията на такъв актив се признава като разход за срока на лизинга на същата основа като дохода от лизинг.

Изменения на лизинговия договор

Лизингодателят отчита изменението в договор за оперативен лизинг като нов лизинг от датата на влизане в сила на изменението, като взема предвид всички авансово платени или начислени лизингови плащания, свързани с първоначалния договор за лизинг, като част от лизинговите плащания за новия лизинг.

Представяне

Лизингодателят представя в своя отчет за финансовото състояние основните активи, предмет на оперативен лизинг, в съответствие с тяхното естество.

Приходите от оперативен лизинг, когато Групата е лизингодател, се признават като приходи на линейна база през срока на лизинговия договор.

4.16. Тестове за обезценка на репутация, други нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията се отнася към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица и се признават в отчета за печалбите и загубите и другия всеобхватен доход.

4.17. Финансови инструменти

4.17.1. Признаване и отписване

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Групата и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, които представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Групата може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.17.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи или финансови приходи с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.17.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Групата класифицира в тази категория търговските и други вземания, вземанията от свързани лица и парите и паричните еквиваленти.

Търговските вземания и вземанията от свързани лица извън Групата са суми, дължими от клиенти за продадени услуги или, извършени в обичайния ход на стопанската дейност на компанията. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицират като текущи. Търговските вземания и вземанията от свързани лица се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания и

вземанията от свързани лица с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (капиталови инструменти)

Групата е направила неотменим избор да класифицира в тази категория малцинствените си капиталови инвестиции, които държи, във връзка със своите бизнес интереси в тези дружества (виж пояснение 11). Те не се търгуват на капиталови пазари.

4.17.4. Обезценка на финансовите активи

Групата признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

	Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
1	Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
2	Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
3	Краткосрочни вземания от свързани лица извън Групата	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
4	Вземания от свързани лица извън Групата с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
5	Вземания по предоставени заеми	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
6	Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
7	Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Групата в съответствие с договора, и паричните потоци, които Групата очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Групата очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа - на първите два като очаквани кредитни загуби и за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента) .

Вземания с елемент на финансиране

За изчислението на очакваните кредитни загуби по дългосрочни вземания с елемент на финансиране, Групата прилага тристепен подход за обезценка. Съгласно този подход Групата прилага „тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на три етапа:

- Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира във Фаза 1. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани във Фаза I се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение е, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

- В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира във Фаза 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани във Фаза 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента).

- В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира във Фаза 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Търговски и други вземания, активи по договор и вземания по лизингови договори

Групата използва опростен подход при последващата оценка на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружествата от Групата са използвали своя индивидуален натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчислят очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на вземанията по възрастова структура, използвайки матрица на провизиите. Всяко дружество от Групата е ползвало индивидуални исторически данни за периоди от 3 до 5 години назад, отразяващи неговите специфики и особености, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за съответната индустрия.

Дружествата от Групата са признали загуба от обезценка на трудносъбираемите вземания с очаквана кредитна загуба в рамките от 9% до 85% от тяхната брутна стойност, а несъбираемите вземания са обезценени напълно.

4.17.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, задължения към свързани лица, заеми и други привлечени средства.. Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови

разходи” или „Финансови приходи” в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва.

Търговските задължения, включително и задълженията към свързани лица се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.18. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, стоки и незавършено производство. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва конкретно определена стойност и първа входяща – първа изходяща за значими материални запаси и метод среднопретеглена стойност за всички останали.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.19. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени/уредени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във консолидираните финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи (пояснение 12).

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.20. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца.

4.21. Нетекучи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба

Когато Групата възнамерява да продаде нетекуч актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

4.22. Собствен капитал, резерви

Акционерният капитал на предприятието майка отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Преоценъчният резерв включва ефект от преценка на земя и подвижен състав.

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и непокрытите загуби от минали години.

Всички транзакции със собственика на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

4.23. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Групата внася фиксирани вноски в държавни фондове. Групата няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Вноските по плановете с дефинирани вноски се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутното трудово възнаграждение. В случай че служителят е работил в Групата или в системата на железопътния превоз през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на шестмесечния размер на брутното му трудово възнаграждение.

Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа, с помощта на независим външен актюер.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.24. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които е сигурно, че Групата ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните

пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.25. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.25.1. Класифициране на инвестициите на Групата

През периода ръководството на Групата е направила преглед на инвестициите в асоциирани предприятия, в резултат на което част от инвестициите продължават да се отчитат като краткосрочни финансови активи, за които взетото решение за тяхното освобождаване е валидно към датата на настоящият консолидиран финансов отчет.

4.25.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.25.3. Измерване на очакваните кредитни загуби и обезценка на вземания

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката. Приблизителната оценка за загуби от трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави в края на всеки отчетен период. Вземанията, при чието събиране са констатирани трудности и които са с изтекъл срок на плащане до 6 месеца се класифицират като трудносъбираеми, а такива с изтекъл срок на плащане над 36 месеца – като несъбираеми.

4.25.4. Ползен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2022 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 8 и 9. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.25.5. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.25.6. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност.

4.25.7. Оценяване по справедлива стойност

За оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котираны цени на активен пазар) и нефинансови активи, ръководството на Групата използва различни техники базирани в максимална степен на пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните данни, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.25.8. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите в консолидирания финансов отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

5. Ефект от корекции на грешки от минали периоди

Групата е направила корекция в увеличение на началното салдото на натрупаната загуба в нетен размер на 1 162 хил. лв. към 01.01.2022 г., произтичаща от начислени приходи и разходи, касаещи друг отчетен период. Основните корекции са следните:

- намаление на имоти, машини и съоръжения в резултат на начислени разходи за амортизация в размер на 364 хил. лева и свързаното с тях намаление на отсрочените данъчни пасивите - 36 хил. лева.

- увеличение на търговските задължения в резултат на постигнато съгласие със Сименс Германия за признаване и заплащане на фактури за техническа поддръжка на ЕМВ, извършена през 2019 г., в общ размер на 370 хил. лв.

- начислени допълнително разходи в размер на 487 хил. лева до стойността от 649 хил. лева, представляваща размера на наложена санкция за IV-то тримесечие на 2021 г. от Министерството на транспорта и съобщенията за неизпълнение на договора за ЗОУ.

Пояснения 5.1, 5.2 и 5.3 дават подробна информация касаеща за направените корекции през 2020 г. и 2021 г.

5.1. Консолидиран отчет за финансовото състояние 2020 г.

Активи	Пояснение	31 декември 2020 ‘000 лв.	Преизчисление ‘000 лв.	01 януари 2021 ‘000 лв. преизчислен
Нетекущи активи				
Нематериални активи		195	-	195
Имоти, машини и съоръжения	5.1.1.	628 128	(330)	627 798
Дългосрочни финансови активи		2 831	-	2 831
Отсрочени данъчни активи		6 883	-	6 883
Нетекущи активи		638 037	(330)	637 707
Текущи активи				
Материални запаси	5.1.2.	42 742	(45)	42 697
Краткосрочни финансови активи		1 847	-	1 847
Търговски вземания	5.1.3.	17 932	(11)	17 921
Вземания от свързани лица		7 348	-	7 348
Други вземания	5.1.4.	16 345	(8)	16 337
Пари и парични еквиваленти		35 398	-	35 398
Текущи активи		121 612	(64)	121 548
Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба		8 491	-	8 491
Общо активи		768 140	(394)	767 746
Собствен капитал				
Акционерен капитал		248 923	-	248 923
Преоценъчен резерв		388 420	-	388 420
Други резерви		139 016	-	139 016
Натрупана загуба		(388 747)	(765)	(389 512)
Общо собствен капитал		387 612	(765)	386 847
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала		6 392	-	6 392
Дългосрочни заеми		2 600	-	2 600
Задължения към свързани лица		58 163	-	58 163
Финансиране		187 564	-	187 564
Отсрочени данъчни пасиви	5.1.5.	19 143	(33)	19 110
Нетекущи пасиви		273 862	(33)	273 829
Текущи пасиви				
Провизии		3 277	-	3 277
Пенсионни и други задължения към персонала		26 243	-	26 243
Краткосрочни заеми		400	-	400
Задължения по финансов лизинг		8 423	-	8 423
Финансиране		11 908	-	11 908
Търговски задължения	5.1.6.	21 740	404	22 144
Краткосрочни задължения към свързани лица	5.1.7.	25 175	196	25 371
Други задължения	5.1.7.	9 500	(196)	9 304
Текущи пасиви		106 666	404	107 070
Общо пасиви		380 528	371	380 899
Общо собствен капитал и пасиви		768 140	(394)	767 746

5.1.1. Намаление на имоти, машини и съоръжения с 330 хил. лева в резултат на начислени разходи за амортизация.

5.1.2. Отписани материални запаси вложени в ремонти на активи за 45 хил. лева.

5.1.3. Намаление на търговските вземания с 11 хил. лева във връзка със сторнирани приходи за наем на вагони.

- 5.1.4.** Намаляване на другите вземания с 8 хил. лева, дължащо се на извършени корекции на вземания от рекламации.
- 5.1.5.** Намаление на отсрочените данъчни пасиви с 33 хил. лева в резултат на измененията посочени в т.5.1.1.
- 5.1.6.** Увеличаване на търговските задължения с 404 хил. лева във връзка с отчетени разходи за техническа поддръжка на ЕМВ за 370 хил. лева, такси членски внос към международни организации – 29 хил. лева, ремонт на вагон-цистерна – 5 хил. лева.
- 5.1.7.** Прекласификация на други задължения в задължения към свързани лица за 196 хил. лева, представляващи отчетен през 2020 г. разход за санкция от Министерството на транспорта и съобщенията за неизпълнение на договор по ЗОУ през 2020 г.

5.2. Консолидиран отчет за финансовото състояние 2021 г.

Активи	Пояснения	31 декември 2021 ‘000 лв.	Преизчисление ‘000 лв.	01 януари 2022 ‘000 лв. преизчислен
Нетекущи активи				
Нематериални активи		147	-	147
Имоти, машини и съоръжения	5.2.1.	671 951	(334)	671 617
Дългосрочни финансови активи		2 831	-	2 831
Отсрочени данъчни активи		7 577	-	7 577
Нетекущи активи		682 506	(334)	682 172
Текущи активи				
Материални запаси	5.2.2	50 046	(43)	50 003
Краткосрочни финансови активи		1 847	-	1 847
Търговски вземания	5.2.3	18 910	127	19 037
Вземания от свързани лица		6 877	-	6 877
Други вземания	5.2.4	20 541	(69)	20 472
Пари и парични еквиваленти		30 781	-	30 781
Текущи активи		129 002	15	129 017
Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба		5 614	-	5 614
Общо активи		817 122	(319)	816 803
Собствен капитал				
Акционерен капитал		248 923	-	248 923
Преоценъчен резерв		387 688	-	387 688
Други резерви		138 386	-	138 386
Натрупана загуба		(425 184)	(1 162)	(426 346)
Общо собствен капитал		349 813	(1 162)	348 651
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала		8 439	-	8 439
Дългосрочни заеми		2 826	-	2 826
Задължения към свързани лица		67 233	-	67 233
Финансиране		241 176	-	241 176
Отсрочени данъчни пасиви	5.2.5	22 095	(36)	22 059
Нетекущи активи		341 769	(36)	341 733
Текущи пасиви				
Провизии		2 659	-	2 659
Пенсионни и други задължения към персонала		28 119	-	28 119
Краткосрочни заеми		1 574	-	1 574
Задължения по финансов лизинг		8 423	-	8 423
Финансиране		23 089	-	23 089
Търговски задължения	5.2.6.	31 344	440	31 784
Краткосрочни задължения към свързани лица	5.2.7.	18 061	645	18 706
Други задължения	5.2.8.	12 271	(206)	12 065
Текущи пасиви		125 540	879	126 419

Общо пасиви	467 309	843	468 152
Общо собствен капитал и пасиви	817 122	(319)	816 803

- 5.2.1. Нетно намаление балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения с 334 хил. лева дължащо се на начислени разходи за амортизация за 364 хил. лева и увеличение на отчетната стойност на имоти, машини и съоръжения, в резултат капитализиране на извършени ремонти по стопански начин за 30 хил. лева
- 5.2.2. Нетно намаление на материалните запаси с 43 хил. лева, дължащо се на сторниран неправилно начислен разход за материали за 2021 г. в размер на 2 хил. лева и отписани материални запаси за общо 45 хил. лева вложени в текущи ремонти на активи.
- 5.2.3. Увеличение на търговските вземания със 127 хил. лева дължащо се на неотчетени приходи за наем и ремонт на вагони за 125 хил. лева, приходи от лихви за забавени плащания за 13 хил. лева и сторнирани приходи за наем вагони за 2020 г. за 11 хил. лева.
- 5.2.4. Намаляване на другите вземания с 69 хил. лева, дължащо се на извършени корекции на вземания от рекламации.
- 5.2.5. Намаление на отсрочените данъчни пасиви с 36 хил. лева в резултат на измененията посочени в т.5.2.1.
- 5.2.6. Увеличаване на търговските задължения с 440 хил. лева във връзка с отчетени разходи за техническа поддръжка на ЕМВ за 370 хил. лева, наем и ремонт на вагони – 41 хил. лева, такси членски внос към международни организации – 29 хил. лева.
- 5.2.7. Увеличение на задълженията към свързани лица с 645 хил. лева дължащо се на начислени допълнителни разходи в размер на 487 хил. лева до стойността на наложена санкция от Министерството на транспорта и съобщенията за неизпълнение на договора за ЗОУ, прекласификация от други задължения в задължения към свързани лица на отчетен през 2021 г. разход в размер на 162 хил. лева и намаление на задължения с 4 хил. лева, в резултат на приспаданото финансиране за компенсация на електрическа енергия.
- 5.2.8. Намаление на другите задължения с 206 хил. лева, в резултат на прекласификация в задължения към свързани лица, представляващи отчетен през 2021 г. разход за санкция от Министерството на транспорта и съобщенията по договор за ЗОУ в размер на 162 хил. лева и сторниране на задължения за 44 хил. лева, формирани в резултат на двойно осчетоводен разход за материали през 2021 г.

5.3. Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината приключваща на 31 декември 2021 г.

	Пояснение	2021 ‘000 лв.	Преизчисление ‘000 лв.	2021 ‘000 лв. преизчислен
Приходи от продажби	5.3.1.	185 768	77	185 845
Приходи от финансиране	5.3.2.	211 944	4	211 948
Разходи за материали	5.3.3.	(118 150)	45	(118 105)
Разходи за външни услуги	5.3.4.	(86 588)	(35)	(86 623)
Разходи за персонала		(178 694)	-	(178 694)
Амортизация и обезценка на нефинансови активи	5.3.5.	(47 717)	(34)	(47 751)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(1 089)	-	(1 089)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		1 594	-	1 594
Печалба от продажба на нетекущи активи		7 227	-	7 227
Придобиване на машини по стопански начин	5.3.6.	14 221	30	14 251
Други разходи	5.3.7.	(22 684)	(487)	(23 171)
Загуба от оперативна дейност		(34 168)	(400)	(34 568)

Финансови разходи	(534)	-	(534)
Финансови приходи	90	-	90
Загуба преди данъци	(34 612)	(400)	(35 012)
Разходи за данъци върху дохода	5.3.8. (2 408)	3	(2 405)
Загуба за годината	(37 020)	(397)	(37 417)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	(837)	-	(837)
Общо всеобхватен доход за годината	(37 857)	(397)	(38 254)

- 5.3.1. Увеличение на приходите от продажби със 77 хил. лева в резултат на начислени приходи от наем вагони.
- 5.3.2. Отчетни 4 хил. лева приходи от получено финансиране за компенсация цена електрическа енергия
- 5.3.3. Намаление на разходите за материали с 45 хил. лева, в резултат на корекция на осчетоводени разходи за материали.
- 5.3.4. Увеличение на разходите за външни услуги с 35 хил. лева дължащо се на начислени разходи за наем и ремонт на вагони.
- 5.3.5. Начислен разход за амортизация на имоти, машини и съоръжения за 34 хил. лева.
- 5.3.6. Увеличение на отчетената стойност за придобиване на машини и съоръжения по стопански начин с 30 хил. лева в резултат на капитализиране на средни ремонти на товарни вагони.
- 5.3.7. Увеличение на другите разходи със сумата от 487 хил. лева, представляваща стойността на начислените допълнителни разходи до стойността от 649 хил. лева, представляваща размера на наложена санкция за IV-то тримесечие на 2021 г от Министерството на транспорта и съобщенията за неизпълнение на договора за ЗОУ.
- 5.3.8. Икономия на данък върху дохода за 3 хил. лева в резултат на начислените разходи за амортизация.

5.4. Ефект от преизчисление на натрупаната загуба към 31 декември 2020 г.

	‘000 лв.
Нетно увеличение на признати приходи	-
Нетно увеличение на признати разходи	(765)
Общ ефект – увеличение на натрупаната загуба към 31 декември 2020 г.	(765)

5.5. Ефект от преизчисление на натрупаната загуба към 31 декември 2021 г.

	‘000 лв.
Ефект от корекции на финансовия резултат за 2020 г.	(765)
Нетно увеличение на признати приходи	84
Нетно увеличение на признати разходи	(481)
Общ ефект – увеличение на натрупаната загуба към 31 декември 2021 г.	(1 162)

6. База за консолидация

6.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	Участие	Участие
			2022 %	2021 %
"БДЖ - Пътнически превози" ЕООД	България	Железопътни превози на пътници, поддръжка и ремонт на подвижен състав	100%	100%
"БДЖ - Товарни превози" ЕООД	България	Железопътни превози на товари, поддръжка и ремонт на подвижен състав	100%	100%
„БДЖ-Булвагон” ЕАД	България	Ремонт и производство на пътнически вагони	100%	100%

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Представените към 31 декември 2022 г., както и към предходния период инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал са с нулева балансова стойност.

Финансовата информация за асоциираните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

31 декември 2022 г.	Страна на учредяване	дялово участие 2022	2022	дялово участие е 2021	2021
Име		%	'000 лв.	%	000 лв.
„Зона за Обществен достъп – Бургас“ АД	България	20	-	20	-
„БДЖ Кончар“ АД	България	49	-	49	-
			-		-

Всички инвестиции в асоциирани предприятия са обезценени изцяло към 31 декември 2022 г. С решение на Софийски градски съд от 05.04.2022 г. е обявена процедура по несъстоятелност на „БДЖ – Кончар“ АД.

Всички трансфери на парични средства към Групата, например изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на асоциираните предприятия. През 2022 г. и 2021 г. Групата не е получила дивиденди от класифицираните през годината асоциирани предприятия.

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестициите в асоциирани предприятия.

8. Нематериални активи

Нематериалните активи на Групата включват патенти и лицензи, софтуер, разходи за придобиване на НДА и други. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Патенти и лицензи	Софтуер	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2022 г.	3 944	2 360	60	6 364
Новопридобити активи, закупени	-	51	-	51
Отписани активи	(3)	(8)	-	(11)
Рекласификация по групи	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	3 941	2 403	60	6 404
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2022 г.	(3 885)	(2 272)	(60)	(6 217)
Отписани активи	3	8	-	11
Амортизация	(7)	(105)	-	(112)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(3 889)	(2 369)	(60)	(6 318)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	52	34	-	86

	Патенти и лицензи	Софтуер	Разходи за придобиване на НДА	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2021 г.	4 530	2 537	33	62	7 162
Новопридобити активи, закупени	-	82	-	-	82
Отписани активи	(586)	(259)	(33)	(2)	(880)
Рекласификация по групи	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	3 944	2 360	-	60	6 364
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2021 г.	(4 456)	(2 451)	-	(60)	(6 967)
Отписани активи	586	259	-	-	845
Амортизация	(15)	(80)	-	-	(95)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(3 885)	(2 272)	-	(60)	(6 217)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	59	88	-	-	147

9. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земя и сгради, съоръжения, машини и оборудване, транспортни средства, стопански инвентар, активи в процес на изграждане и аванси. Балансовата им стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя и Сгради	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Активи в процес на изграждане и аванси	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2022 г.	96 959	24 651	39 026	644 635	3 255	41 829	850 355
Новопридобити активи	44	2	291	54 892	130	11 061	66 420
Преоценка/(Обезценка) в собствен капитал	-	-	-	842	-	-	842
Отписани активи	(470)	(25)	(754)	(960)	(141)	(15 556)	(17 906)
Трансфер от активи, държани за продажба	-	-	-	1 600	-	-	1 600
Трансфер към активи държани за продажба	-	-	-	(1 115)	-	-	(1 115)
Рекласификация по групи	-	-	19	1 016	-	(1 035)	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	96 533	24 628	38 582	700 910	3 244	36 299	900 196
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2022 г.	(27 341)	(18 504)	(36 047)	(89 054)	(2 681)	(5 111)	(178 738)
Отписани активи	17	24	741	940	139	-	1 861
Трансфер от активи, държани за продажба	-	-	-	(1 299)	-	-	(1 299)
Трансфер към активи държани за продажба	-	-	-	37	-	-	37
Преоценка/(Обезценка) в собствен капитал	-	-	-	(484)	-	-	(484)
Преоценка/(Обезценка) в печалба/(загуба)	-	-	-	(10)	-	-	(10)
Амортизация	(966)	(572)	(490)	(54 924)	(127)	-	(57 079)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(28 290)	(19 052)	(35 796)	(144 794)	(2 669)	(5 111)	(235 712)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	68 243	5 576	2 786	556 116	575	31 188	664 484

	Земя и Сгради	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Активи в процес на изграждане и аванси	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2021 г.	97 019	24 673	38 866	523 325	3 412	85 500	772 795
Новопридобити активи	114	39	404	131 354	33	9 054	140 998
Отписани активи	(174)	(61)	(484)	(14 039)	(190)	(48 634)	(63 582)
Трансфер от активи, държани за продажба	-	-	-	144	-	-	144
Рекласификация по групи	-	-	240	3 851	-	(4 091)	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	96 959	24 651	39 026	644 635	3 255	41 829	850 355
Амортизация и обезценка							
Салдо към 1 януари 2021 г.	(26 146)	(17 947)	(35 943)	(57 089)	(2 744)	(5 128)	(144 997)
Отписани активи	64	58	480	13 475	186	18	14 281
Трансфер от активи, държани за продажба	-	-	-	(41)	-	-	(41)
Преоценка/(Обезценка) в собствен капитал	-	-	-	(325)	-	-	(325)
Преоценка/(Обезценка) в печалба/(загуба)	-	-	-	(10)	-	-	(10)
Амортизация	(1 259)	(615)	(584)	(45 064)	(123)	(1)	(47 646)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(27 341)	(18 504)	(36 047)	(89 054)	(2 681)	(5 111)	(178 738)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	69 618	6 147	2 979	555 581	574	36 718	671 617

Активите с нулева балансова стойност, които се ползват в дейността на Групата са с отчетна стойност – 29 579 хил. лева.

В дейността на Групата не се използват към 31.12.2022 г. активи от групи земи, сгради, съоръжения, машини, транспортни средства, стопански инвентар и други с обща балансова стойност от 8 567 хил. лева.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Съгласно възприетият модел на Групата за последващо отчитане и оценяване на активите от групите „Земя“ и „Транспортни средства – подвижен жп състав“ са преоценени през 2020 г. от лицензиран външен оценител.

Към 31 декември 2022 г. Групата има заложен имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения по получени заеми от „Българска Банка за развитие“ АД, представляващи 107 броя локомотиви, с обща балансова стойност от 39 624 хил. лева.

През 2022 г. са изпълнени следните инвестиционни намерения на Групата за обновяване на подвижния си железопътен състав:

- Завършени са капиталните ремонти на четири електрически локомотиви по договор от месец декември 2019 г. с „ДЗД Обединение Рейл сървисис“. Локомотивите са изцяло обновени, като ремонтът им включва цялостна подмяна на всички елементи с нови части и оборудване.

- Завършен е капитален ремонт на един теснопътен локомотив по договор от месец септември 2020 г. с „Експрес сервиз“ ООД. Модернизираният локомотив № 77 002 се използва по единствената в България теснопътна линия, която обслужва влакове на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД от Септември до Добринище. Двигателят е сменен с най-модерния американски двигател с екологична норма STAGE V. Подменени са редица компоненти, части, инсталации, системи, направени са изцяло нови кабинни и изцяло нова обшивка на локомотива. Решенията за безопасността и за самото управление за локомотива се вземат не от самия машинист, а от контролери, които управляват това. Ремонтът включва цялостна подмяна на всички елементи с нови части и оборудване.

- Към 31.12.2022 г. са завършени 4 бр. основни ремонти на ЕМВ и 2 бр. възстановителни ремонта на ДМВ по договор, сключен с Алстом Транспорт С.А., за извършване на техническа поддръжка и основни и възстановителни ремонти за 5 годишен срок на ДМВ серия 10 и ЕМВ серия 30 и серия 31. Плановата поддръжката на парка ЕМВ серии 30 и 31 и ДМВ серия 10 е необходима за обслужването на ГДВ.

- През 2022 г. е извършен ремонт на един локомотив по сключения договор с „ЖОС Врутки“ А.С. за извършване на капитален ремонт и преустройство на 10 броя електрически локомотива от експлоатация, серии 44000 и 45000 /68E/. Извършването на капитален ремонт и преустройство на локомотивите доведе до подобряване техническото състояние и удължи живота на локомотивите. С извършената подмяна при преустройството на определените в изискванията основни възли и агрегати на локомотивите е постигната по висока надеждност при експлоатация и редица чести откази и повреди, като повреди по въздушни компресори, контактори, пантографи, скоростомери и др., са сведени до минимум, а оттам е подобро обслужването на ГДВ.

- За периода 01.01.2022 г. - 31.12.2022 г. са извършени 20 бр. капитални ремонти на пътнически вагони в заводи по сключените договори за планов среден и капитален ремонт на 227 броя пътнически вагони с вагоноремонтните заводи – „Коловаг“ АД и „Интерком“ ЕООД. След ремонта на тези вагони Дружеството повишава нивото на безопасност на

превозите и културата на обслужване на пътниците. С извършените капитални ремонти се удължава експлоатационната годност на вагона средно с 15 години (сменени са основни възли и агрегати с нови отоплителни и климатични инсталации, енергоспестяващо осветление, обновен е вътрешният интериор на вагоните, изградени са нови стени, подове, подменени са въздушните и водните инсталации, претапицирани са салоните). Ходовите качества на вагона са подобрени със смяна на нови пружини, амортизатори и колооси. Подменени са спирачните системи на вагоните. Всички вагони са преобоядисани.

- Сключен е договор за капитален ремонт и преустройство на 9 бр. теснопътни пътнически вагона с междурелсие 760 мм с „Коловаг“ АД на стойност 1 823 хил. лв.

Групата продължава да изпълнява договорните си задължения по следните договори за ремонт на подвижен железопътен състав:

Договор със Жос Врутки от месец април 2020 г., за преустройство на 10 броя електрически локомотиви, серии 44 и 45000, със срок на продължителност три години и на обща стойност 16 531 хил. лв.;

- Договор с „Експрес сервиз“ ООД за извършване на модернизация на дизел-хидравлични локомотиви серия 77 000 за следващите 27 месеца. Общата стойност на договора възлиза на 4 023 хил. лв.;

- Договор с Вагонен завод Интерком АД от месец април 2021 г. за модернизация на 15 броя пътнически вагона В 84 на обща стойност 26 697 хил. лв.;

- Договор с Коловаг АД от месец октомври 2020 г. за прекомплектовка на колооси с нови колела и спирачни дискове и изработване на нови оси на пътнически вагони със срок на продължителност три години и обща стойност 10 897 хил. лв.

- Договор № 279/17.12.2019 г. с „Алстом Транспорт С.А.“ за извършване на техническа поддръжка за 5 годишен период на дизелови мотрисни влакове серия 10 и електрически мотрисни влакове серия 30 и 31 и Обща стойност 136 998 хил. лв.

Към 31.12.2022 г. в състава на групата Активи в процес на изграждане и аванси са включени изплатени аванси от Групата за ремонт на дълготрайни активи в размер на 21 907 хил. лв. (2021 г.: 30 661 хил. лв.).

10. Лизинг

10.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Групата има сключени следните договори за финансов лизинг за доставка на активи:

Доставени са 100 бр. пътнически вагони от Arwex AG Швейцария за 19 646 хил. лв., от които частично е платено на доставчика, а останалата част е цедирана от доставчика на Първа Инвестиционна Банка. Задълженията по този лизинг са обект на съдебен спор като към 31.12.2022 г. възлизат в размер на 8 423 хил. лв. и са изцяло в просрочие.

През 2014 г. по възникнал спор с „Първа инвестиционна банка“ АД за неоснователно платени суми по цедираните вземания от Arwex AG Швейцария, Групата е завела търговско дело №2763/2014г. по описа на СГС, ТО, VI -9 състав за възстановяване на тези суми,

възлизаци в размер на 6 794 хил. евро. В тази връзка бяха преустановени плащанията на дължимите вноски по договора, считано от 01.04.2014 г. Със съдебно определение №42 от 31.01.2022 г. на ВКС по т.д. №781 не е допуснато касационно обжалване по заведена касационна жалба от „Първа инвестиционна банка“ АД, в резултат на което през 2022 г. „Първа инвестиционна банка“ АД възстановява на Групата получените без основание суми за периода от 07.05.2009 г. до 06.03.2014 г., ведно с дължимите лихви и разноски в общ размер на 20 841 хил. лева.

Във връзка със спрените плащания „Първа инвестиционна банка“ АД е образувала съдебни дела срещу Групата за неизплатените вноски. Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
31 декември 2022 г.				
Лизингови плащания	8 423	-	-	8 423
Дисконтиране	-	-	-	-
Нетна настояща стойност	8 423	-	-	8 423
31 декември 2021 г.				
Лизингови плащания	8 423	-	-	8 423
Дисконтиране	-	-	-	-
Нетна настояща стойност	8 423	-	-	8 423

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения.

10.2 Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2022 г.	1 365	5 460	6 825
Към 31 декември 2021 г.	1 420	5 680	7 100

През 2022 г. са отчетени разходи по оперативен лизинг в размер на 1 365 хил. лв. (2021 г. 1 420 хил. лв.) за ползвани сгради, терени и гаражни козовози, собственост на ДП „Железопътна Инфраструктура“.

Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

10.3 Оперативен лизинг като лизингодател

Приходите от отдадените по договори за оперативен лизинг активи за 2022 г. възлизат на 2 461 хил. лв. (2021 г.: 2 149 хил. лв.), от които приходи от наем на сгради и терени 1 589 хил. лв. (2021 г.: 1 231 хил. лв.), приходи от отдадени локомотиви и вагони 789 хил. лв. (2021 г.: 902 хил. лв.) и други наеми 83 хил. лв (2021 г.: 16 хил. лв.).

	Минимални лизингови постъпления		
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2022 г.	2 461	9 844	12 305
Към 31 декември 2021 г.	2 149	8 596	10 745

11 Дългосрочни финансови активи

Дългосрочните финансови активи, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към категорията финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:

	Участие	31 декември 2022 г ‘000 лв.	31 декември 2021 г ‘000 лв.
Участие в дружество:	%		
Еврофима	0.20	2 828	2 828
Интерконтейнер Интерфриго	1.70	1 065	1 065
Клирингово Бюро Брюксел	8.00	3	3
Прибой ООД	8.00	0.4	0.4
Обезценка		(1 065)	(1 065)
Балансова стойност		2 831	2 831

Справедливата стойност на участието в собствения капитал на горепосочените дружества, не може да бъде надеждно оценена. Причината за това е, че притежаваните инвестиции са в институции със специален статут, които не се търгуват на активен пазар и не може да бъде определена тяхната справедлива стойност, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с висока несигурност, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност. Поради тази причина инвестициите са представени във финансовия отчет по първоначална оценка.

Инвестицията в Интерконтейнер Интерфриго е обезценена на 100%, поради прекратяване на дейността и обявяване на дружеството в ликвидация от 26.11.2010 г. (неприключила). През 2022 г. Групата е получила дивидент от Еврофима в размер на 23 хил. лева (виж пояснение 31).

12 Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2022 г.	Признати в другия всеобхватен ДОХОД	Признати в директно в капитала	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2022 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	22 059	36	(195)	1 261	23 160
Текущи активи					
Търговски и други вземания	(2 740)	-	-	(8)	(2 748)
Материални запаси	(770)	-	-	10	(760)
Нетекущи пасиви					
Преоценка на пенсионни планове	(789)	10	-	(199)	(978)
Текущи пасиви					
Режим слаба капитализация (финансови разходи)	(1 436)	-	-	397	(1 039)
Други задължения към персонала (компенсируеми отпуски)	(735)	-	-	(20)	(755)
Преоценка на пенсионни планове	(842)	18	-	(146)	(970)
Провизии	(265)	-	-	(11)	(276)
		64	(195)	1 284	
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(7 577)				(7 526)
Отсрочени данъчни пасиви	22 059				23 160

Отсрочените данъци за сравнителния период 2021 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2021 г.	Признати в другия всеобхватен ДОХОД	Признати в директно в капитала	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2021 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	19 110	(22)	(58)	3 029	22 059
Текущи активи					
Търговски и други вземания	(2 249)	-	-	(491)	(2 740)
Материални запаси	(628)	-	-	(142)	(770)
Нетекущи пасиви					
Преоценка на пенсионни планове	(638)	(70)	-	(81)	(789)
Текущи пасиви					
Режим слаба капитализация (финансови разходи)	(1 654)	-	-	218	(1 436)
Други задължения към персонала (компенсируеми отпуски)	(670)	-	-	(65)	(735)
Преоценка на пенсионни планове	(717)	-	-	(125)	(842)
Провизии	(327)	-	-	62	(265)
		(92)	(58)	2 405	
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(6 883)				(7 577)
Отсрочени данъчни пасиви	19 110				22 059

Сумата на неизползваните данъчни загуби, за които в отчета за финансовото състояние не е бил признат отсрочен данъчен актив, е в размер на 31 752 хил. лева. Те могат да бъдат използвани в петгодишен срок от годината на възникването им, както следва:

Година на възникване	Данъчни загуби	Непризнат отсрочен данъчен актив
	'000 лв.	'000 лв.
2018	6 245	625
2020	9 255	926
2021	16 252	1 625
	31 752	3 176

13 Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Материали и консумативи	47 606	49 137
Стоки	8	12
Незавършено производство	724	854
Материални запаси	48 338	50 003

През 2022 г. общо 32 610 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2021 г.: 27 537 хил. лв.), в т.ч. призната обезценка на материални запаси в общ размер на 61 хил. лева (виж пояснение 30). Групата няма материални запаси, заложиени като обезпечения.

14 Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към категорията финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Балансовата стойност на финансовите активи, включва:

	Участие	31 декември 2022 г.	31 декември 2021 г.
	%	'000 лв.	'000 лв.
Участие в дружество:			
БДЖ- Трансимпекс АД	35	1 847	1 847
Балансова стойност		1 847	1 847

Краткосрочните финансови активи са оценени и представени по справедлива стойност, въз основа на извършена оценка от лицензиран външен оценител.

С Протокол № ПД-143/20.09.2022 г. на Министерство на транспорта и съобщенията, е разрешена продажба на 1 846 667 бр. обикновени, поименни налични акции, с право на глас акции, всяка от които с номинална стойност 1 лев от капитала на „БДЖ Трансимпекс“ АД, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД.

15 Търговски вземания

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	56 990	62 396
Обезценка	(37 578)	(43 359)
Търговски вземания	19 412	19 037

Всички търговски и други финансови вземания са прегледани относно индикации за обезценка като за тях е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода. Някои търговски вземания са били обезценени и съответната натрупана обезценка към 31 декември 2022 е в размер на 37 578 хил. лв. (2021 г.: 43 359 хил. лв.). Обезценените вземания са били дължими главно от търговски контрагенти, които са имали финансови затруднения. Промените в обезценката на търговските и другите вземания през годината са представени в пояснение Промените в обезценката на търговските и другите вземания през годината са представени в пояснение 38.2.

Част от търговските вземания на Групата служат за обезпечаване на издадена банкова гаранция в размер на 1 500 хил. лева в полза на Агенция „Митници“ за стоките и товарите под митнически контрол, за които „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД е превозвач. Съгласно Договор за издаване на банкова гаранция от 27.07.2017 година е учреден залог върху потвърдени, непросрочени и приемливи вземания от клиенти на дъщерното дружество, чиито размер да покрива 125% от размера на гаранцията, съгласно Договор за залог върху вземания от 27.07.2017 година. Залогът е вписан в Централния регистър на особените залози с рег.№20170808011751/08.08.2017 г.

На 16.08.2018 г. с разпореждане на № 2018081601957 е извършено допълнително вписване, по силата на което е направена допълнителна индивидуализация на заложеното имущество – вземания на „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД по договори с клиенти. В резултат са увеличени размера на банковата гаранция до 2 500 хил. лева и размера на залога до 3 125 хил. лева. Банковата гаранция се актуализира ежегодно.

На 10.04.2020 г. е издадена банкова гаранция № L/G01001468/10.04.2020г. в полза на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ в размер на 1 200 хил. лева за обезпечаване изпълнението на договор за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“, като с Промяна № 3/22.02.2023 г. сумата по гаранцията е увеличена с нов максимален размер от 1 235 хил. лева и валидност до 31.01.2024 г.

На основание сключен договор с „Българо-американска кредитна банка“ АД от 10.02.2021 г. е издадена банкова гаранция в полза на Агенция „Митници“, Териториално управление на териториална дирекция „Югозападна“ в размер на 500 хил. лева за обезпечаване временно складиране на стоки. Във връзка с Банковата гаранция е учредено финансово обезпечение по Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/ от трето задължено лица – Cosco Shipping Lines (Greece) S.A., което поема за своя сметка всички разходи, свързани с обезпечаването, издаването и поддържането на банковата гаранция.

На 05.01.2022 г. е сключен Анекс № 1 към поръчителство - общо обезпечение № L/G01001528, с който размера на максималната сума е увеличен до 1 500 хил. лева.

Най-значимите търговски вземания към 31 декември са, както следва:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Вземания от чуждестранни железопътни администрации:		
Сръбски железници	17 129	17 124
Македонски железници	14 574	14 554
Гръцки железници	3 058	3 058
Иракски железници	805	767
Сърбия карго	718	2 023
Република Сръбска	586	586
Румънски железници	567	540
CAG Logistic	242	242
Белгийски железници	200	200
Mercitalia Rail S.R.L.	166	166
Албания	122	122
Черна гора	115	115
Budamar Logistics, a.s.	106	82
Германски железници (DB Cargo)	92	177
Turkrail	91	94
NCL Neo Cargo Logistic d.o.o.	83	83
TURKMENTURK	65	-
Rail Cargo Austria AG	60	-
Турски железници	53	73
Унгарски железници	49	131
Словашки железници	-	43
Други чуждестранни администрации	210	395
Обезценка	(35 295)	(35 206)
	3 796	5 369

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Вземания от други търговски контрагенти:		
ТТЛ ЕООД	2 696	1 990
Лукойл България ЕООД	2 161	698
Каолин АД	1 476	1 422
Лукойл Нефтохим АД	1 350	692
Intercontainer-Interfrigo SA	1 339	1 339
Транса Спедишън/Шенкер ЕООД	1 232	218
Аурубис България АД	977	841
Трансленд ООД	825	248
Стомана индъстри АД	778	848
Вулкан АД	497	60
Българска индустриална бизнес група	301	632
Дискордия АД	287	363
Порт рейл ЕООД	247	75

Ритъм 4 ТБ ООД	244	-
Коловаг АД	230	230
Девня цимент АД	222	194
Овергаз мрежи АД	155	-
Пърл Бул ЕООД	153	-
Газтрейд АД	149	390
Прайм спед АД	145	162
Рейл Карго лоджистикс България ЕООД	135	380
Министерство на финансите	127	196
Булмаркет ДМ ЕООД	129	129
Тибиел ЕООД Перник	117	482
Алстом Транспорт СА – клон България	117	141
Мегатранс 1 ЕООД	103	204
РЕЛОК АД	102	62
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	98	-
Юнита - Транспортна агенция ЕООД	94	-
Симплам ООД	91	180
ДМС Логистикс ЕООД	91	-
ВОЛО ООД	77	-
М и М Милицер и Мюнх БГ ООД	74	501
Гранд Енерджи Дистрибушън ЕООД	-	7 599
Ди Би Карго България ЕООД	-	194
Неохим АД	-	98
Октопод С ООД	-	95
Трансекспрес ООД	-	92
ЖП Тракция ЕООД	-	89
НЦЛ Нео Карго Логистик ЕООД	-	43
Други	1 079	934
Обезценка	(2 282)	(8 153)
	15 616	13 668

16 Други вземания

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Вземания по съдебни спорове	23 361	18 776
Присъдени съдебни вземания	8 070	7 037
Данъчни вземания	7 073	9 079
Предоставени аванси и предплатени услуги	5 356	5 337
Корпоративна търговска банка АД	3 891	3 891
Вземания по липси и начети	1 152	262
Модернизация локомотиви серия 46	1 067	1 067
Данък добавена стойност за следваща година	912	1 602
Финансиране по Програма за хуманитарно подпомагане	511	-

Вземания по настъпили застрахователни събития	419	-
Разчети за наеми, ел. енергия, комунални услуги и др.	249	248
Предоставени гаранции	158	183
Вземания по рекламация	84	84
Финансиране за компенсирани на небитови крайни потребители на ел. енергия	11	2 760
Други	683	503
Обезценка	(37 270)	(30 357)
	15 727	20 472

През 2014 г. във връзка с предприети действия от Българската Народна Банка за поставянето под специален надзор на Корпоративна Търговска Банка АД, поради изчерпване на ликвидността и преустановяване на разплащанията от страна на банката, в позиция други са прекласифицирани като вземане блокирани парични средства от „Корпоративна търговска банка“ АД в размер на 3 891 хил. лева, представляващо блокирани негарантирани парични средства по разплащателни сметки в лева и евро от Групата („БДЖ-Товарни превози“ ЕООД) в „Корпоративна търговска банка“ АД. Отчитайки, че Групата има задължения към банката, явяваща се облигационер, притежаващ 4.45 % от издадена Втора емисия облигации е отправено искане към „Корпоративна търговска банка“ АД за извършване на съответни операции, които са с цел частично погасяване на дълга на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, до размера на блокираните парични средства. Искането не е удовлетворено, поради което вземането от КТБ АД е обезценено на 100%.

Позицията „Данъчни вземания“ включва сумата от 827 хил. лева, представляваща вземания по данък върху добавена стойност за несъбираеми вземания на основание чл. 90, параграф 1 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г.

17 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	62 184	29 951
- евро	774	631
- щатски долари	8	8
- швейцарски франкове	1	1
- депозитни сметки	80	80
Парични еквиваленти	13	110
Пари и парични еквиваленти	63 060	30 781

В представените парични средства в лева, са включени парични средства за Групата, представляващи разпределени и потвърдени парични средства от Фонда за гарантиране на влоговете в банките, в размер на 79 хил. лева (за 2020 г.: 79 хил. лева) по разплащателните сметки на Групата („БДЖ – Товарни превози“ ЕООД).

Към 31 декември 2022 г. блокираните парични средства на Групата са в размер на 1 804 хил. лв. (към 31 декември 2021 г. – 642 хил. лв.). Сумата е блокирана във връзка с наложен обезпечителен запор на стойност 1 804 хил. лева.

На 13.01.2022 г. е издадена банкова гаранция в размер на 282 хил. лева от „Уникредит Булбанк“ АД за обезпечаване на сключен договор за железопътен превоз на товари с „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД със срок на валидност до 30.01.2023 г. За обезпечаване на банковата гаранция е учредено парично обезпечение с прехвърляне правото на собственост в размер на 100% на издадената гаранция по доверителна сметка на банката издател съгласно чл. 2, ал.1 и ал.2 от Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/.

На 18.02.2022 г. е издадена банкова гаранция в размер на 475 хил. лева от „Уникредит Булбанк“ АД за обезпечаване на сключен договор за железопътен превоз на товари с „Лукойл България“ ЕООД със срок на валидност до 30.01.2023 г. За обезпечаване на банковата гаранция е учредено парично обезпечение с прехвърляне правото на собственост в размер на 100% на издадената гаранция по доверителна сметка на банката издател съгласно чл. 2, ал.1 и ал.2 от Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/.

Групата е извършила оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената очаквана кредитна загуба е под 0.2 % от брутната стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции, поради което е определена като несъществена и не е призната кредитна загуба във финансовите отчети на Групата.

18 Активи, класифицирани като държани за продажба

Активи, класифицирани като държани за продажба могат да бъдат представени, както следва:

Подвижен състав	Брой	31 декември	Брой	31 декември
		2022		2021
		‘000 лв.		‘000 лв.
Товарни вагони	2 723	2 841	2 895	2 145
Локомотиви	54	1 945	65	1 910
Пътнически вагони	132	1 516	132	1 516
Контейнери	114	42	116	43
Автомобили	-	-	1	-
		6 344		5 614

Движение на активите, класифицирани като държани за продажба, включва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Активи, класифицирани като държани за продажба		
В началото на периода	5 614	8 491
Продадени активи през периода	(42)	(664)
Ликвидация чрез брак или отписване на липси	(4)	(500)
Класифицирани в държани за продажба	1 077	-
Трансфер към нетекущи активи	(301)	(5)
Загуба от обезценка/възстановяване на загуба от обезценка	-	(1 708)
	6 344	5 614

19 Собствен капитал

19.1 Акционерен капитал

Регистрираният капитал на предприятието майка „Холдинг БДЖ“ ЕАД се състои от 24 892 266 броя поименни акции с номинал 10 лева за акция. Всяка акция дава право на глас в Общото събрание, право на дивидент и ликвидационен дял.

Към 31.12.2022 г. едноличен собственик е държавата, представлявана от Министъра на транспорта и съобщенията.

	31 декември 2022 г. брой акции	31 декември 2021 г. брой акции
Брой издадени и напълно платени акции: В началото на годината	24 892 266	24 892 266
Общо акции, оторизирани на 31 декември	24 892 266	24 892 266
	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Внесен акционерен капитал: В началото на годината	248 923	248 923
Общо акционерен капитал на 31 декември	248 923	248 923

С Разпореждане №3 от 20.12.2019 г. на Министерски съвет на Р. България капиталът на „Холдинг БДЖ“ ЕАД се увеличава, срещу увеличаване дела на едноличния собственик на капитала, с непарична вноска, представляваща вземане на държавата срещу „Холдинг БДЖ“ ЕАД, в размер на 219 973 хил. лева, включващо главница в размер на 196 658 хил. лева и определена лихва към 31.12.2019 г. в размер на 23 315 хил. лева. Увеличението на капитала на Групата е в съответствие с получената на 16 юни 2017 г. нотификация от Европейската комисия с Решение (ЕС) 2017/2372 за допустима държавна помощ S.A.31250-2011/C.

На 27.03.2020 г. в изпълнение на посоченото Разпореждане в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, е вписано увеличението на капитала на Групата с непарична вноска, срещу записване на нови 21 997 293 броя поименни акции с право на глас, с номинална стойност от 10 (десет) лева всяка.

19.2 Резерви

Всички суми са в ‘000 лв.

	Други резерви			Общо други резерви	Преоценъчен резерв
	Законови резерви	Общи резерви	Резерв от актюерска печалба (загуба)		
Салдо към 1 януари 2021 г.	7 238	132 601	(823)	139 016	388 420
Прехвърляне на резерви	-	-	-	-	(525)
Преоценка на задължения по планове за дефинирани доходи	-	-	(700)	(700)	-
Преоценка на нефинансови активи	-	-	-	-	(229)
Данъчни ефекти от преоценката	-	-	70	70	22
Салдо към 31 декември 2021 г.	7 238	132 601	(1 453)	138 386	387 688

Прехвърляне на резерви	-	-	-	-	(1 754)
Преоценка на задължения по планове за дефинирани доходи			277	277	-
Преоценка на нефинансови активи	-	-	-	-	358
Данъчни ефекти от преоценката	-	-	(28)	(28)	(36)
Салдо към 31 декември 2022 г.	7 238	132 601	(1 204)	138 635	386 256

Към 31.12.2020 г. Групата е извършила преоценка на клас активи „Земи” и Транспортни средства – подвижен състав.

На база доклад на независим актюер за определяне на задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” към 31.12.2022 г. Групата е начислила актюерска печалба от промяна във финансовите предположения в нетен размер на 249 хил. лева (за 2021 г.: загуба - 631 хил. лева) – виж пояснение 21.2.

20 Провизии

Балансовите стойности на провизиите могат да бъдат представени, както следва:

	Провизии за съдебни дела ‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2021 г.	3 277
Допълнителни провизии	64
Използвани суми	(253)
Неизползвани суми	(429)
Балансова стойност към 1 януари 2022 г.	2 659
Допълнителни провизии	317
Използвани суми	(186)
Неизползвани суми	(30)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	2 760

Провизиите нямат да бъдат разглеждани подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в тези съдебни спорове.

21 Възнаграждения на персонала

21.1 Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(142 622)	(131 772)
Разходи за социални осигуровки	(44 051)	(40 835)
Разходи за провизии за пенсии, нетно	(10 498)	(6 087)
Разходи за персонала	(197 171)	(178 694)

21.2 Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсии	10 187	8 439
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	10 187	8 439
Текущи:		
Задължения към персонала	20 781	16 419
Задължения към осигурителни институции	2 523	3 868
Провизии за пенсии	9 252	7 832
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	32 556	28 119

Текущата част от задълженията към персонала на групата представляват задължения към служителите на Групата, които следва да бъдат уредени през 2023 г. Другите краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания.

Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, с помощта на независим актюер. За оценка на настоящите стойности на очакваните бъдещи задължения за изплащане на очакваните обезщетения при пенсиониране е използван кредитния метод на прогнозираните единици за плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа и предположения за преждевременно отпадане от предприятието поради смърт или други причини. Оценката е направена отделно за всяко лице и включва - прогноза за очаквания му трудов стаж в предприятието, очакваното обезщетение при пенсиониране, оценка на заработената част от очакваното обезщетение при пенсиониране и дисконтиране чрез използване на подходящ лихвен процент и предположения за преждевременно отпадане от предприятието поради смърт или други причини.

При определяне на настоящата стойност на пенсионните задължения към 31.12.2022 г. са направени следните актюерски предположения:

- Дисконтиращ лихвен процент - 1,8502%. Дисконтиращия лихвен процент е определен на база на публикуваната информация от БНБ за доходността на предлаганите на финансовия пазар в България инструменти за дългосрочни инвестиции - дългосрочен лихвен процент за месец декември 2021.;
- очакван ръст на работните заплати 2023 г. – 15,5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период и ръст за периода 2023-2025 – 8% годишно;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2019 г. - 2021 г.;
- Ежегоден процент на отпадане (съкращения, уволнения, напускане по взаимно съгласие) – от 8% до 15% ежегодно;

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	31 декември 2022 ‘000 лв.	31 декември 2021 ‘000 лв.
Задължения за дефинирани доходи към 1 януари	16 271	13 517
Разходи за лихви	332	66
Разход за текущ стаж	6 394	6 087
Изплатени суми за пенсионирани през годината	(3 282)	(4 099)
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби	(276)	700
Задължения за дефинирани доходи към 31 декември	19 439	16 271

	Лихвен процент	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2022 г.				
Дължими обезщетения		9 862	15 744	25 606
Сконтто	1,8502%	(610)	(5 557)	(6 167)
Дисконтирани парични потоци		9 252	10 187	19 439

Към 31 декември 2021 г.				
Дължими обезщетения		8 283	12 039	20 322
Сконтто	0,442%	(451)	(3 600)	(4 051)
Дисконтирани парични потоци		7 832	8 439	16 271

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Групата, признати в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	(6 394)	(6 087)
Разходи за лихви	(332)	(66)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(6 726)	(6 153)

Разходите за лихви са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, представени по-горе, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очакваното текучество на персонала и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2022 г.:

Промени в значими актюерски предположения	‘000 лв.	‘000 лв.
Дисконтов процент	Увеличение с 0.25%	Намаление с 0.25%
Промяна на провизията , заделена към 31.12.2022 на задължението за обезщетение при пенсиониране	(92)	92
Промяна в степените на отпаданията	Увеличение с 1%	Намаление с 1%
Промяна на провизията , заделена към 31.12.2022 на задължението за обезщетение при пенсиониране	(412)	412
Промяна в степените на смъртност	Увеличение с 0,25%	Намаление с 0,25%
Промяна на провизията , заделена към 31.12.2022 на задължението за обезщетение при пенсиониране	(140)	140

22 Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	Текущи		Нетекучи	
	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Българска банка за развитие АД	1 840	1 574	3 492	2 826
Общо балансова стойност	1 840	1 574	3 492	2 826

На 10.11.2020 г. са сключени договори за банков кредит № 1044/10.11.2020 г. и 1043/10.11.2020 г. между „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД и „Българска банка за развитие“ АД при следните условия:

Договор № 1044/10.11.2020 г. - получен заем под формата на револвираща кредитна линия за погасяване на просрочени публични задължения – социални осигуровки и данъци към Национална агенция по приходите в размер на 3 000 хил. лева. Годишна лихва в размер на 3М EURIBOR плус надбавка в размер на 3% пункта, но не по-малко от 3% годишно. Датата на падеж е 20.11.2021 г., с опция за удължаване за 24 месеца. Заема е усвоен през 2020 г., като считано от месец ноември 2021 г. започва погасяване на заема в съответствие с погасителния план към договора за банков кредит.

Договор № 1043/10.11.2020 г. за получаване на заем за финансиране инвестиционната дейност на дъщерното предприятие за ремонт на подвижен жп състав. Договорената сума е в размер на 5 000 хил. лева. Погасяването на заема следва да се извърши на 48 равни месечни вноски, при годишна лихва в размер на 3М EURIBOR плус надбавка в размер на 3% пункта, но не по-малко от 3% годишно. Към 31.12.2022 г. приключи усвояването на средства по банков кредит като общия размер на усвоените средства са в размер на 4 026 хил. лева.

С анекс № 1/21.07.2021 г. е допълнена целта на инвестиционния банков кредит, като обхвата е разширен с ремонт на локомотиви. С анекс № 2/09.11.2021 г. срока за предоставяне на средства по кредита е удължен до 19.06.2022 г. С Анекс № 3/17.06.2022г. е срока за усвояване е изменен до 31.12.2022г.

Двата договора за банкови кредити, сключени с „Българска банка за развитие” АД са обезпечени чрез формиране на финансово обезпечение, а именно залог на 107 броя локомотиви, собственост на Групата.

23 Търговски задължения

Търговските задължения, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, включват:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Текущи:		
Задължения към чуждестранни железопътни администрации	3 393	4 800
Задължения по доставки	24 247	26 984
	27 640	31 784

Задължения към чуждестранни железопътни администрации:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Гръцки железници (Trainose, OSE)	1 137	1 137
Австрийски железници	1 029	1 186
Унгарски железници	636	724
Инфраструктура Сръбски железници	106	106
TSDD Infrastructure	85	308
Турски железници	57	37
Румънски железници (CFR Marfa)	49	270
Словашки железници	33	107
Сръбски железници	31	232
Чешки железници	13	213
Грузински железници	13	36
Полски железници	-	35
Немски железници	-	178
Словенски железници	-	75
Други чуждестранни администрации	204	156
	3 393	4 800

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Задължения по доставки:		
НЕК ЕАД предприятие ВЕЦ	7 784	8 060
Алстом Транспорт СА - клон България	5 949	2 826
Лукойл България ЕООД	3 566	2 506
ЖОС Врутки АД	1 797	166
Трафик СОТ ООД	1 423	1 617
Коловаг АД	367	184
Чугунолеене - Първомай АД	309	367
Енерго Про Продажби АД	257	311
ЕВН България Електроснабдяване	222	409
Приста Ойл Холдинг ЕАД	204	413
UIC International union of railways	158	228
ССС Трейд Чеш Републик БГ клон ООД	153	-
Дирекция съвета ЖТГУС/СНГ/Русия	150	123
Информационно обслужване АД	123	123
Електрохолд Продажби АД/ЧЕЗ Електро България АД	113	229
Хидрострой 2020 ЕООД	99	-
Каммартон България ЕООД	90	-
БМФ Порт Бургас ЕАД	88	-
КА Инженеринг ЕООД	86	-
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	83	346
Маркони Груп Лес ЕООД	83	-
Смарт енерджи трейд ЕАД	66	-
М-Брадърс ООД	60	-
А1 България ЕАД	53	41
Мост Енерджи АД	21	5 023
Тракция АД	-	1 269
ДЗЗД Обединение - ЦЕРБ Груп Трансформатори	-	569
ДЗЗД Ремонт на локомотиви 2021	-	487
Хан Крум АД	-	230
Симекс Транс ЕООД	-	56
Сименс АГ	-	370
Други	943	1 031
	24 247	26 984

Нетната балансова стойност на текущите търговски задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

24 Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Получени гаранции	3 692	4 316
Застраховки	1 905	1 693
Задължения по съдебни дела	1 836	1 839

Получени аванси от клиенти	1 521	224
Невъзстановен ДДС по несъбрани вземания	827	-
Данък върху доходите на физически лица	638	744
Удръжки от заплати на персонала	616	543
Данък добавена стойност	422	214
Данъци върху разходите	215	248
Получени гаранции по договори за управление	136	35
Данък добавена стойност за следващ период	102	397
Разчети по извунтродови правоотношения	26	221
Местни данъци и такси	5	46
Други задължения към бюджета - 50% наем имоти	2	16
Капиталови разходи за ремонт на ДМВ и ЕМВ	-	574
Нефактури задължения за извършени доставки на стоки и/или услуги	-	241
Неоснователно получен превод Intercontainer-Interfrigo	-	95
Други текущи пасиви	2 910	619
	14 853	12 065

25 Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от превоз на товари	140 573	117 715
Приходи от превоз на пътници	60 386	42 777
Лихви глоби и неустойки	12 529	9 572
Приходи от съдебни дела	10 320	48
Приходи от наем	2 461	2 149
Приходи от експлоатационна дейност	1 235	939
Приходи от ремонт и поддръжка на подвижен жп състав	973	1 450
Приходи от дейности във Фериботен комплекс Варна	515	206
Приходи от наем и такси от чужди железопътни администрации за вагони	499	1 470
Приходи от настъпили застрахователни събития	298	194
Приходи от почивни станции	199	611
Приходи от проведено обучение	139	138
Отписани задължения	133	690
Товаро - разтоварна дейност	115	267
Възстановен акциз ел. енергия	67	-
Приходи от продажба на материали	53	6 004
Излишъци на активи	51	82
Приходи от материали втора употреба	40	86
Безвъзмездно получени активи	28	502
Спедиционни услуги	-	3
Други	1 127	942
	231 741	185 845

26 Приходи от финансиране

Другите приходи на Групата включват:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Финансиране на текуща дейност	256 294	195 027
Финансиране за нетекущи активи	29 181	16 921
	285 475	211 948

Отразената в отчета за финансовото състояние нетекуща част на отсроченото финансиране е в размер на 243 190 хил. лева (2021 г.: 241 176 хил. лева) и представлява частта от полученото финансиране за придобиване на имоти, машини и съоръжения. Текущата част на отсроченото финансиране в размер на 32 976 хил. лева (2021 г.: 23 089 хил. лева) е равна на размера на амортизационните отчисления на съответните нетекущи активи, които ще бъдат начислени в следващата финансова година.

Финансирането на текущата дейност се извършва от държавния бюджет по договор за извършване на обществени превозни услуги в областта на железопътния транспорт на територията на Република България от 25 юни 2010 г. с Министерство на транспорта и съобщенията.

Финансирането на текущата дейност включва получени средства от държавния бюджет за компенсирани на небитови крайни клиенти на електрическа енергия в общ размер на 59 046 хил. лева, както и получени средства по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица, получили временна закрила на територията на Р. България – 1 058 хил. лева.

27 Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Електроенергия и топлоенергия	(159 515)	(90 697)
Гориво	(19 568)	(13 061)
Материали и резервни части	(13 655)	(12 525)
Храна и напитки	(1 149)	-
Вода	(504)	(465)
Други	(933)	(1 357)
	(195 324)	(118 105)

28 Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2022	2021
	'000 лв.	'000 лв.
Инфраструктурни такси и други услуги от "НК ЖИ"	(30 241)	(55 588)
Ремонти и поддръжка	(12 384)	(14 074)
Застраховки	(7 279)	(5 316)
Охрана	(5 924)	(3 594)
Юридически услуги	(1 456)	(32)

Маневрена дейност	(1 360)	(1 218)
Наеми от чуждестранни железопътни администрации	(1 243)	(2 140)
Такси	(892)	(101)
Системна помощ и софтуерно обслужване	(748)	(655)
Такса смет	(725)	(713)
Транспортни услуги	(682)	(477)
Обучение и семинари	(589)	(773)
Разходи за почистване и пране	(367)	(254)
Граждански договори	(283)	(145)
Разходи за комуникации	(260)	(350)
Международен жп транспорт	(85)	(77)
Независим финансов одит	(74)	(83)
Консултантски услуги	(51)	(110)
Реклама	(4)	-
Дезинфекция и мерене на товарни вагони, без ЖИ	(2)	(75)
Други разходи за външни услуги	(736)	(848)
	(65 385)	(86 623)

. Възнаграждението на регистрираните одитори е за извършен независим финансов одит на финансовите отчети на дружествата от Групата. През годината регистрираните одитори не са предоставяли други услуги. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл.30, ал.1 на Закона за счетоводството.

29 Печалба от продажба на нетекущи активи

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от продажба	1 214	8 241
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(495)	(1 014)
Печалба от продажба на нетекущи активи	719	7 227

30 Други разходи, нетно

Другите разходи на Групата включват:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Километрични възнаграждения	(7 829)	(7 215)
Разходи за лихви глоби и неустойки	(2 135)	(3 073)
Реинтегрирана обезценка/(разходи) от обезценка на вземания от продажби	(1 203)	(6 724)
Разходи за охрана на труда	(985)	(1 021)
Алтернативни данъци	(770)	(911)
Командировки	(515)	(518)
Разходи за специално и работно облекло	(288)	(453)
Провизии	(286)	365
Изгубени съдебни дела	(260)	(142)
Комисионни за дейности във Фериботен комплекс Варна	(184)	(82)
Начислен ДДС	(158)	(6)
Разходи за брак на материални запаси	(150)	(87)

Разходи за униформено облекло	(94)	(168)
Обезценка на материални запаси	(61)	(27)
Отписани вземания	(53)	(53)
Разходи за брак на нетекущи активи	(32)	(958)
Разходи за дарение, спонсорство трети лица	(9)	(4)
Разходи за обезценка ДМА, държани за продажба	-	(1 708)
Други	(373)	(386)
	(15 385)	(23 171)

31 Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(170)	(100)
Разходи за лихви по актюерски изчисления	(332)	(66)
Загуба от промяна на валутните курсове по вземания и задължения и парични наличности	(59)	(39)
Други финансови позиции	(413)	(329)
Финансови разходи	(974)	(534)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	-	1
Приходи от дивиденди	23	23
Печалби от промяна във валутните курсове по вземания и задължения	82	66
Финансови приходи	105	90

32 Разходи за данъци върху дохода

Текущият разход за данък печалба е определен съгласно правилата на ЗКПО въз основа на индивидуалните финансови отчети на дружествата от Групата, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2021 г.: 10 %).

Резултатът на Групата за 2022 година преди облагане с данъци е печалба в размер на 3 610 хил. лв. (2021 г.: загуба 35 012 хил. лв. преди облагане с данъци). Финансовият резултат след данъци от печалбата и отсрочени данъци е печалба в размер на: 2 326 хил. лв. (2021 г.: загуба - 37 417 хил. лв.). Разходът за данък е в размер на 1 284 хил. лв.

Пояснение 12 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

33 Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват нейните собственици, предприятия, ключовия управленски персонал.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път и в брой.

33.1 Сделки с асоциирани предприятия

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Покупки на стоки и услуги		
- покупка на стоки и услуги на „БДЖ – Кончар“ АД	20	24
	20	24

33.2 Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Продажба на стоки и услуги		
- продажба на стоки и услуги на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“	11 810	9 478
- продажба на стоки и услуги на ДП „Транспортно строителство и възстановяване“	76	58
- продажба на услуги на „Пристанищна инфраструктура“	547	215
- продажба на стоки и услуги от „Пристанище Бургас“ ЕАД	2	42
- продажба на стоки и услуги на „Пристанище Варна“ ЕАД	11	6
- продажба на стоки и услуги на „Български пощи“ ЕАД	6	5
	12 452	9 804
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на стоки и услуги от ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“	76 972	91 172
- покупка на стоки и услуги от ДП „Транспортно строителство и възстановяване“	-	6
- покупка на услуги от „Информационно обслужване“ АД	-	282
- покупка на стоки и услуги от „Български пощи“ ЕАД	362	62
- покупка на стоки и услуги от ДП Пристанищна инфраструктура	445	247
- покупка на услуги от Пристанищен комплекс Русе	3	2
	77 782	91 771

33.3 Сделки със собственика

Министерство на транспорта и съобщенията

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
<i>Получено финансиране в изпълнение на договор за ЗОУ:</i>		
Получено финансиране за текуща дейност	196 190	187 683
Получено финансиране за ДА	49 000	84 128
Наложени санкции за изпълнение на договор за ЗОУ	909	994
<i>Продажба на услуги</i>		
Министерство на транспорта и съобщенията	3 343	571

Покупка на услуги

Министерство на транспорта и съобщенията

	10	7
	249 452	273 383

33.4 Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на съвета на директорите на съответните дружества, включени в консолидирания финансов отчет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	572	561
Разходи за социални осигуровки	38	49
Служебни автомобили и командировки	25	21
Общо краткосрочни възнаграждения	635	631

Длъжността на Изпълнителен директор се изпълнява от Георги Друмев – до 12.01.2022 г., от 13.01.2022 г. до 11.04.2022 г. от Йордан Митев, от 11.04.2022 г. до 08.09.2022 г. от Ангел Стоянов и от 08.09.2022 г. от Атанас Атанасов. В състава на Съвета на директорите участват като Председател – Маргарита Петрова – Кариди – до 12.01.2022 г., Любомир Сяров – от 12.01.2022 г. до 26.01.2022 г., Симеон Евтимов – от 26.01.2022 г. до 22.02.2022 г., Кирил Григоров – от 22.02.2022 г. до 14.03.2022 г., Даниела Везиева - от 14.03.2022 г. до 30.06.2022, а от 30.06.2022 г. – Иво Тодоров, членове – Маргарита Петрова – Кариди, Светломир Николов и Георги Друмев – до 12.01.2022 г., Петко Петков - от 12.01.2022 г., Йордан Митев – от 12.01.2022 г. до 11.04.2022 г., Любомир Сяров – от 12.01.2022 г. до 22.02.2022 г., Кирил Григоров – от 25.01.2022 г. до 08.04.2022 г., Симеон Евтимов – от 26.01.2022 г. до 22.02.2022 г., Даниела Везиева – от 15.03.2022 г. до 29.06.2022 г., Ангел Стоянов – от 11.04.2022 г. до 08.09.2022 г., Иво Тодоров – от 13.06.2022 г., Калин Стоянов – от 29.06.2022 г., Валя Петрова от 26.08.2022 г. и Атанас Атанасов от 08.09.2022 г.

34 Разчети със свързани лица в края на годината

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Текущи вземания от:		
Собственика		
- Министерство на транспорта и съобщенията	1 379	746
	1 379	746
асоциирани предприятия		
- БДЖ Кончар АД	797	797
- обезценка	(797)	(760)
	-	37
други свързани лица под общ контрол		
- НК „Железопътна инфраструктура“	3 743	6 009
- ДП „Транспортно строителство и възстановяване“	28	106
- „Трен“ ЕООД	19	19
- ДП „Пристанищна инфраструктура“	83	37
- „Български пощи“ ЕАД	1	-
- Пристанище Варна ЕАД	1	-
- Пристанище Бургас ЕАД	-	7
- обезценка	(62)	(84)
	(62)	(84)

	3 813	6 094
Общо вземания от свързани лица	5 192	6 877
Нетекущи задължения:		
други свързани лица под общ контрол		
- НК „Железопътна инфраструктура“	58 496	67 233
	58 496	67 233
Текущи задължения към:		
собственика		
Министерство на транспорта и съобщенията	9 474	3 061
	9 474	3 061
асоциирани предприятия		
- БДЖ Кончар АД	188	170
	188	170
други свързани лица под общ контрол		
- НК "Железопътна инфраструктура"	13 742	15 307
- Български пощи ЕАД	15	38
- "Пристанищна инфраструктура"	22	40
	13 779	15 385
Други		
- БДЖ - Трансимпекс АД	90	90
Общо текущи задължения към свързани лица	23 531	18 706
Общо задължения към свързани лица	82 027	85 939

Вземанията на Групата от Собственика са формирани от: дадена гаранция по Договора за извършване на обществени превозни услуги в размер на 180 хил. лв. и 1 199 хил. лв., представляващи авансово преведени средства за осигурителни вноски и данъци по ЗДДФЛ съгласно ДДС №5/24.06.2020 г. за месец декември 2022 г., а задълженията възлизащи в размер на 9 474 хил. лв. са формирани в резултат на неусвоената част от отпуснатите капиталови трансфери по ПМС № 31/17.03.2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. – 7 916 хил. лева, наложена санкция от собственика за неизпълнение на договора по ЗОУ – 1 058 хил. лева и провизиран размер на санкция за последно тримесечие на 2022 г. - 500 хил. лева

35 Условни активи и условни пасиви

В нормалния ход на дейността за Групата възникват съдебни спорове и искиове. Според ръководството на Групата разходите необходими за решаване на тези спорове и искиове, няма да окажат съществено влияние върху финансовата позиция и паричните потоци в бъдещи финансови периоди или не могат да бъдат прогнозирани.

Срещу Групата има заведени правни искиове, за които има начислени провизии в размер на 2 760 хил. лв. (31 декември 2021 г.: 2 659 хил. лв.) представени в бележка 20.

Към датата на консолидирания финансов отчет по-значими съдебни дела, по които Групата е ответник са:

Търговски дела 1235/2019, 1979/2019, 1010/2019, 817/2019, 1474/2019, 191/2020, 192/2020, 1407/2020, 1408/2020 и 179/2021 от Софийски градски съд. Ищец по делото е Първа инвестиционна банка. Общата стойност на исковите е 7 519 хил. лв. Предметът на

иска се основава на чл.79 и чл.86 от ЗЗД. Ответници по делото са „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД, като трето лице помагач.

Гражданско дело №20221100109012/2022г. от СГС образувано по искова молба от Първа инвестиционна банка АД. Ответници по делото са „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ Пътнически превози“ ЕООД. Иска е частичен за сумата от 1 097 хил. лева, представляваща част от общата претенция в размер на 20 841 хил. лева за неправомерно увреждане и при условията на евентуалност частичен иск за неоснователно обогатяване за сумата от 1 061 хил. лева, представляваща част от общата претенция в размер на 20 841 хил. лева (виж пояснение 10.1).

Гражданско дело № 8255/2019 г. от Софийски градски съд. Ищец по делото е „ДП НК ЖИ“. Общата стойност на иска е 789 хил. лв. Предмет на иска са обезщетение за причинени вреди, настъпили като последица от дерайлиране на ел. локомотив № 45153.4 и пет вагона в състава на бърз влак № 8601. Ответник по делото е „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД.

Гражданско дело № 10172/2020 г. от Софийски градски съд. Ищци по делото са физически лица. Правно основание на заведеното дело е неправомерно увреждане. „ХБДЖ“ ЕАД и „БДЖ –ПП“ ЕООД са трети лица помагачи на ДП НК ЖИ. Цената на иска възлиза на 500 хил. лв.

Търговско дело №20211100902712/2021 г. от Софийски градски съд. Ищец по делото е „Про Трейд Финанс Консулт“ ЕООД в качеството на процесуален субституент на „Гранд Енерджи Дистрибушън“ ЕООД. Правно основание на заведеното дело е чл. 40а, ал. 1 от ЗОЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД за дължима сума за електроенергия за месец юни 2021 г. Цената на иска възлиза на 1 814 хил. лв. По цитираното по-горе търговско дело „БДЖ – ПП“ ЕООД е предявило насрещен иск на основание чл. 92, ал.1 от ЗЗД за дължима сума за неустойки за едностранно прекратяване на договор за доставка на нетна активна електрическа енергия. Цената на иска възлиза на 2 255 хил. лв. „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД и „Гранд Енерджи Дистрибушън“ са осъдени да заплатят цитираните по-горе суми с Решение № 339/13.03.2023 г. на СГС, като не е постановено съдебно прихващане на насрещните вземания и решението е обжалвано от страна на „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД.

Гражданско дело № 1/2021 г. на ВТАС. Ищец ДП „НК ЖИ“. Общата стойност на иска е 444 хил. лв. Предмет на иска установяване право на публична държавна собственост на поземлени имоти, прогласяване нищожност на констативен нотариален акт. Ответник по делото е „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД.

Гражданско дело № 857/2021 г. по описа на СГС. Ищец е ДП „НК ЖИ“. Общата стойност на иска е 1 198 хил. лв. Съдебния иск е заведен на основание чл. 45 от ЗЗД във връзка с причинени вреди от дерайлиране на товарен влак.

Гражданско дело № 1683/2020 по описа на ВКС. Ищец по делото е Валери Виденов Илиев. Ответник по делото е "БДЖ-Товарни превози" ЕООД - ПТП София. Общата стойност на иска е 197 хил. лв.

Освен гореописаните дела Групата е ответник и по други дела, които не са съществени заедно и поотделно за финансовия отчет.

36 Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Акции и дялове	11,14	4 678	4 678
Дългови инструменти по амортизируема стойност:			
Търговски и други вземания (без аванси)	15, 16	19 141	17 939
Вземания от свързани лица	34	5 192	6 877
Пари и парични еквиваленти	17	63 060	30 781
		87 393	55 597
		92 071	60 275

Финансови пасиви	Пояснение	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Заеми	22	5 332	4 400
Задължения по финансов лизинг	10,1	8 423	8 423
Търговски и други задължения (без аванси)	23, 24	30 924	32 266
Задължения към свързани лица	34	82 027	85 939
		126 706	131 028

Вижте пояснение 4.17 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в пояснение 38. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 37.

37 Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Дългосрочни заеми	Краткосрочни заеми	Краткосрочни задължения по финансов лизинг	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
01 януари 2022	2 826	1 574	8 423	12 823
Парични потоци:				
Плащания		(1 744)	-	(1 744)
Постъпления	2 506		-	2 506
Начисления по метода на ефективен лихвен процент		170	-	170
Прекласифициране	(1 840)	1 840	-	-
31 декември 2022	3 492	1 840	8 423	13 755

	Дългосрочни заеми	Краткосрочни заеми	Краткосрочни задължения по финансов лизинг	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
01 януари 2021	2 600	400	8 423	11 423
Парични потоци:				
Плащания		(315)	-	(315)
Постъпления	1 520		-	1 520
Начисления по метода на ефективен лихвен процент		195	-	195
Прекласифициране	(1 294)	1 294	-	-
31 декември 2021	2 826	1 574	8 423	12 823

38 Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснения 11 и 14. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество със съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

38.1 Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

38.1.1 Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата са деноминирани главно в евро. Групата притежава дългосрочни инвестиции в дялове и акции в швейцарски франкове и евро. Групата е получила заеми в щатски долари и евро, които са използвани за закупуването на вагони и за финансиране на оздравителна програма. Тези заеми се отчитат по амортизирана стойност. Поради наличието на валутен борд и фиксиран курс EUR/BGN 1.95583, експозициите деноминирани в евро не излагат Групата на валутен риск.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в щатски долари и швейцарски франкове и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Издагане на краткосрочен риск			Издагане на дългосрочен риск		
	Щатски долари '000	Швейцарски франкове '000	Руска рубла '000	Щатски долари '000	Швейцарски франкове '000	Руска рубла '000
31 декември 2022 г.						
Финансови активи	8	409	-	-	2 321	-
Финансови пасиви	-	(7)	-	-	-	-
Общо издагане на риск	8	416	-	-	2 321	-
31 декември 2021 г.						
Финансови активи	6	773	-	-	2 321	-
Финансови пасиви	-	(115)	(116)	-	-	-
Общо издагане на риск	6	888	116	-	2 321	-

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути:

- Щатски долар +/-8.6% (за 2021 г. +/- 3.8%)
- Швейцарски франкове +/- 5.5% (за 2021 г. +/- 3.2%)
- Руска рубла +/- 0.5% (за 2021 г. +/- 0.1%)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на позициите на Групата във финансови активи и пасиви в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период.

31 декември 2022 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат '000 лв.	Собствен капитал '000 лв.	Нетен финансов резултат '000 лв.	Собствен капитал '000 лв.
Щатски долари (+/- 8.6%)	(1)	(1)	1	1
Швейцарски франкове (+/- 5.5%)	(269)	(269)	269	269
Руска рубла (+/- 0.5%)	-	-	-	-
31 декември 2021 г.				
	Повишение на курса на българския лев	Понижение на курса на българския лев	Нетен финансов резултат '000 лв.	Собствен капитал '000 лв.
Щатски долари (+/- 3.8%)	-	-	-	-
Швейцарски франкове (+/- 3.2%)	(174)	(174)	174	174
Руска рубла (+/- 0.1%)	-	-	-	-

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Групата на валутен риск.

38.1.2 Лихвен риск

Към 31 декември 2022 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по получени банкови заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на EURIBOR, в размер на +/- 0.09% за плащанията, определени по тримесечен EURIBOR. Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите активи и пасиви, държани от Групата към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2022 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Заеми (3М EURIBOR)	(39)	39	(39)	39

31 декември 2021 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Заеми (3М EURIBOR)	-	-	-	-

38.1.3 Други ценови рискове

Групата е изложена и на други ценови рискове във връзка с притежаваните акции и дялове под формата на финансови активи на разположение за продажба.

Чувствителността на Групата към ценови риск във връзка с инвестициите не би могла да бъде надеждно определена поради непредвидими обстоятелства, които биха могли да настъпят в бъдеще.

38.2 Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. възникване на вземания от клиенти, инвестиции в акции и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	31 декември 2022 г. ‘000 лв.	31 декември 2021 г. ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
<i>Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:</i>		
Акции и дялове	4 678	4 678
<i>Дългови инструменти по амортизируема стойност:</i>		
Търговски и други вземания (без аванси)	19 141	17 939
Вземания от свързани лица	5 192	6 877
Пари и парични еквиваленти	63 060	30 781
	92 071	60 275

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Промените в обезценката на финансовите активи през годината са както следва:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Обезценкана 1 януари	73 716	67 565
Отписани несъбираеми вземания	(22)	(31)
Обезценка, отчетена през годината	2 271	7 216
Възстановяване на загуба от обезценка	(1 098)	(1 034)
	74 867	73 716

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в една индустрия и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

38.3 Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Към 31 декември 2022 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2022 г.	Текущи		Нетекущи над 1 година
	До 6 месеца	До 1 година	
Заеми	920	920	3 492
Задължения по финансов лизинг	8 423	-	-
Търговски и други задължения	30 924	-	-
Задължения към свързани лица	21 269	2 262	58 496
	61 536	3 182	61 988

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2021 г.	Текущи		Нетекущи над 1 година
	До 6 месеца	До 1 година	
Заеми	482	1 092	2 826
Задължения по финансов лизинг	8 423	-	-
Търговски и други задължения	32 266	-	-
Задължения към свързани лица	14 362	4 344	67 233
	55 533	5 436	70 059

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

39 Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Финансовите активи и пасиви, отчетани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;

2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и

3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2022 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2022 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>
- земи	-	-	62 182	62 182
- подвижен състав	-	-	555 916	555 916
31 декември 2021 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>
- земи	-	-	62 635	62 635
- подвижен състав	-	-	555 339	555 139

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители. Земята и подвижния състав са преоценени последно към 31.12.2020 г.

40 Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собственика, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригиран нетен дълг към капитал.

Групата определя коригирания капитал, на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотечка или залог върху имуществото на Групата.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, заемите, търговските и други задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитала към общото финансиране от 1:6 до 1:4.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	31 декември 2022 г. '000лв.	31 декември 2021 г. '000лв.
Собствен капитал, принадлежащ на собственика	351 743	348 651
Коригиран капитал	351 743	348 651

Общо пасиви	206 938	203 887
-Пари и парични еквиваленти	(63 060)	(30 781)
Нетен дълг	143 878	173 106
Съотношение на нетен дълг към капитал	1:0.41	1:0.50

41 Събития след края на отчетния период

41.1.Настъпили събития след края на отчетния период до датата на одобрение – 01.08.2023г.

След провеждане на конкурсни процедури по реда на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия с Протокол №ПД-6/06.01.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията, са освободени като членове на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД – Петко Петков, Иво Тодоров, Калин Стоянов, Валя Петрова и Атанас Атанасов, като избрани и назначени членове, както следва:

- за представители на държавата: Атанас Атанасов
- за независими членове: Владимир Дунчев и Валя Петрова.

С Протокол №ПД-14 от 19.01.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е освободен като член на Одитния комитет Гургана Михайлова – Борисова.

На 10.02.2023 г. с Протокол №ПД-37/10.02.2023 г. на Министъра на транспорта и съобщенията е назначен за член на Одитния комитет на Групата Владимир Туджаров

На 16.03.2023 г. е получило разпределен дивидент от Eurofima за 2022 г. в размер на 7 хил. лева.

На 20.01.2022 г. е издадена банкова гаранция в размер на 282 хил. лева от „Уникредит Булбанк“ АД за обезпечаване на сключен договор за железопътен превоз на товари с „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД със срок на валидност до 30.01.2023 г. С Промяна № 1/10.01.2023 г. валидността е удължена до 31.01.2024 г., като сумата по гаранцията е увеличена с 163 хил. лева до нов максимален размер от 444 хил. лева. За обезпечаване на банковата гаранция е учредено парично обезпечение с прехвърляне правото на собственост в размер на 100% на издадената гаранция по доверителна сметка на банката издател съгласно чл. 2, ал.1 и ал.2 от Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/.

На 22.03.2023 г. е издадена банкова гаранция в размер на 541 хил. лева от „Уникредит Булбанк“ АД за обезпечаване на сключен договор за железопътен превоз на товари с „Лукойл България“ ЕООД със срок на валидност до 30.01.2024 г. За обезпечаване на банковата гаранция е учредено парично обезпечение с прехвърляне правото на собственост в размер на 100% на издадената гаранция по доверителна сметка на банката издател съгласно чл. 2, ал.1 и ал.2 от Закона за договорите за финансово обезпечение /ЗДФО/.

На 10.04.2020 г. е издадена банкова гаранция № L/G01001468/10.04.2020г. в полза на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ за обезпечаване изпълнението на договор за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“. Нейната валидност е удължена с Промяна №1/12.03.2021 г. С Промяна № 2/12.01.2022 г. е намален размерът на банковата гаранция до 1 186 хил. лева и е удължен срокът до 31.01.2023 г. С Промяна № 3/22.02.2023 г. валидността е удължена до 31.01.2024 г., като сумата по гаранцията е увеличена с нов максимален размер от 1 235 хил. лева. За обезпечаване на Банковата гаранция е учреден залог върху всяка част от всички бъдещи условни вземания от клиенти на обща стойност във всеки един момент в размер на 125% от размера на гаранцията.

На 10.05.2023 г. бе проведено Заседание на Съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, на което бе взето решение за вливане на „БДЖ-Булвагон“ ЕАД в едноличния собственик на капитала „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД.

41.2. Настъпили събития след датата на одобрение до датата на издаване на одиторския доклад

На 07.08.2023 г. с протоколно решение № ПД – 152 на Министъра на транспорта и съобщенията са освободени от състава на Съвета на директорите на Групата Атанас Атанасов, Владимир Дунчев и Валя Петрова, като са назначени за членове – Георги Друмев, Юлия Варадинова – Милкова и Димитър Михайлов. С договори за управление и контрол от 07.08.2023 г. е възложено управлението на „Холдинг Български Държавни Железници“ ЕАД на новия борд. От 08.08.2023 г. длъжността Изпълнителен директор се изпълнява от Георги Друмев.

Не са възникнали коригиращи събития и други значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на издаване на одиторски доклад върху него.

42. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 01.08.2023 г. Одитираният консолидиран финансов отчет се предоставя за приемане от Министъра на транспорта и съобщенията.